

SÄÄSTÄMINEN, LUOTONKÄYTTÖ JA MAKSUTAVAT

Tekstiraportti
Kevät 2013

Sisällysluettelo

1 YHTEENVETO.....	2
2 JOHDANTO.....	5
2.1 Tutkimuksen tarkoitus	5
2.2 Tutkimuksen toteutus	5
3 RAHA-ASIOIDEN SUUNNITTELEMINEN JA NYKYINEN RAHATILANNE.....	6
4 SÄÄSTÄMINEN JA SIJOITTAMINEN.....	10
4.1 Nykyiset säästämis- ja sijoituskohteet	10
4.2 Säästö- ja sijoitusaikeet.....	13
4.3 Säästö- ja sijoituskohteen valintakriteerit.....	17
5 LUOTONOTTO.....	19
5.1 Nykyiset luottomuodot	19
5.2 Luotonottomuunnitelmat	24
5.3 Lainakatto.....	25
5.4 Miten kysyisi asuntolainatarjousta	27
5.5 Asuntolainan laina-ajat	28
5.6 Lainamäärät	32
5.7 Kahden viimeisen vuoden aikana otetut asuntolainamäärät	35
5.8 Lainan osuus asunnon rahoituksesta	38
5.9 Velanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista.....	39
5.10 Lainojen maksusuunnitelmien muutokset ja lyhennysvapaiden jaksojen käyttö	40
6 TALOUDEN JA ASUNTOLAINOJEN RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN.....	43
6.1 Talouteen liittyvät riskit ja varautuminen niihin	43
6.2 Asuntolainaan liittyvät riskit ja varautuminen niihin	45
6.3 Asuntolainan korkosidonnaisuus ja lyhennystapa.....	47
6.4 Varautuminen mahdolliseen koron nousuun.....	49
6.5 Lainaan liitetty korkokatto	53
6.6 Lainaturvavakuutukset ja henkivakuutukset.....	53
7 MAKSAMINEN	57
7.1 Internetin käyttö yleensä.....	57
7.2 Laskunmaksutavat	58
7.3 E-laskupalvelut.....	62
7.4 Päivittäistavaraostosten maksaminen.....	64
7.5 Internetin kautta ostettujen tavaroiden ja palvelujen maksaminen	67
8 KÄTEISEN RAHAN NOSTAMINEN	69
8.1 Automaattikäyttöön soveltuva pankin myöntämä maksukortti	69
8.2 Käteisen rahan nostotavat.....	70

1 YHTEENVETO

- Tämän tutkimuksen haastattelujen aikaan, alkuvuonna 2013, pitkään jatkuneessa taloudellisessa epävarmuudessa on näkynyt merkkejä kuluttajien luottamuksen lisääntymisestä, tosin työttömyysuhka on kasvanut. Kuluttajien rahatilanne on kuitenkin hyvä ja mahdollisiin talouden riskeihin varaudutaan entistä enemmän säästämällä. Pörssikurssien nousu näkyy osake- ja rahastosäästämisen kasvuna.
- Vaikka suunnitelmallisuus oman talouden hoidossa on kokonaisuutena lisääntynyt hieman viime keväästä, aiempaa hieman suurempi osuus suomalaisista suunnittelee rahankäyttöään korkeintaan puolen vuoden tähtäimellä. Menoja seurataan yhtä säännöllisesti kuin aiemminkin: kaksi kolmannesta säännöllisesti, neljännes satunnaisesti ja vain kuusi prosenttia ei seuraa omia menojaan lainkaan.
- Edelleen suurimmalla osalla suomalaisista tulot ovat suuremmat kuin menot. Kolmanneksen tulot ja menot ovat yhtä suuret kuten vuosi sittenkin. Niiden osuus, joilla tulot ovat menoja pienemmät, on hieman kasvanut, mutta suurin osa tästä joukosta selviää kuitenkin edelleen säästöillään.
- Kiinnostus säästämistä ja sijoittamista kohtaan on pysynyt edelleen vahvana. Säästöjen ja sijoitusten "hajauttaminen" on lisääntynyt, eli varoja sijoitetaan useammin useaan eri kohteeseen samanaikaisesti. Lisääntynyt halu "hajauttaa" säästöjä ja sijoituksia näkyy myös tulevilla säästökohteissa. Säästämisaikeet ovat edelleen lisääntyneet, mikä kertoo osaltaan myös halusta kasvattaa oman talouden puskuria pahan päivän varalle epävarmassa taloustilanteessa.
- Pörssikurssien nousu ja kotitalouksien hyvänä pysynyt rahatilanne näkyvät myös säästö- ja sijoituskohteissa. Alhaisesta korkotasosta huolimatta säästö- ja sijoitustilille säästäminen on edelleen suosituinta, mutta sen suosio ei ole enää kasvanut. Osakesäästämisen ja rahastosäästämisen suosio on noussut takaisin vuoden 2011 tasolle. Tilisäästäminen on myös suosituin tuleva säästämismuoto, mutta kasvava kiinnostus rahasto- ja osakesäästämiseen tulee selvästi esille myös tulevilla kohteissa. Turvallisuus on edelleen tärkein kriteeri säästämis- tai sijoituskohteen valinnassa.
- Lainanoton riskien hallinnan voidaan arvioida olevan edelleen melko vakaalla pohjalla. Lainanottajat ovat keskimäärin muita hyvätuloisempia. Monella on samanaikaisesti myös säästöjä tai sijoituksia, ja osuus on kasvanut hienokseltaan vuosien saatossa. Säästöt toimivat tällöin talouden puskurina tuleville rahantarpeille.
- Lainaa omaavien suomalaisten osuus on pysynyt viime kevään tasolla, 53 prosentissa. Asuntolainaa on 31 prosentilla, osuuden ollessa viime vuonna 32 prosenttia. Valtaosa on ottanut asuntolainansa vakituiseen asunnon ostoon, loput joko asunnon peruskorjaukseen, vapaa-ajan- tai sijoitusasunnon ostoon tai pienempiin remontteihin. Peruskorjaukseen lainaa ottaneiden osuus on kaksinkertaistunut viime keväästä, mikä kertoo yleisesti peruskorjaustarpeessa olevan asuntokannan kasvusta.
- Kulutusluotollisten osuus on pysynyt kevään 2012 tasolla. Tällä hetkellä suomalaisilla näyttäisi olevan hieman useampia erilaisia kulutusluottoja samanaikaisesti kuin vuosi sitten, mutta edelleen suurimmalla osalla on vain yksi kulutusluoto kerrallaan. Tavallisimmaksi kulutusluottomuodoksi on noussut luotollinen pankkitili. Pankista otettu kulutusluotto on lähes yhtä yleinen, ja sen osuus on pysynyt ennallaan. Keskimääräiset kulutusluottomäärät ovat olleet laskussa kahden viimeisen vuoden aikana.

- Historiallisen alhaalla pysynyt korkotaso ja kotitalouksien hyvä rahatilanne ovat pitäneet yllä suomalaisten luotonottohalukkuutta. Tällä hetkellä kymmenen prosenttia aikoo ottaa uutta luottoa seuraavien 12 kuukauden aikana. Viime keväänä osuus oli yhdeksän prosenttia.
- Tämän tutkimuksen haastatteluja tehtäessä on ollut esillä ehdotus, jossa lainakatolla voitaisiin rajoittaa lainan osuutta enintään 80 prosenttiin asunnon käyvästä arvosta ja loput tulisi rahoittaa muilla tavoin. Lainakatto vaikuttaisi nimenomaan ensiasunnon ostajiin, joista noin puolet uskoo lainakaton viivästyttävän asunnon hankintaa, ja noin joka kuudes uskoo sen estävän asunnon hankinnan kokonaan. Mikäli lainakatto tulisi, 60 prosenttia kaikista asuntolainanottoaikoissa olevista ja 73 prosenttia ensiasunnon ostajista rahoittaisi asuntolainan lisäksi tarvittavan osuuden tulevan asunnon hinnasta säästöillä tai säästämällä.
- Pankin konttorissa käyminen on suomalaisille tyypillisin ensimmäisen yhteydenoton tapa asuntolainaa haettaessa, toiseksi suosituinta on pankkiin soittaminen. Internetin tai sähköpostin kautta ensimmäisen kontaktin ottavien osuus on kasvanut vuodentakaisesta etenkin asuntolainanottoaikoissa olevilla.
- Asuntolainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on pysynyt edelleen alle 18 vuodessa, mutta kasvanut kuitenkin hienokseltaan viime keväästä. Tyypillisimmät laina-ajat ovat silti lyhentyneet. Kahden viimeisimmän vuoden aikana otetun asuntolainan tyypillisin takaisinmaksuaika on tällä hetkellä 20 vuotta, viime keväänä 25 vuotta.
- Viimeisen kahden vuoden aikana otettujen asuntolainojen keskikokojen kasvuvauhti on hieman hidastunut. Taustalla on asuntojen hintakehitys.
- Asunnon oston lainaosuus on hienokseltaan noussut viime kevään tasosta. Tällä hetkellä keskimäärin 75 prosenttia asunnon ostosta on rahoitettu lainalla.
- Lainanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista on pysynyt ennallaan jo vuodesta 2006 lähtien, vaikka asuntolainojen keskikoko onkin tänä aikana kasvanut. Tähän on osaltaan vaikuttanut pitkään alhaalla pysynyt korkotaso, joka on laskenut keskimääräisiä lainanhoitokuluja.
- Lainansa alkuperäisen maksusuunnitelman mukaisesti maksaneiden osuus on pysynyt korkeana, vaikka onkin laskenut neljällä prosenttiyksiköllä 71 prosenttiin. Lainaansa hitaammin maksaneiden osuus on hienokseltaan noussut ja on nyt 11 prosenttia. Maksusuunnitelman lykkääntymiseen ovat syynä useimmiten oman talouden ja elämäntilanteen muutokset sekä työllisyyteen vaikuttavat seikat. Lyhennysvapaita jaksoja lainan takaisin maksussa käyttäneiden osuus on noussut 17 prosenttiin lainaa omaavista. Tätä kautta on haluttu väljyyttä maksuohjelmiin. Lyhennysvapaita jaksoja hyödynnetään yhtä lailla sekä pieni- että suurituloisten keskuudessa.
- Tällä hetkellä yli puolet suomalaisista kokee joidenkin riskien uhkaavan omaa taloudellista tilannettaan. Osuus on kasvanut viime keväästä, ja lisäksi koetaan entistä useampia erillisiä uhkatekijöitä. Työttömyyden ja lomautusten uhkana kokevien osuus on kasvanut edelleen nuorten, mutta nyt myös keski-ikäisten keskuudessa. Pelko omien tai oman talouden tulojen laskemisesta liittyy viimekeväistä selvemmin työttömyyden tai lomautusten uhkan kokemiseen. Oman talouden riskeihin varaudutaan useimmiten säästämällä.

- Myös asuntolainaan nähdään tällä hetkellä liittyvän enemmän riskejä kuin aiemmin. Huoli korkojen noususta on kuitenkin entisestään vähentynyt. Työttömyyden, lomautukset tai työasiat asuntolainansa liittyvänä riskinä näkevien osuus on viime kevään tasolla. Vaikka Euroopan talouskriisi jatkuukin, harvemmat näkevät yleismaailmallisen tai EU:n tilanteen tai taantuman vaikuttavan omakohtaisesti ja erityisesti omaan asuntolainansa liittyvänä riskinä. Merkillepantavaa on, että aiempaa useampi pyrkii varautumaan säästämällä. Myös entistä useampi kertoo riskejä huomioidun jo pankissa lainaa otettaessa. Pelkääntään tilannetta seuraavia on selvästi vähemmän kuin vuosi sitten.
- Varautuminen korkojen nousun varalta nähdään edelleen tarpeellisenä. Korkojen nousuun varautumisen taso on edelleen varsin korkea, vaikka varautuminen näyttääkin taituneen. Koron mahdolliseen nousuun varaudutaan etenkin säästämällä tai huomioimalla koron nousun jo lainaa hakiessa tai kohtuullisella kuukausierällä. Vaikka korkokaton lainansa ottaneiden osuus on laskenut hieman viime kevään tasosta, niin edelleen ollaan kuitenkin kevään 2011 tasoa korkeammalla. Lainaturvavakuutusten suosio on hieman laskenut.
- Kolmella neljästä asuntovelallisesta on koko lainassaan vaihtuva korko, noin joka kymmenes asuntolaina on kokonaan sidottu kiinteään korkoon ja kahdeksalla prosentilla osa lainasta vaihtuva- ja osa kiinteäkorkoista. Osuudet ovat pysyneet ennallaan. Suurimmalla osalla, eli 60 prosentilla asuntoluottoa ottaneista on tasaerälaina ja 31 prosentilla on annuiteetilaina. Annuiteetilainojen suosio on hieman kasvanut.
- Internetin käytön lisääntymisen seurauksena laskunsa pääasiallisesti verkkopankissa maksavien osuus on lisääntynyt selvästi viime keväästä ja samanaikaisesti muiden laskunmaksutapojen käyttö on vähentynyt. Maksupalvelukuorta käyttävien osuus on puolittunut vuodentakaisesta, ja suoraveloituksenkin käyttö on vähentynyt hieman. Laskunmaksuautomaatilla tai pankin tiskillä maksaminen on hyvin vähäistä. Verkkopankkia käytetään yleisimmin tietokoneelta, mutta joko matkapuhelimella tai tablet-tietokoneella, verkkopankkia käyttää tällä hetkellä jo joka kymmenes suomalainen.
- E-laskupalvelujen käyttö on jatkanut kasvuaan ja myös e-laskujen tunnettuus on edelleen lisääntynyt. Nyt vain viisi prosenttia suomalaisista ei tiedä e-laskusta mitään.
- Korteilla maksaminen on jatkanut yleistymistään. Tällä hetkellä käteisellä maksaa tavallisimmin enää joka neljäs suomalainen.
- Verkko-ostaminen on lisännyt suosiotaan verrattuna kahden vuoden takaiseen. Aiempaa useampi on ostanut sekä kotimaisesta että ulkomaisesta verkkokaupasta. Innokkaimpia verkko-ostajia ovat 20-39 -vuotiaat. Verkko-ostoissa erilaisten maksutapojen käyttäminen on monipuolistunut, vaikka verkko-ostoksia tehneet ovatkin maksaneet ostamiaan tavaroita tai palveluita edelleen useimmiten verkkomaksulla tai pankkitunnuksia käyttämällä.
- Kaikkiaan 97 prosentilla suomalaisista on automaattikäyttöön soveltuva pankin myöntämä maksukortti ja lähes yhdeksän kymmenestä suomalaisesta nostaa käteistä rahaa tavallisimmin pankkiautomaatista. Pankin konttorista käteistä tavallisimmin nostavia on neljä prosenttia, mutta kaupan kassalta käteisen nostaminen on vielä harvinaista. Lisäksi kuusi prosenttia suomalaisista ei juuri koskaan nosta käteistä rahaa. Käteisen nostaminen pankin konttorista on keskimääräistä yleisempää yli 65-vuotiaiden keskuudessa.

2 JOHDANTO

2.1 Tutkimuksen tarkoitus

Kotitalouksien rahankäyttöä on Finanssialan Keskusliitossa (aiemmin Suomen Pankkiyhdistyksessä) tutkittu jo vuodesta 1979 lähtien 1-2 vuoden välein. Vuosina 2003 - 2006 tutkimus on toteutettu kaksi kertaa vuodessa ja sen jälkeen vuosittain. Tutkimuksen haastattelut on vuoden 2003 syksystä lähtien tehty puhelimitse. Tutkimuksessa selvitetään suomalaisten säästämisessä ja luotonkäytössä sekä maksutavoissa tapahtuneita muutoksia. Tällä tutkimuskierroksella kysyttiin uusina kysymyksinä muun muassa mahdollisen tulevan lainakaton vaikutuksesta asunnon hankintaan tai asuntolainan ottoon sekä käteisen rahan nostotavoista. Vuonna 2011 mukana olleita kysymyksiä Internetissä ostettujen tavaroiden ja palveluiden maksamisesta otettiin myös mukaan tälle kierrokselle. Nyt tehdyn tutkimuksen tuloksia verrataan soveltuvin osin aiemmin tehtyjen tutkimusten tuloksiin. Edellinen tutkimus on tehty vastaavana ajankohtana vuonna 2012.

2.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen kohderyhmän muodostavat mannersuomalaiset 15-74 -vuotiaat henkilöt. Haastattelututkimuksen aineisto on kerätty helmikuussa 2013. Tällöin haastateltiin 2 399 kohderyhmään kuuluvaa henkilöä eri puolilla Suomea. Otokoko on tarpeeksi iso, jotta aineistosta voidaan tehdä myös taustaryhmittäisiä vertailuja. Ikäryhmään 15-74 kuuluvia henkilöitä on Suomessa Tilastokeskuksen mukaan 4 061 000.

Haastattelututkimuksen tulosten tulkinnassa on hyvä ottaa huomioon kyselyajankohdan taloudellisen tilanteen vaikutus.

Tämän tutkimuksen haastattelujen aikaan, alkuvuonna, pitkään jatkuneessa taloudellisessa epävarmuudessa on näkynyt merkkejä kuluttajien luottamuksen lisääntymisestä, tosin työttömyysuhka on kasvanut. Kuluttajien rahatilanne on kuitenkin hyvä ja mahdollisiin talouden riskeihin varaudutaan entistä enemmän säästämällä. Pörssikurssien nousu näkyy osake- ja rahastosäästämisen kasvuna.

Haastattelut suoritti Finanssialan Keskusliiton toimeksiannosta IROResearch Oy.

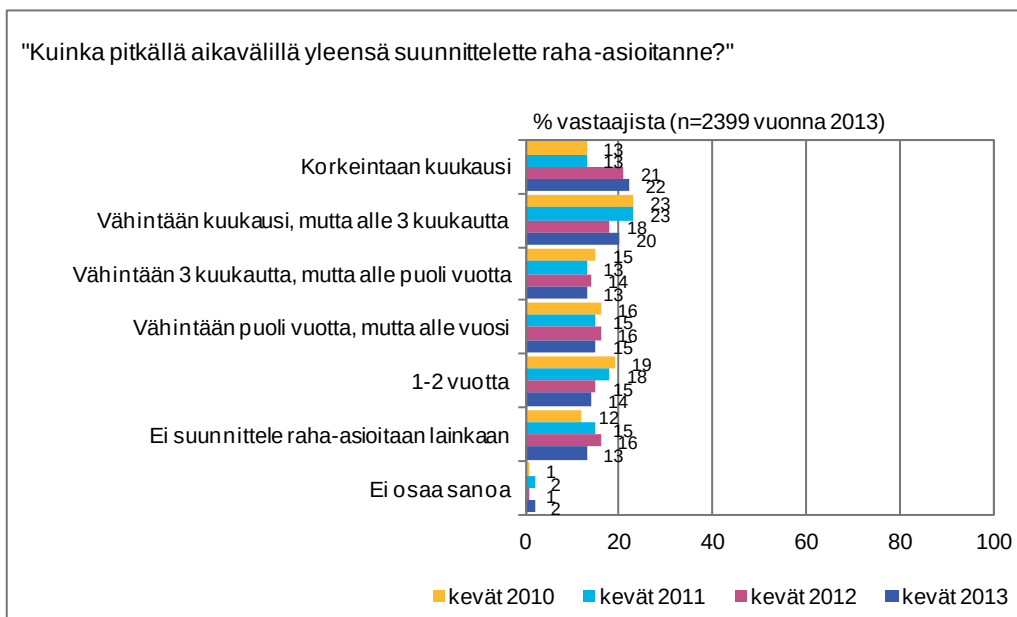
Raportin on laatinut tutkimuspäällikkö Riitta Kuhno IROResearch Oy:stä yhteistyössä rahoitusasiantuntija Ulla Halosen, Finanssialan Keskusliitto, kanssa.

3 RAHA-ASIOIDEN SUUNNITTELEMINEN JA NYKYINEN RAHATILANNE

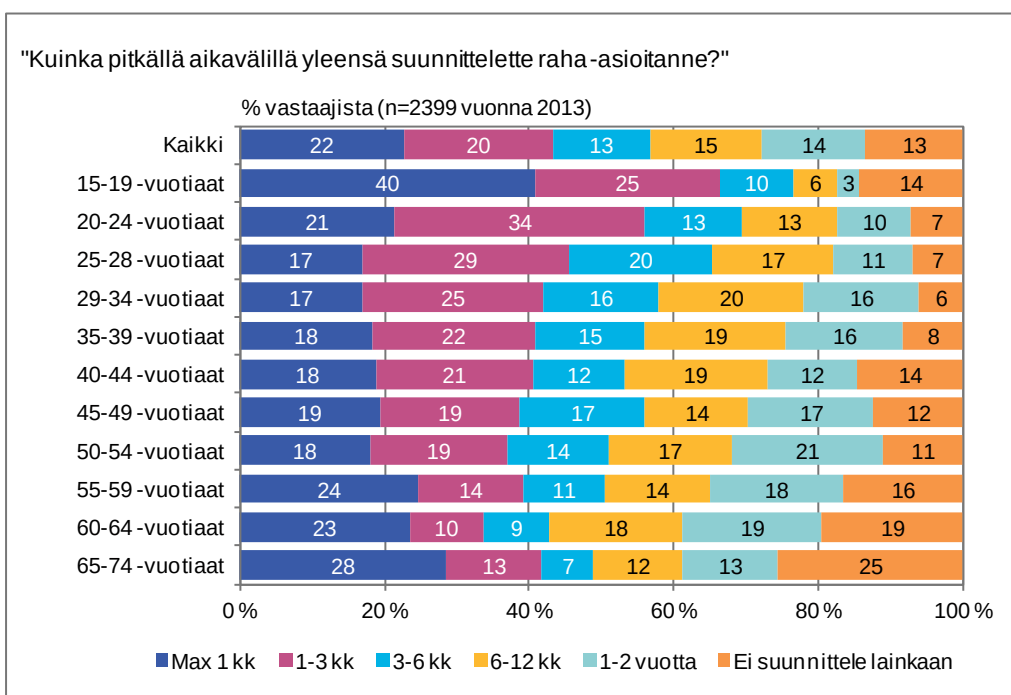
Suunnitelmallisuus oman talouden hoidossa on kokonaisuutena lisääntynyt hieman viime kevääseen verrattuna, sillä raha-asioitaan jonkinlaisella tähtäimellä suunnittelevien osuus on nyt kolme prosenttiyksikköä suurempi kuin vuosi sitten. Kuitenkin yli puolet suomalaisista suunnittelee omaa talouttaan korkeintaan puoleksi vuodeksi kerrallaan ja näiden lyhyellä tähtäimellä suunnittelevien osuus on edelleen hieman kasvanut keväästä 2012. Vuoden tai sitäkin pidemmällä aikavälillä talouttaan suunnittelevia pitkän tähtäimen suunnittelijoita on 14 prosenttia suomalaisista, ja osuus on lähes samalla tasolla kuin viime keväänä.

Pitkällä tähtäimellä raha-asioitaan suunnittelevien osuus kasvaa iän myötä. Kaikista 29-64 -vuotiaista reilusti yli kolmannes suunnittelee talouttaan vähintään puoleksi vuodeksi. Nuoret suunnittelevat talouttaan merkittävästi lyhyemmällä syklillä kuin vanhempiin ikäluokkiin kuuluvat: alle 25-vuotiaista keskimäärin 60 prosenttia suunnittelee raha-asioitaan korkeintaan kolmen kuukauden aikavälillä ja osuus on kasvanut viime keväästä. Alle 18-vuotiaista noin joka seitsemäs ei vielä suunnittele raha-asioitaan lainkaan. Suunnitelmallisuus omien raha-asioiden hoidossa näyttää lisääntyvän kuitenkin myös heillä, sillä raha-asioitaan kokonaan suunnittelemattomien alle 18-vuotiaiden osuus on laskenut vuoden takaiseen verrattuna kuten viime keväänäkin. Raha-asioiden suunnittelu vähenee taas iän noustessa yli 60 vuoden. Yli 60-vuotiaista reilu viidennes ei suunnittele raha-asioitaan lainkaan, mutta tämäkin osuus on laskenut vuoden takaisesta. Lainaa omaavilla suunnittelujänne on luonnollisesti keskimääräistä pitempi.

Kuvio 1a. Kuinka pitkällä aikavälillä suunnittelee raha-asioitaan

Kuvio 1b. Kuinka pitkällä aikavälillä suunnittelee raha-asioitaan ikäryhmittäin

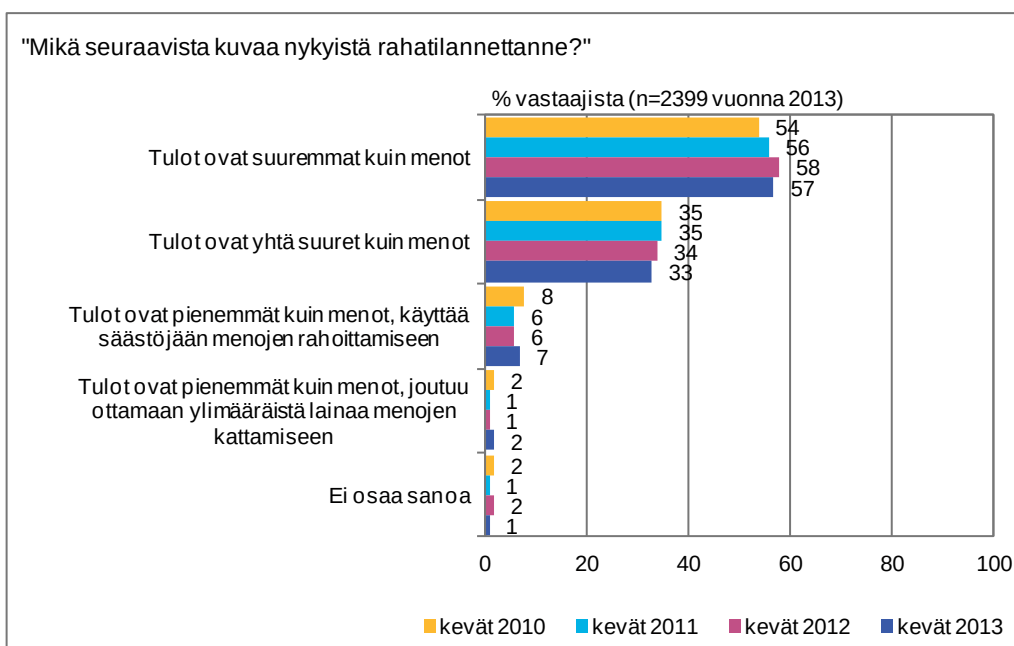

Vastaajien nykyistä rahatilannetta selvitettiin kysymällä, mikä luetelluista vaihtoehtoista kuvaa parhaiten heidän nykyistä rahatilannettaan. Edelleen suurimmalla osalla, eli 57 prosentilla vastaajista tulot ovat suuremmat kuin menot, eli rahaa voisi jäädä säästöön. Kolmanneksella tulot ja menot ovat yhtä suuret kuten vuosi sittenkin. Niiden osuus, joilla tulot ovat menoja pienemmät, on kasvanut jonkin verran. Suurin osa tästä joukosta selviää kuitenkin edelleen säästöillään (osuus kokonaistuloksesta seitsemän prosenttia), ja vain kaksi prosenttia suomalaisista joutuu ottamaan ylimääräistä lainaa menojensa kattamiseen.

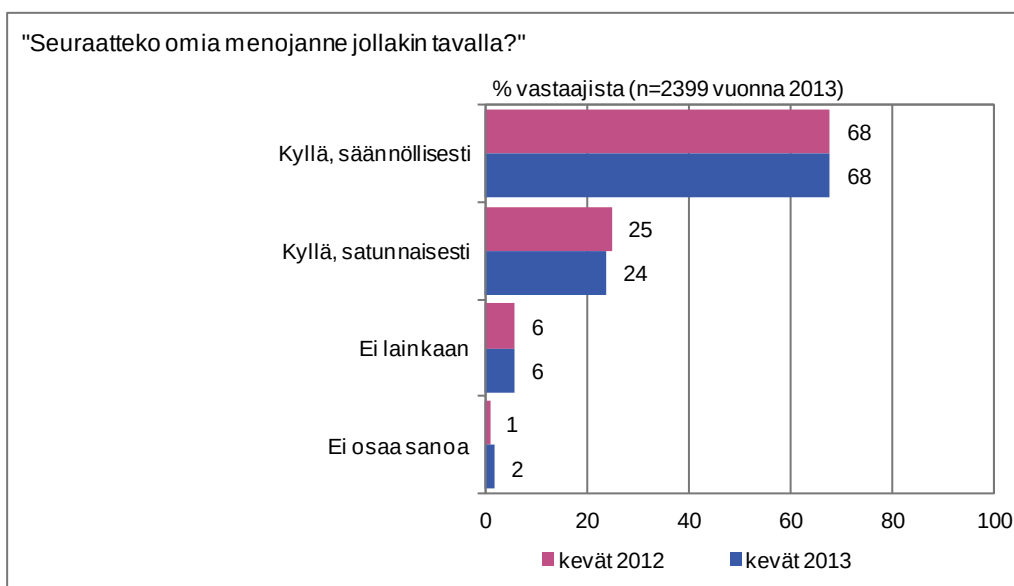
Tuloksessa on ikäryhmittäisiä eroja. Tulot ovat menoja suuremmat keskimääräistä useammin 60-64 -vuotiailla, kun taas alle 25-vuotiaissa on heitä keskimääräistä vähemmän. Kaikki tulot menevät kulutukseen keskimääräistä useammin alle 20-vuotiailla ja kaikki alle 25-vuotiaat käyttävät muita useammin säästöjään menojensa rahoittamiseen. Ylimääräistä lainaa menojensa kattamiseen ottavia on keskimääräistä enemmän 18-24 -vuotiaissa ja osuus on kasvanut vuoden takaisesta kolmesta prosentista seitsemään prosenttiin. Pelkän peruskoulutuksen saaneiden, opiskelijoiden sekä työttömien ja lomautettujen keskuudessa on keskimääräistä enemmän niitä, joiden tulot ja menot ovat yhtä suuret kuten myös niitä, jotka käyttävät säästöjään menojensa kattamiseen. Elinvaiheittain tarkasteltuna tulot ovat menoja suuremmat etenkin pareilla, joiden lapset ovat jo muuttaneet pois kotoa, mutta myös perheillä, joissa on kouluikäisiä lapsia. Yksinään asuvat puolestaan käyttävät muita useammin säästöjään tai ottavat ylimääräistä lainaa menojensa kattamiseen.

Omien menojen seuraaminen on samalla tasolla kuin vuosi sittenkin. Kaksi kolmasosaa suomalaisista kertoo seuraavansa omia menojaan säännöllisesti ja neljännes satunnaisesti. Vain kuusi prosenttia ei seuraa menojaan lainkaan.

Kuvio 2. Nykyinen rahatilanne

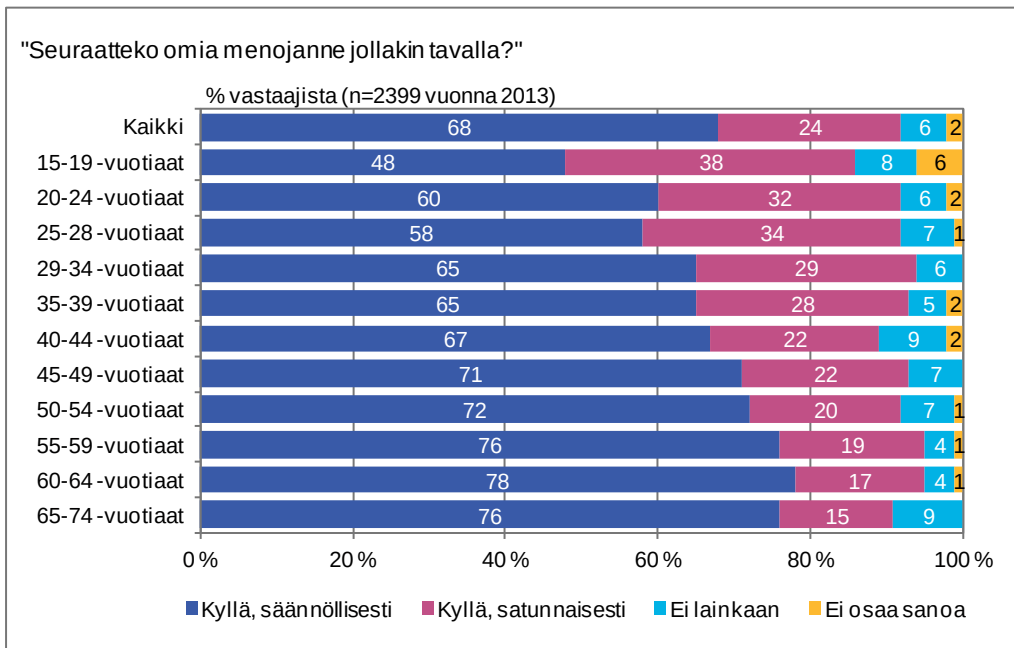

Kuvio 3a. Omien menojen seuraaminen

Omia menojaan säännöllisesti seuraavien osuus nousee iän myötä. Keskimääräistä suurempaa omien menojen säännöllinen seuraaminen on 55-69 -vuotiaiden keskuudessa, joista enemmän kuin kolme neljäsosaa seuraa omia menojaan säännöllisesti. Nuorilla, eli 15-28 -vuotiailla omien menojen säännöllinen seuraaminen on taas keskimääräistä harvinaisempaa. Nuoret seuraavat menojaan pikemminkin satunnaisesti. Asuntolainaa omaavilla ja etenkin lainansa viimeisten kahden kolmen vuoden aikana ottaneilla omien menojen säännöllinen seuraaminen on keskimääräistä tavallisempaa. Samoin keskimääräistä suurempi osuus niistä, jotka suunnittelevat raha-asioitaan vähintään puolen vuoden tähtäimellä, seuraa menojaan säännöllisesti.

Kuvio 3b. Omien menojen seuraaminen ikäryhmittäin

4 SÄÄSTÄMINEN JA SIOITTAMINEN

4.1 Nykyiset säästämis- ja sijoituskohteet

Suomalaisten kiinnostus säästämistä kohtaan on pysynyt edelleen vahvana. Säästäminen ja sijoittaminen on lisääntynyt vähitellen jo vuodesta 2004 saakka. Tällä hetkellä, samoin kuin viime keväänäkin, 59 prosentilla suomalaisista on säästettynä tai sijoitettuna varoja johonkin kohteeseen. Säästöjen ja sijoitusten "hajauttaminen" on lisääntynyt viime keväästä, eli säästäjät ja sijoittajat ovat viimevuotista hieman useammin sijoittaneet varojaan useampaan eri kohteeseen samanaikaisesti. Tutkimuksessa mukana olevaan väestöön suhteutettuna säästäjien osuus edustaa lähes 2,4 miljoonaa suomalaista. Säästäjiä ja sijoittajia on eniten yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Vaikka säästäjien keskimääräinen osuus on pysynyt samalla tasolla kuin keväällä 2012, on säästäjiä nyt viimekeväistä enemmän yli 50-vuotiaiden ja toisaalta 20-24 -vuotiaiden keskuudessa, ja taas vähemmän alle 20-vuotiaissa ja 25-49 -vuotiaiden keskuudessa.

Säästäminen on - luonnollisesti - yleisempää ylemmissä tuloluokissa kuin alemmissa. Ammatti- ja koulutustaustalla on niin ikään vaikutusta säästämiseen: työväestön, opiskelijoiden ja koululaisten sekä työttömien tai lomautettujen keskuudessa säästäjiä on keskimääräistä vähemmän ja ylemmissä toimihenkilöissä taas enemmän. Eläkeläisillä on myös keskimääräistä useammin säästöjä tai sijoituksia. Samoin säästäjiä on keskimääräistä enemmän korkeammin koulutettujen keskuudessa kuin pelkän peruskoulutuksen saaneiden joukossa.

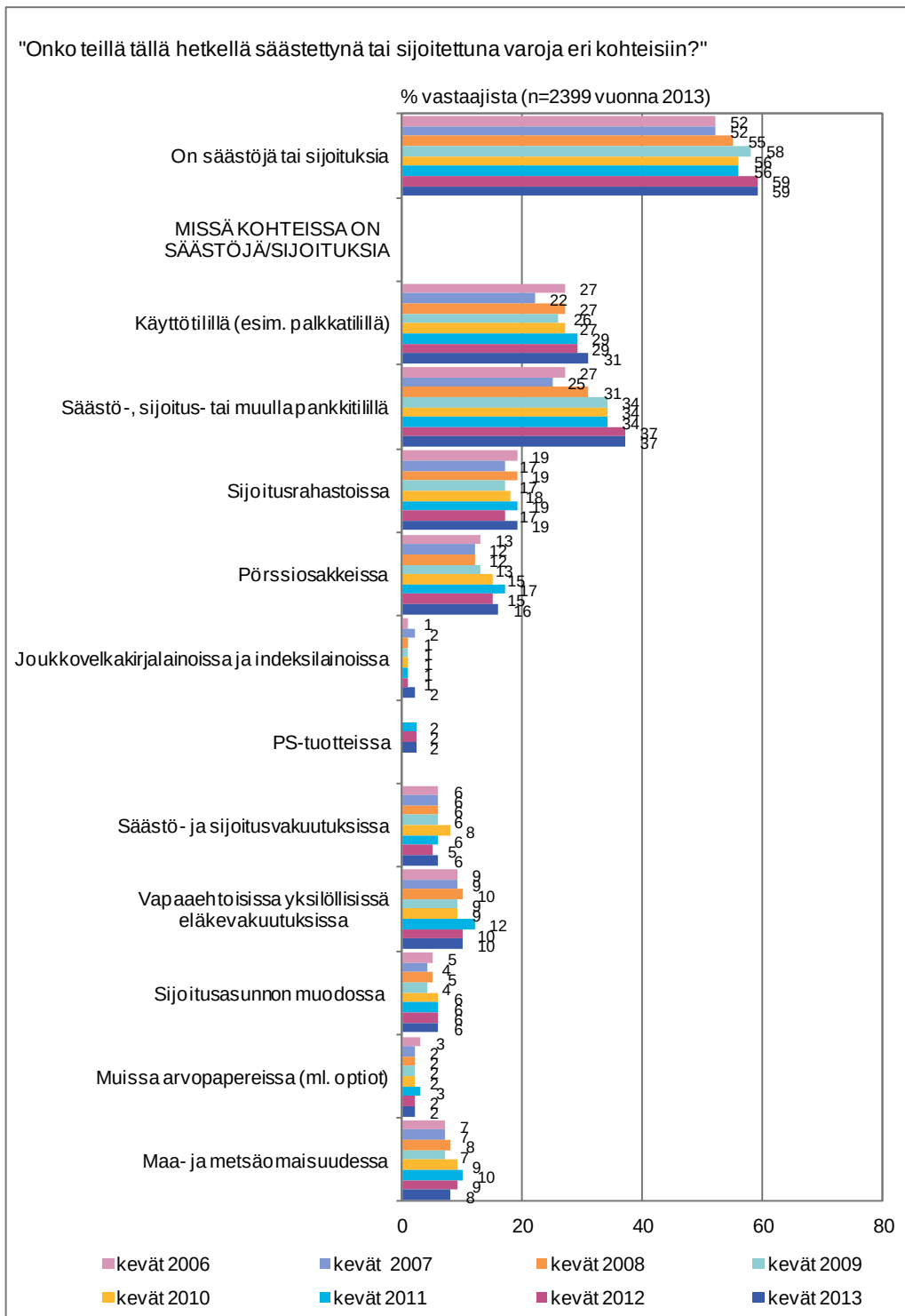
Pörssikurssien nousu ja kotitalouksien hyvänä pysynyt rahatilanne näkyvät myös säästö- ja sijoituskohteissa. Alhaisesta korkotasosta huolimatta säästö- ja sijoitustilille säästäminen on edelleen selvästi suosituin säästömuoto, mutta niiden suosio ei ole enää viime vuodesta kasvanut. Erilaisille säästö- ja sijoitustileille säästävien osuus on viime kevään tavoin 37 prosentissa. Käyttötalille säästäminen on toiseksi yleisin säästämismuoto ja 31 prosenttia ilmoitti säästöjensä olevan käyttötalilla. Osuus on kasvanut viime keväästä kahdella prosenttiyksiköllä.

Osakesäästämisen ja rahastosäästämisen suosio on noussut takaisin vuoden 2011 tasolle viime kevään pienen notkahduksen jälkeen. Rahastosäästäminen on nytkin pankkitalletusten jälkeen seuraavaksi suosituin säästömuoto: 19 prosenttia ilmoitti säästävänsä rahastoihin ja osuus on noussut kahdella prosenttiyksiköllä viime keväästä. Vastaavasti 16 prosentilla on säästöjä ja sijoituksia pörssiosakkeissa. Osakesäästäjien osuus on prosenttiyksikön verran korkeampi kuin vuosi sitten.

Vapaaehtoiisiin eläkevakuutuksiin säästäviä on 10 prosenttia kuten viime keväänäkin. Pitkäaikaisen säästämisen PS-tuotteisiin säästäminen on niin ikään samalla tasolla kuin vuosi sitten, kahdessa prosentissa. PS-tuotteiden suosio sijoituskohteena on koko olemassaolonsa ajan ollut varsin alhainen.

Kuusi prosenttia suomalaisista säästää tällä hetkellä säästö- ja sijoitusvakuutuksiin ja osuus on samalla tasolla kuin vuonna 2011, mutta on ollut laskussa vuodesta 2010 lähtien. Sijoitusasunnon suosio sijoituskohteena on pysynyt edelleen vakaana, eli kuudessa prosentissa, mihin se nousi jo vuonna 2010.

Kuvio 4. Nykyiset säästämis- ja sijoituskohteet

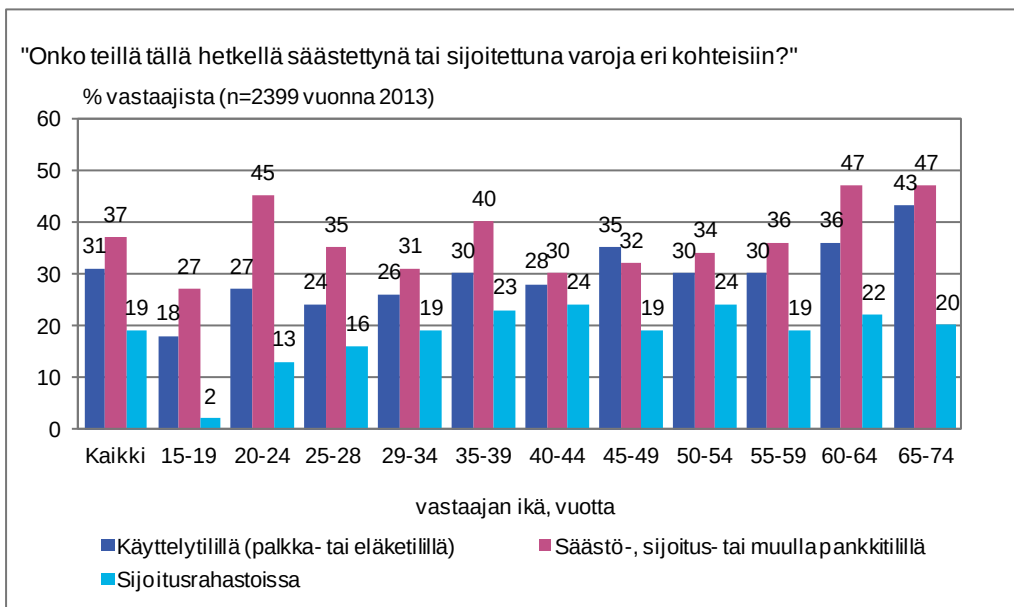
Tilisäästäminen on tyypillisesti kaikenikäisten säästömuoto, mutta tileille säästävien osuus kasvaa iän karttuessa. Korkeimmillaan tilisäästäjien osuus on yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Säästö- ja sijoitustileille säästävien osuus on noussut viime keväästä 20-24 ja 70-74 -vuotiaiden ikäryhmissä, käyttötilille säästävien osuus taas kaikkien yli 40-vuotiaiden keskuudessa.

Rahastosäästäminen ja osakesäästäminen yleistyvät selvästi vasta 25 ikävuoden jälkeen. Rahastosäästäminen on kuitenkin osakesäästämistä laajemmin eri-ikäisten sijoitusmuoto. Eniten rahastosäästäjiä on 35-44 ja 50-54 -vuotiaiden joukossa, kun taas osakesäästämisen osuus on keskimääräistä korkeampi niin ikään 50-54, mutta myös 60-64 -vuotiailla. Rahastosäästäjien osuus on noussut viime kevääseen verrattuna kaikkien yli 40-vuotiaiden keskuudessa. Pörssiosakkeisiin säästävien osuus on puolestaan viimekeväästä suurempaa etenkin 50-59 ja toisaalta myös 20-24 -vuotiailla.

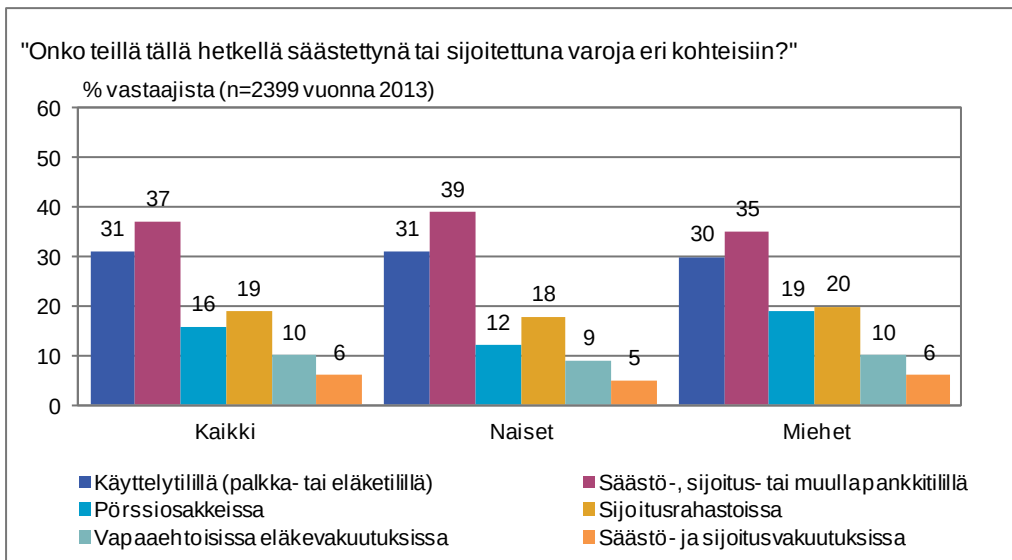
Vapaaehtoiisiin eläkevakuutuksiin säästäminen nousee 29 ikävuoden jälkeen ja eniten vapaaehtoiisiin eläkevakuutuksiin säästäjiä on 35-54 -vuotiaiden joukossa. Maa- ja metsäomaisuuteen sijoittavien osuus kasvaa niin ikään 29 ikävuoden jälkeen, mutta osuus on suurimmillaan vasta 65-69 -vuotiaiden keskuudessa.

Miehet ovat edelleen selvästi naisia kiinnostuneempia osakesäästämistä ja naiset taas säästävät miehiä useammin säästö- ja sijoitustileille. Rahastosäästäminen kiinnostaa niin naisia kuin miehiäkin.

Kuvio 5a. Säästäjät ja sijoittajat ikäryhmittäin

Kuvio 5b. Naiset ja miehet säästäjinä ja sijoittajina

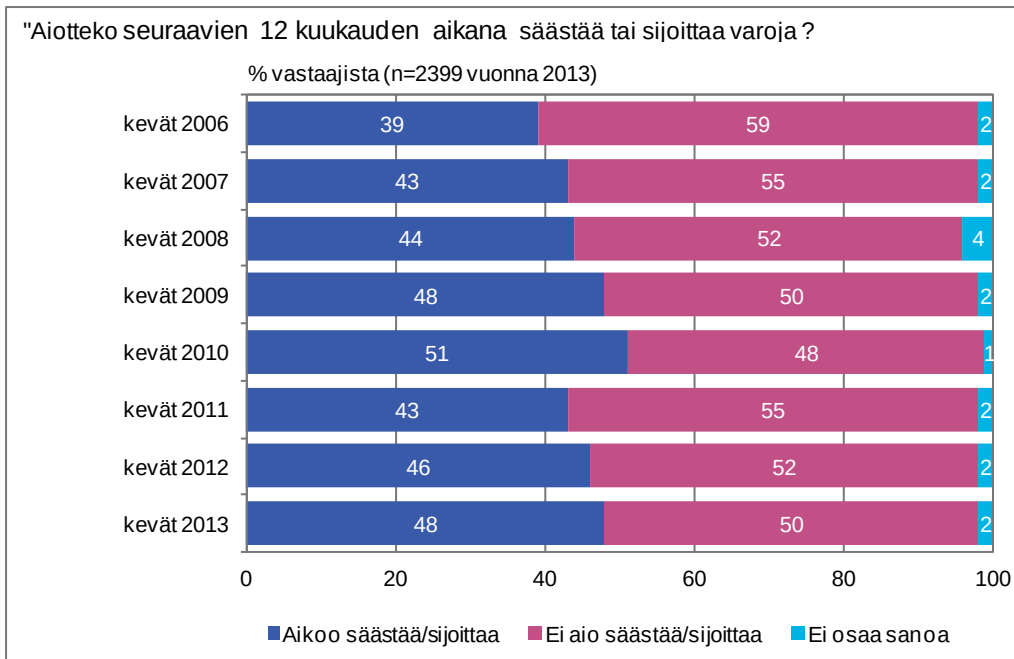
4.2

Säästö- ja sijoitusaikheet

Suomalaisten kiinnostus säästämistä kohtaan näkyy myös säästö- ja sijoitusaikheissa. Nyt 48 prosenttia suomalaisista aikoo säästää tai sijoittaa varoja seuraavien 12 kuukauden aikana ja osuus on kaksi prosenttiyksikköä viime kevään tasoa korkeampi. Vieläkään ei kuitenkaan olla kevään 2010 tasolla. Säästämisaikheiden kasvu kertoo osaltaan kotitalouksien hyvästä rahatilanteesta, mutta myös halusta kasvattaa oman talouden puskuria pahan päivän varalle epävarmassa taloustilanteessa. Myös Tilastokeskuksen Kuluttajabarometrin mukaan kotitalouksien näkemykset säästämismahdollisuuksista ovat edelleen varsin korkealla, eli suomalaiset uskovat pystyvänsä säästämään. Eniten säästämisaikheet ovat viime keväästä nousseet alle 25-vuotiailla nuorilla sekä 35-39 ja 50-54 -vuotiailla.

Myös niistä suomalaisista, joilla on tällä hetkellä säästöjä tai sijoituksia, viimekeväästä suurempi osuus aikoo edelleen jatkaa säästämistä ja sijoittamista. Osuus on noussut 65 prosenttiin viime keväänä 63 prosentista. Niin ikään uusien, säästämistä ja sijoittamista harkitsevien osuus on viimekeväästä korkeampi. Tällä hetkellä osuus on 23 prosenttia, kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten. Kasvua kahden vuoden takaiseen on neljä prosenttiyksikköä.

Kuvio 6a. Säästö- ja sijoitusaikkeet

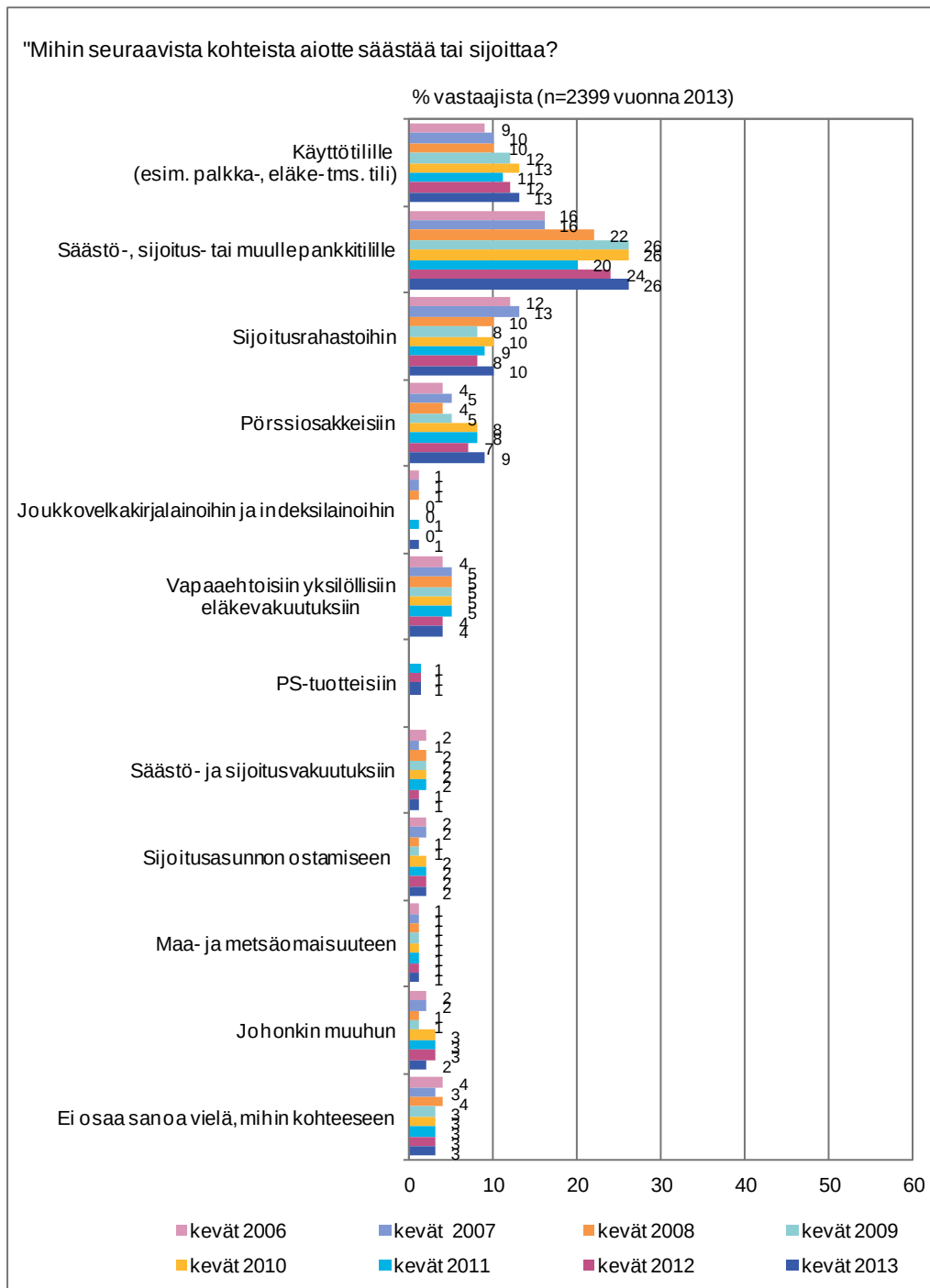

Lisääntynyt halu "hajauttaa" säästöjä ja sijoituksia näkyy myös tulevissa säästökohteissa. Säästämistä ja sijoittamista suunnittelevat aikovat aiempaa useammin sijoittaa varojaan useampaan eri kohteeseen samanaikaisesti.

Säästö- ja sijoitustilit ovat edelleen selkeästi suosituin tuleva säästämiskohde. Tällä hetkellä 26 prosenttia aikoo säästää tulevan vuoden aikana säästö- tai sijoitustileille, kasvua vuoden takaisesta on kaksi prosenttiyksikköä. Käyttötilille säästäminen on edelleen toiseksi suosituin säästämismuoto 13 prosentin osuudella, mikä sekin on prosenttiyksikön verran viimekeväistä korkeampi.

Kasvava kiinnostus rahasto- ja osakesäästämiseen, mikä oli jo nähtävissä nykyisissä säästö- ja sijoituskohteissa, tulee selvästi esille myös tulevissa kohteissa. Kiinnostus rahastosi joittamiseen on tällä hetkellä noussut kevään 2010 tasolle, kymmeneen prosenttiin, ja kasvua viime keväästä on kaksi prosenttiyksikköä. Osakesäästämisen osuus on noussut niin ikään kahdella prosenttiyksiköllä yhdeksään prosenttiin. Kiinnostus vapaaehtoisia eläkevaikutuksia kohtaan pysyi usean vuoden ajan vakaana, mutta viime keväänä sen kiinnostavuus laski hienoisesti ja tällä hetkellä osuus on edelleen tuolla tasolla, neljässä prosentissa. Pitkäaikaisen säästämisen PS-tuotteisiin aikoo sijoittaa edelleen vain prosentti vastaajista. Niiden suosio ei ole kasvanut tulevina sijoituskohteina kuten ei nykyisinäkään sijoituskohteina. Suosioon vaikuttaa epävarmuus PS-tilien tulevasta verokohtelusta ja nostoikärajoista. Vuoden 2012 kesällä hallitus päätti nostaa varojen noston ikärajaa 68 vuoteen. Sääntöjen tiukennus koskee vuonna 2013 avattavia uusia PS-tilejä.

Kuvio 6b. Aiotut säästö- ja sijoituskohteet

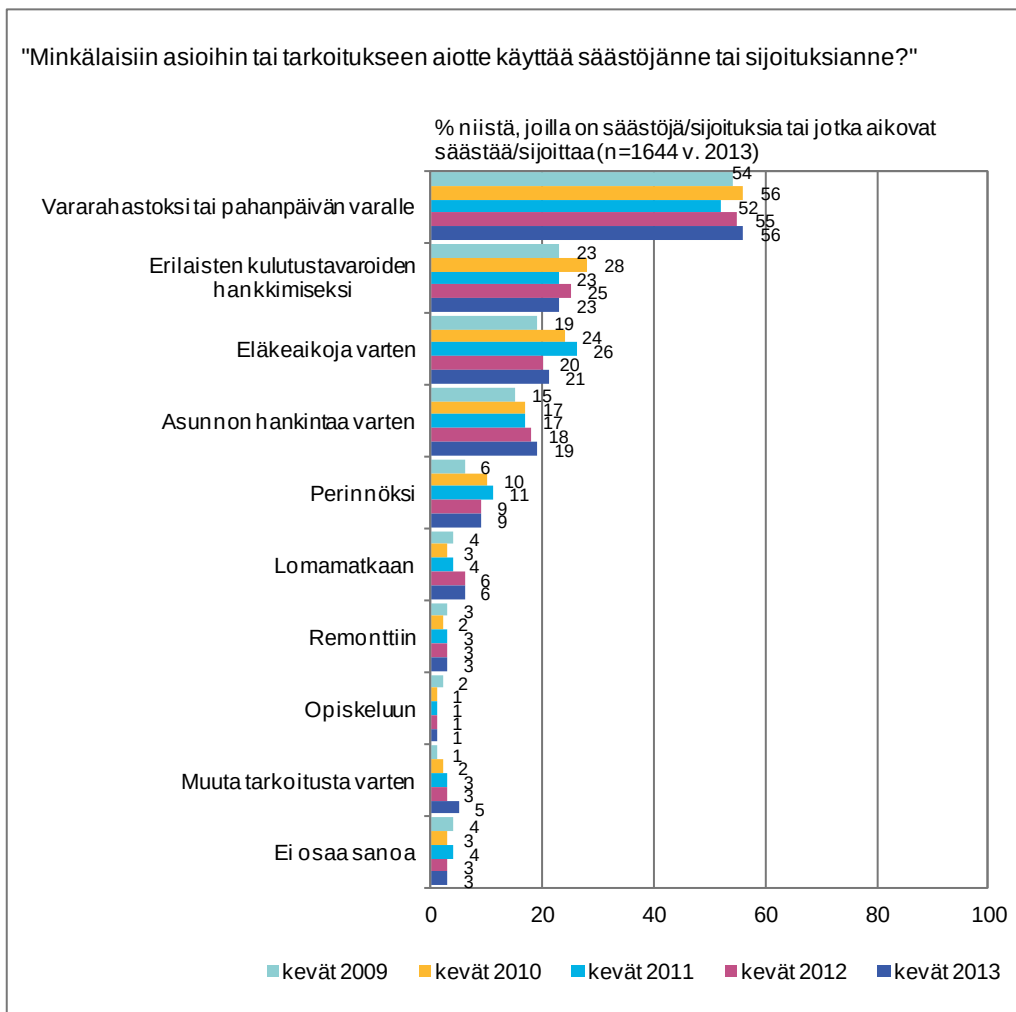

Säästö- ja sijoitusaikeet ovat korkeimmillaan 20-24 sekä 35-39 -vuotiaiden keskuudessa. Nuorista, 20-24 -vuotiaista 63 prosenttia ja 35-39 -vuotiaista 58 prosenttia aikoo säästää tai sijoittaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Säästö- ja sijoitustilisäästäminen kiinnostaa keskimääräistä enemmän 18-34 -vuotiaita, sijoitusrahastot 29-39 -vuotiaita ja osakesijoittaminen 35-44 -vuotiaita. Vapaaehtoiset eläkevakuutukset tulevinä säästökohteina, kuten nykyisinäkin, kiinnostavat eniten 35-39 ja 50-54 -vuotiaita. Tulevien säästö- ja sijoituskohteiden hajauttaminen on suurinta 35-39 -vuotiaiden keskuudessa.

Tuleva säästö- ja sijoitustileille säästäminen on kasvattanut suosiotaan eniten 70-74 ja toisaalta myös 20-24 -vuotiaiden keskuudessa, kuten oli nykyisissäkin säästö- ja sijoituskoh-teissa. Osakesäästämisen suosio tulevana säästö- ja sijoituskohteena on puolestaan li-sääntynyt viimekeväiseen verrattuna eniten 50-54 ja 35-44 -vuotiailla, rahastosäästämisen taas yli 50-vuotiaiden keskuudessa.

Edelleen yli puolet niistä suomalaisista, joilla on säästöjä tai sijoituksia tai jotka aikovat säästää tai sijoittaa tulevan vuoden aikana, säästää vararahastoksi tai pahan päivän varalle. Osuus on noussut parin viime vuoden aikana ollen nyt vuoden 2010 tasolla 56 prosen-tissa. Tämä kertoo siitä, että halutaan turvata oma talous mahdollisten riskien varalta. Niin ikään säästäminen erilaisten kulutustavaroiden hankkimiseksi on säilyttänyt asemansa toi-seksi yleisimpänä säästöjen tai sijoitusten käyttötarkoituksena, vaikka sen osuus onkin las-kenut kahdella prosenttiyksiköllä vuodentakaisesta 23 prosenttiin. Eläkeaikoja varten sääs-tää 21 prosenttia säästöjä tai sijoituksia omaavista ja osuus on lähes sama kuin vuosi sit-ten. Asunnon hankintaa varten säästävien osuus on vuodesta toiseen ollut hienoisessa kasvussa ja on nyt 19 prosentissa. Keväällä 2009 asunnon hankintaa varten säästäviä oli 15 prosenttia.

Kuvia 6c. Mihin asioihin tai tarkoitukseen aikoo käyttää säästöjä tai sijoituksia.

Vastaajan ikä vaikuttaa luonnollisesti säästöjen käyttötarkoitukseen. Asunnon hankintaa varten säästävät keskimääräistä merkitsevästi useammin alle 29-vuotiaat, kulutustavaroiden hankkimiseksi alle 25-vuotiaat ja etenkin alle 18-vuotiaat ja 45-59 -vuotiaat eläkeajoja varten. Pahanpäivän varalle tai vararahastoksi säästävät yhtälailla eri-ikäiset ja eri tulotason omaavat suomalaiset, vaikkakin ikäryhmistä osuus on korkein 29-34 -vuotiailla (66 %). Lainanottajien varautumisesta tulevaan kertoo se, että vararahastoksi tai pahanpäivän varalle säästäjiä on keskimääräistä enemmän lainaa ja etenkin yli 100 000 euron asuntolainoja omaavien keskuudessa. Säästöt toimivat tällöin talouden puskurina tulevien rahantarpeiden varalle. Eri elinvaiheissa olevista yksin elävät ja lapsettomat pariskunnat säästävät keskimääräistä useammin asunnon hankkimiseksi, pikkulapsiperheet vararahastoksi tai pahanpäivän varalle ja kouluikäisten lasten perheet niin ikään vararahastoksi, mutta myös eläkeajoja varten tai perinnöksi. Pariskunnat joiden lapset ovat muuttaneet kotoa säästävät myös eläkeajoja varten tai perinnöksi ja perinnöksi säästäviä on keskimääräistä enemmän myös eläkeläispariskuntien keskuudessa.

4.3 Säästö- ja sijoituskohteen valintakriteerit

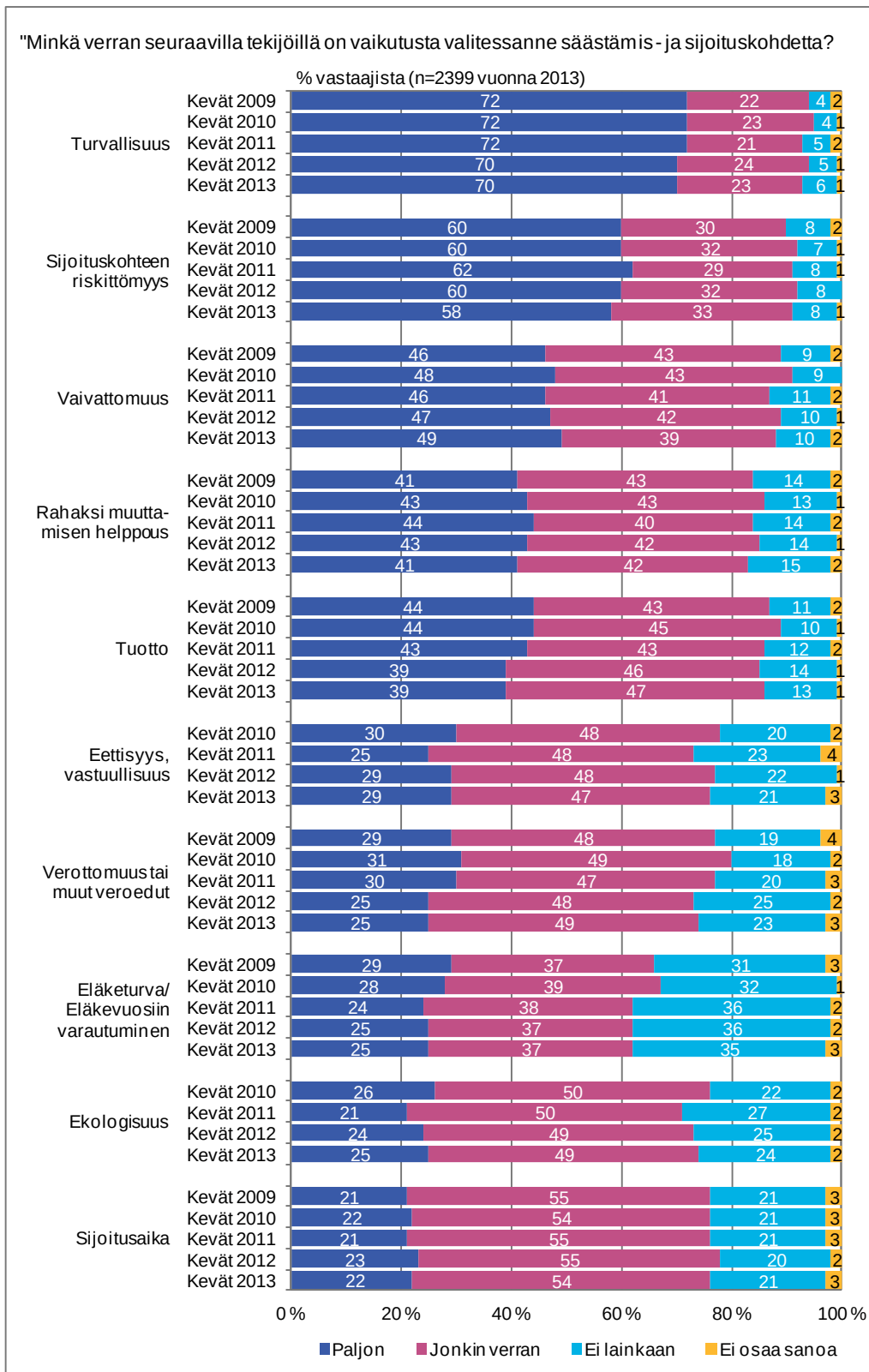
Turvallisuus on tälläkin kertaa tärkein kriteeri säästämis- tai sijoituskohteen valinnassa ja toiseksi eniten arvostetaan edelleen sijoituskohteen riskittömyyttä, joka on ominaisuutena lähellä turvallisuutta. Sen jälkeen painotetaan vaivattomuutta. Riskittömyyden painoarvo on laskenut hieman aiempien vuosien tasostaan, kun taas vaivattomuuden arvostus on ollut parin viime vuoden ajan hienoisessa nousussa.

Rahaksi muuttamisen helppouden merkitys valintakriteerinä on niin ikään laskenut hienokseltaan parin vuoden takaisesta huipustaan ja on nyt kevään 2009 tasolla. Tuoton painoarvo on viime vuoden tasolla, johon se laski viime keväänä muutamien aiempien vuosien tasostaan.

Vuonna 2010 tutkimukseen mukaan otettujen kriteerien, eettisyyden ja vastuullisuuden sekä ekologisuuden merkitys säästö- ja sijoituskohteen valinnassa on samalla tasolla kuin viime keväänäkin. Niiden merkitys on kuitenkin noussut parin vuoden takaiseen verrattuna. Eettisyys ja vastuullisuus on kuudenneksi tärkein valintakriteeri, mutta ekologisuus ja ympäristöarvojen huomioiminen jää tälläkin kertaa toiseksi viimeiseksi kriteerien arvoasteikossa. Sijoitusaikaa pidetään edelleen vähiten säästö- ja sijoituskohteen valintaan vaikuttavana kriteerinä ja sen arvostus on pysynyt suunnilleen samalla tasolla vuodesta 2009 lähtien.

Kaikkien lueteltujen säästö- ja sijoituskohteen valintakriteerien merkitys kasvaa vastaajan iän karttuessa. Iältään 55-64 -vuotiaista keskimääräistä suurempi osuus sanoo useimpien kriteerien vaikuttavan paljon sijoituskohteen valinnassa.

Kuvio 6d. Säästö- ja sijoituskriteerit

5 LUOTONOTTO

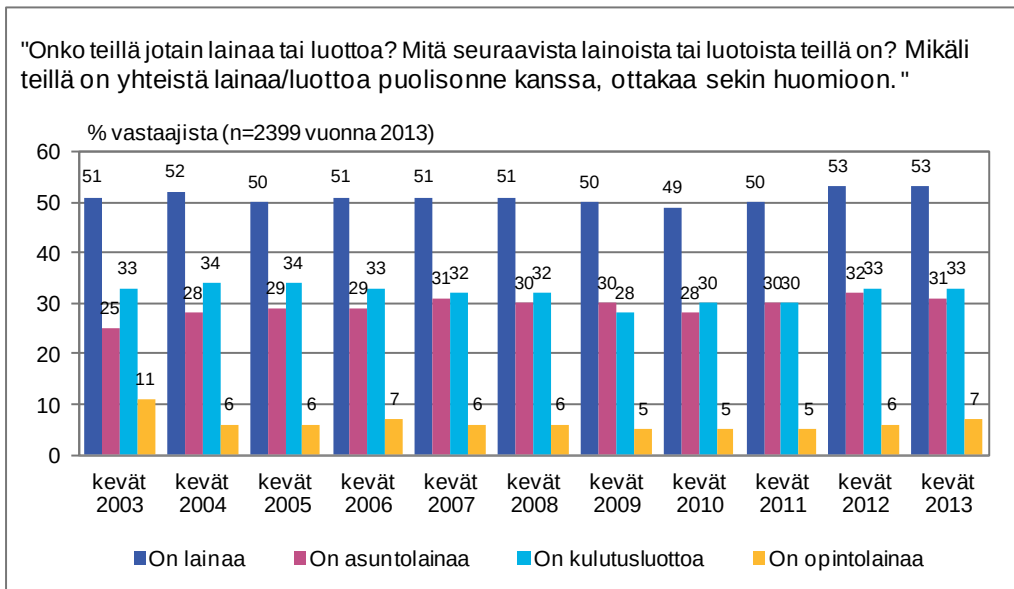
5.1 Nykyiset luottomuodot

Tällä hetkellä 53 prosentilla suomalaisista on lainaa, kuten viime keväänäkin. Tutkimuksessa mukana olevaan väestöön suhteutettuna tämä merkitsee, että noin 2,15 miljoonalla suomalaisella on lainaa. Muita useammin lainaa on lapsiperheillä, joista keskimäärin 81 prosentilla on jotain lainaa ja osuus on edelleen kasvanut (osuus keväällä 2012 77 %). Ikäryhmistä useimmin lainaa on 29-44 -vuotiailla, joista keskimäärin kolmella neljäsosalla on lainaa. Velallisia on myös keskimääräistä useammin hyvätuloisten, eli yli 60 000 euroa vuodessa ansaitsevien keskuudessa, joista 73 prosentilla on lainaa.

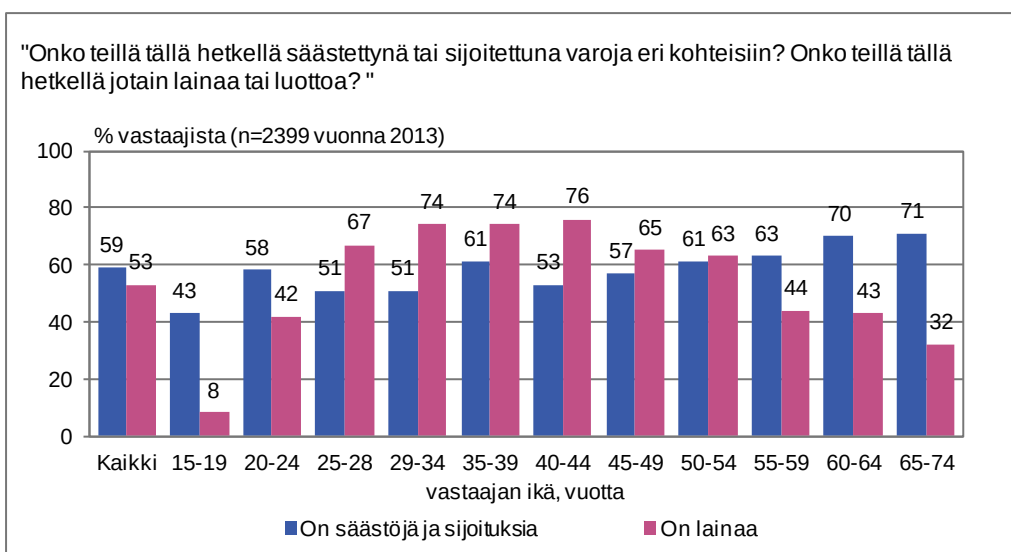
Asuntolainaa on tällä hetkellä 31 prosentilla suomalaisista. Asuntovelallisten osuus on prosenttiyksikön verran alempi kuin keväällä 2012.

Asuntolainan ottaminen ajoittuu yhteen muuttamiseen ja perheen perustamiseen ja asuntolainat yleistyvätkin 25 ikävuoden jälkeen. Korkein asuntovelallisten osuus on 35-44 -vuotiaiden keskuudessa, 58 prosenttia. Osuus on kasvanut etenkin 40-44 -vuotiailla viime keväästä, kuudella prosenttiyksiköllä. Nuorten, 20-28 -vuotiaiden, keskuudessa asuntovelallisten osuus sen sijaan on pienentynyt viidellä prosenttiyksiköllä. Asuntovelallisten osuus kääntyy laskuun 50 ikävuoden jälkeen. Pääkaupunkiseudulla asuntovelallisten osuus on 28 prosenttia. Osuus on pysynyt edellisvuoden tasolla. Asuntolaina otetaan tavallisimmin molempien puolisoitten nimiin. Tämän tutkimuksen mukaan 75 prosentilla vähintään kahden henkilön talouksista asuntolaina on molempien puolisoitten nimissä.

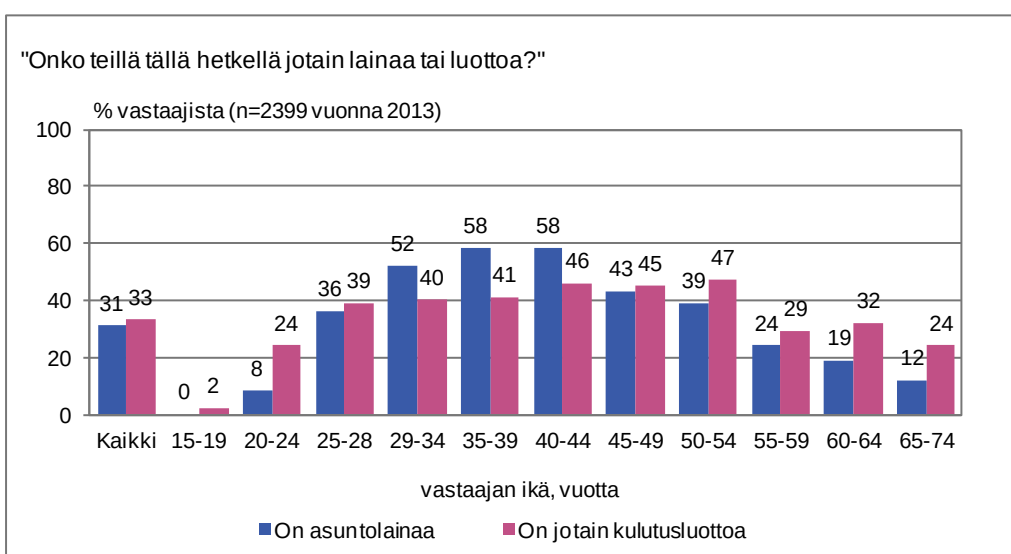
Kuvio 7a. Luottotilanne

Kuvio 7b. Säästäjät ja sijoittajat sekä lainanottajat ikäryhmittäin

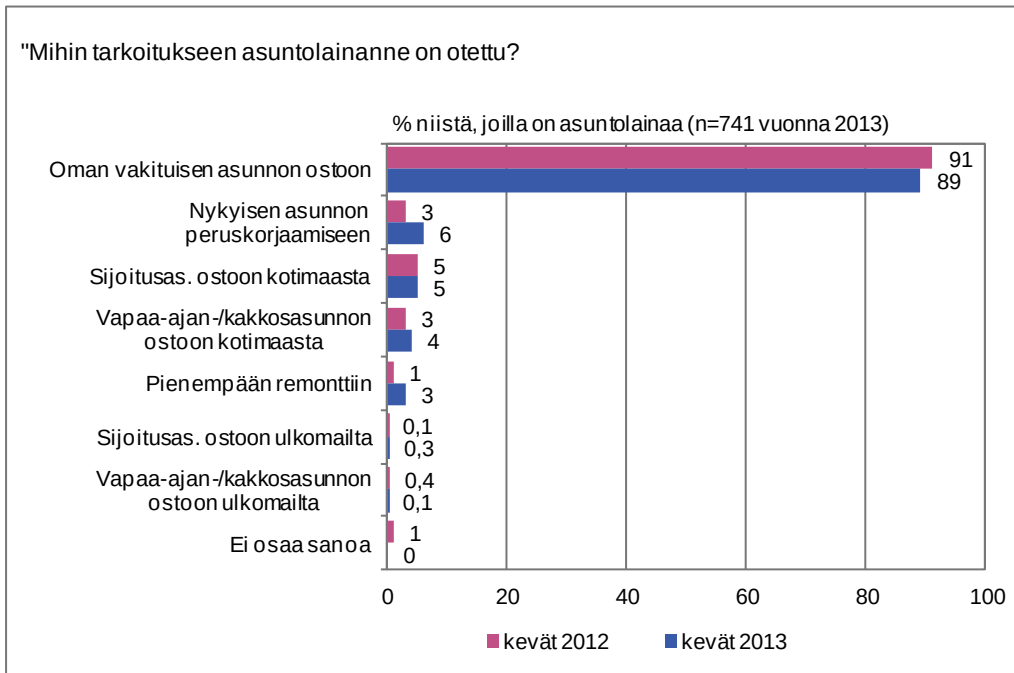

Kuvio 7c. Lainanottajat ikäryhmittäin

Asuntolainaa ottaneista 89 prosenttia on ottanut lainan oman vakituisen asunnon ostoon, kuusi prosenttia nykyisen asunnon peruskorjaukseen, viisi prosenttia sijoitusasunnon ostoon kotimaasta ja neljä prosenttia vapaa-ajan tai kakkosasunnon ostoon kotimaasta. Peruskorjaukseen lainaa ottaneiden osuus on kaksinkertainen verrattuna kevään 2012 tilanteeseen, mikä kertoo yleisesti peruskorjaustarpeessa olevan asuntokannan kasvusta. Korkeimmillaan peruskorjaukseen lainaa ottaneiden osuus on yli 55-vuotiaiden keskuudessa. Peruskorjauslainaa ottaneita on tässä otoksessa melko vähän (n=47). Heistä lähes kolme neljäsosaa on käyttänyt lainan oman asunnon peruskorjaamiseen ja reilu neljännes on maksanut pois asunto-osakeyhtiön huoneistokohtaisen lainan.

Kuvio 7d. Asuntolainan käyttötarkoitus

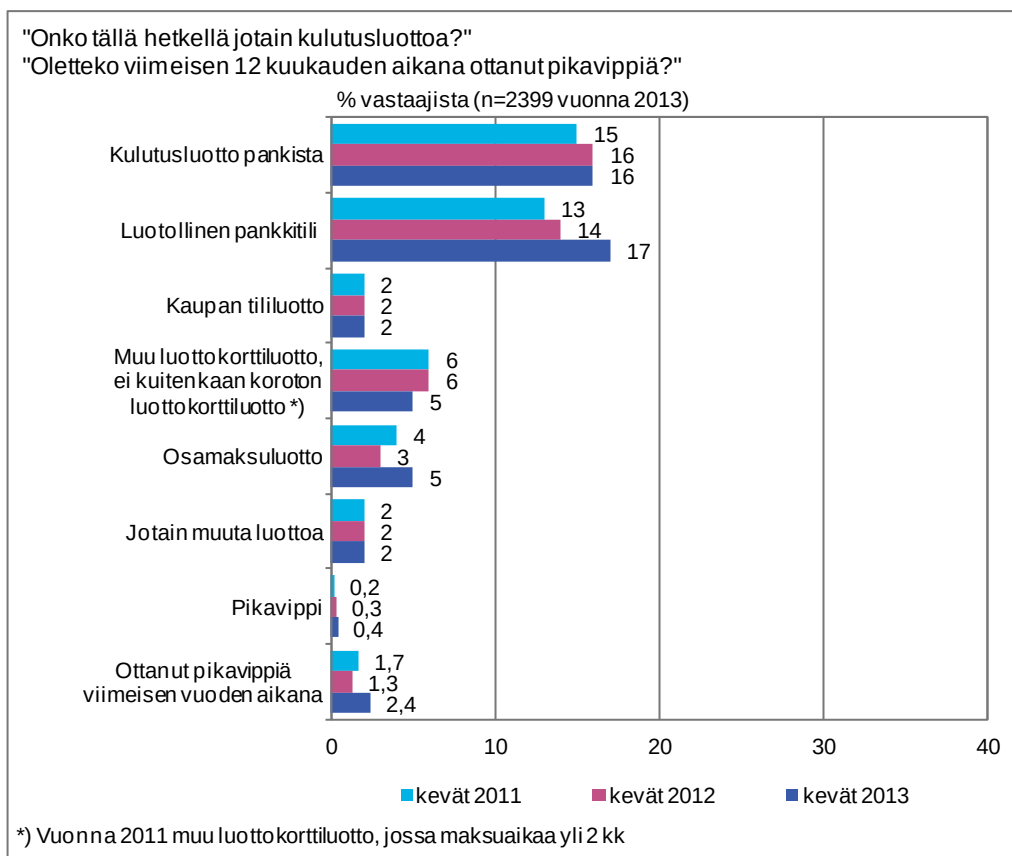
Kulutusluottoa on tällä hetkellä 33 prosentilla vastaajista ja osuus oli samalla tasolla jo viime keväänä. Tutkimuksessa mukana olevaan väestöön suhteutettuna tämä merkitsee, että noin 1,3 miljoonalla suomalaisella on kulutusluottoja.

Tyypillistä on, että kulutusluottoa otetaan erilaisiin hankintoihin laajemmin eri ikäryhmissä kuin asuntoluottoa. Keskimääräistä selvästi tavallisempia kulutusluottoja ovat tällä hetkellä 40-54 -vuotiailla, joista yli 45 prosentilla on jotain kulutusluottoa. Edelleen alle 25-vuotiailla ja yli 65-vuotiailla on keskimääräistä vähemmän kulutusluottoja, vaikka kulutusluottoa omaavien yli 60-vuotiaiden osuus onkin vähitellen kasvanut parin viime vuoden aikana.

Tällä hetkellä suomalaisilla näyttäisi olevan hieman useampia erilaisia kulutusluottoja samanaikaisesti kuin vuosi sitten. Tavallisimmaksi kulutusluottomuodoksi on noussut luotollinen pankkitili, jonka osuus on kasvanut kolmella prosenttiyksiköllä vuodentakaisesta, 17 prosenttiin. Pankista otettu kulutusluotto on lähes yhtä yleinen. Sen osuus on 16 prosenttia kuten viime keväänäkin. Osamaksuluotollisten osuus on myös viimekeväästä korkeammalla, viidessä prosentissa.

Luotollisen pankkitilin omaavien osuus on kasvanut viime keväästä etenkin 29-44 -vuotiailla, keskituloisilla ja toimihenkilötasoisilla. Näihin ryhmiin kuuluvista yli 20 prosentilla on luotollinen pankkitili. Luotollisen pankkitilin omaavien osuus on kasvanut myös yli 65-vuotilaiden keskuudessa, vaikkakin sellainen on heistä edelleen keskimääräistä harvemmilla. Osamaksuluottoa ovat keskimääräistä useammin ottaneet 40-49 -vuotiaat, joiden keskuudessa sen osuus nousee noin kymmeneen prosenttiin.

Kuvio 7e. Kulutusluottomuodot

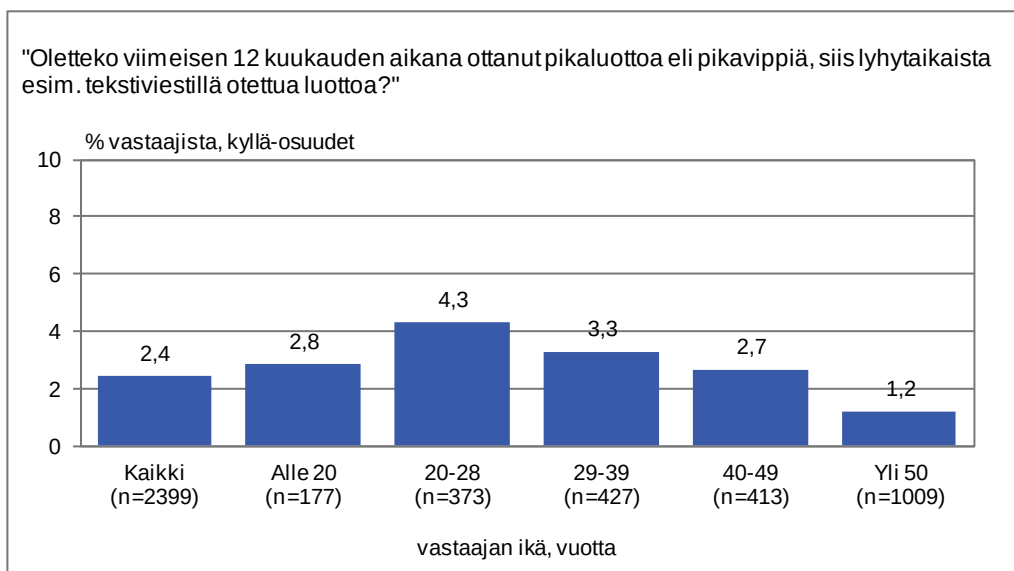

Reilut kaksi prosenttia suomalaisista (2,4 %), kertoo ottaneensa pikavippiä vuoden aikana. Vuosi sitten osuus oli 1,3 prosenttia. Pikavippejä suosivat tämän tutkimuksen mukaan erityisesti ne, jotka suunnittelevat omaa talouttaan korkeintaan kuukaudeksi kerrallaan (osuus 4,7 prosenttia) sekä etenkin ne, joiden menot ovat suuremmat kuin heidän tulonsa ja he joutuvat ottamaan ylimääräistä lainaa menojojensa kattamiseen. Heistä pikavippiä on tässä tutkimuksessa ottanut 13,3 prosenttia.

Vaikka pikaluottoja ottaneiden osuus onkin kasvanut, on heidän lukumääränsä tässä otoksessa edelleen tilastollisen tarkastelun kannalta melko vähäinen (n=58), joten tulokset ovat suuntaa antavia. Pikavippejä käyttäneet ovat ottaneet niitä keskimäärin 2,6 kertaa viimeisen vuoden aikana, kuten vuosi sittenkin. Pikavippiä ottaneista 40 prosenttia on ottanut sitä kerran, 60 prosenttia useammin kuin kerran.

Vaikka edelleen on tavallisinta, että henkilöllä on vain yksi kulutusluotto kerrallaan, useampia kulutusluottoja omaavien osuus on noussut jonkin verran viime keväästä, mutta edelleen ollaan alemmalla tasolla kuin vuonna 2010. Tässä tutkimuksessa kulutusluottoja omaavista vastaajista 69 prosentilla on yksi kulutusluotto. Vuosi sitten yhden kulutusluoton omaavien osuus oli 75 prosenttia ja vuonna 2010 52 prosenttia. Kaksi kulutusluottoa on nyt lähes joka neljännellä, vuosi sitten joka kuudennella ja keväällä 2010 lähes joka kolmannella oli kulutusluottoa omaavalla. Sen sijaan kolme tai useampia eri kulutusluottoja omaavien osuus on laskenut viime kevään kahdeksasta prosentista seitsemään prosenttiin. Keväällä 2010 näitä, joilla kulutusluottoja on kasautunut, oli 18 prosenttia kaikista kulutusluottoja omaavista. Kolme tai sitäkin useampia kulutusluottoja on keskimääräistä useammin 45-49 -vuotiailla, yrittäjillä, maalaiskunnissa asuvilla, suhteellisen hyvätuloisilla sekä perheillä, joilla on alle kouluikäisiä lapsia. Useita kulutusluottoja omaavilla on keskimääräistä useammin samanaikaisesti myös asuntolainaa.

Kuvio 7f. Pikaluotot viimeisen 12 kuukauden aikana

Opintoluotollisten osuus on seitsemän prosenttia. Osuus on korkein 20-28 -vuotiaiden keskuudessa, joista lähes joka neljännellä on opintolainaa, osuus on noussut hieman viime kevään tasosta. Opiskelijoiden opintolainan ottohalukkuus näyttää lisääntyneen parin viime vuoden aikana. Opiskelijoista opintolainaa on tällä hetkellä 20 prosentilla, ja osuus on noussut viidellä prosenttiyksiköllä kevään 2011 tasosta.

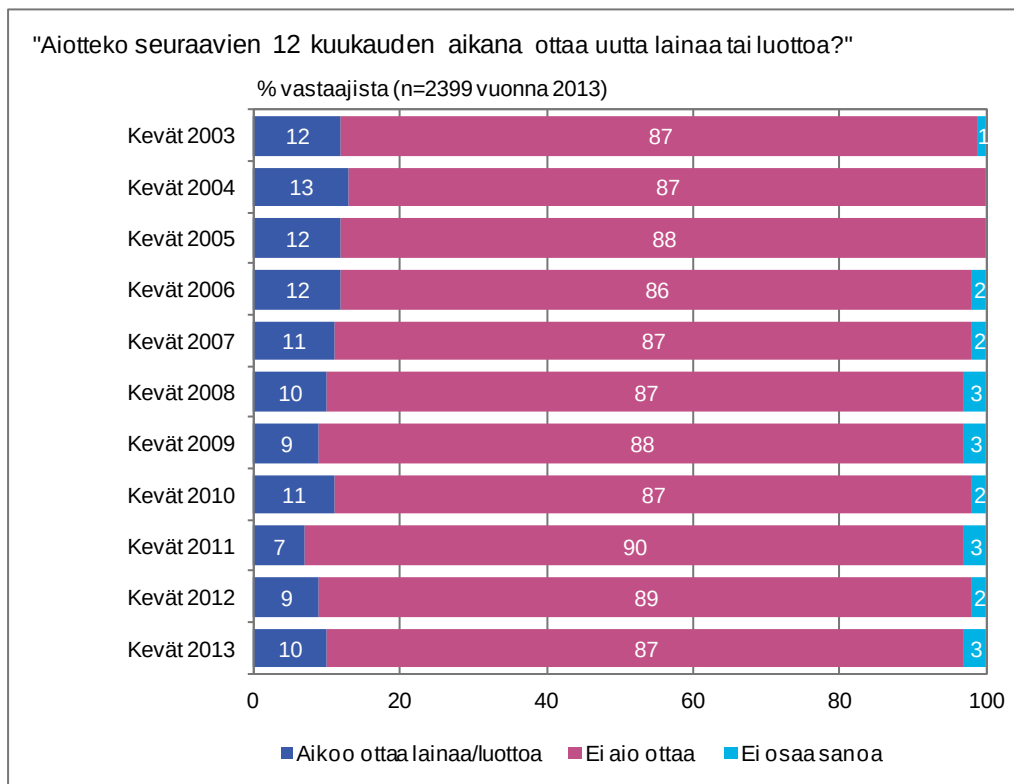
Yleisesti lainanoton riskien hallinnan voidaan arvioida olevan edelleen melko vakaalla pohjalla, kun 59 prosentilla lainanottajista on samanaikaisesti myös säästöjä tai sijoituksia. Osuus on pysynyt edellisvuoden tasolla, mutta on korkeammalla kuin kaksi vuotta sitten, jolloin osuus oli 57 prosenttia. Osuus onkin kasvanut hienokseltaan vuosien saatossa. Lainanottajat ovat myös keskimäärin muita hyvätuloisempia. Tyypillistä on, että asuntoluotollisilla on varsin monella säästöjä ja sijoituksia rahastoissa, osakkeissa ja tileillä. Keskimääräistä useampi heistä säästää myös vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen. Tällöin säästöt toimivat talouden puskurina tulevia rahantarpeita varten. Vaikka suurella osalla lainanottajista on samanaikaisesti säästöjä, niin yksittäiselle taloudelle vähäiset säästöt ja suuret velat voivat elämäntilanteen muuttuessa luonnollisesti aiheuttaa riskejä.

5.2 Luotonottosuunnitelmat

Tällä hetkellä kymmenen prosenttia suomalaisista aikoo ottaa uutta luottoa seuraavien 12 kuukauden aikana. Viime keväänä luotonottoaikeita oli yhdeksällä prosentilla vastaajista. Historiallisen alhaalla pysynyt korkotaso ja kotitalouksien hyvä rahatilanne ovat pitäneet yllä luotonottohalukkuutta. Tulos on samansuuntainen Tilastokeskuksen Kuluttajabarometrin kanssa.

Keskimääräistä useammin luotonottoaikeita on kaikilla 20-39 -vuotiailla, joista noin 16 prosenttia aikoo ottaa jotain lainaa tai luottoa seuraavien 12 kuukauden aikana. Osuus on edellisvuoden tasolla. Suhteessa eniten luotonottoaikeissa olevia on 20-24 -vuotiaiden keskuudessa, 19 prosenttia.

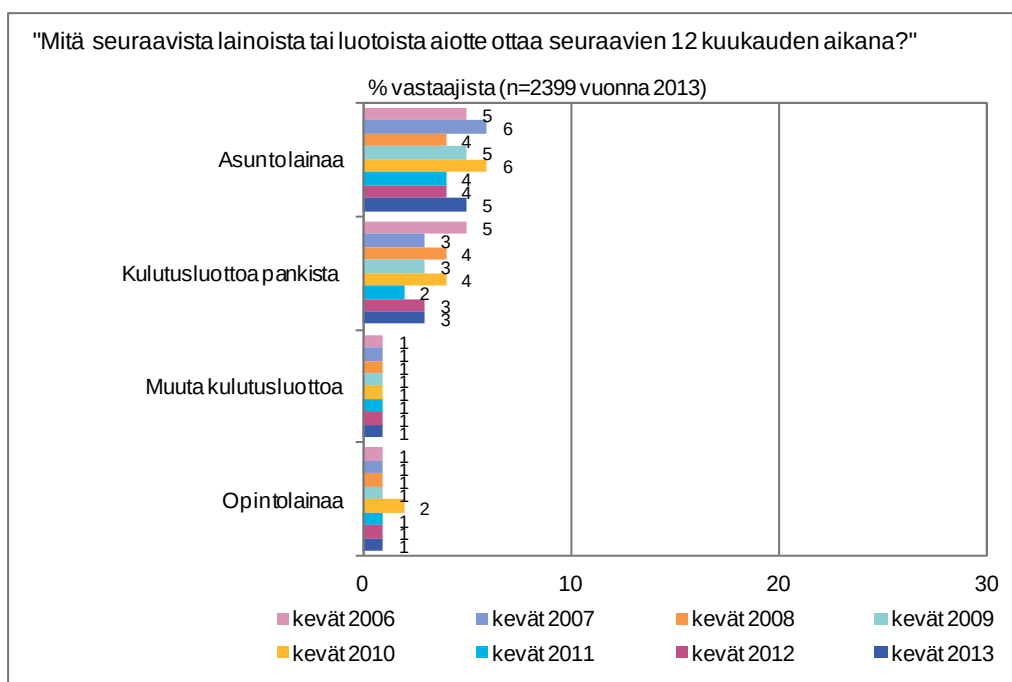
Kuvio 8a. Luotonottosuunnitelmat

Asuntoluottoa aikoo tällä hetkellä ottaa viisi prosenttia suomalaisista. Osuus on pysynyt lähes samalla tasolla vuodesta 2005 lähtien vaihdellen neljän ja kuuden prosentin välillä. Asuntoluotonottoaikeita on keskimääräistä enemmän 20-34 -vuotiailla, joista noin yhdeksän prosenttia aikoo ottaa asuntolainaa. Osuus oli lähes samalla tasolla vuosi sittenkin. Keskimääräistä enemmän asuntoluotonottoaikeita on pikkulapsiperheillä ja lapsettomilla pareilla. Pikkulapsiperheistä asuntolaina-aikeita on 13 prosentilla, osuus on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin viime keväänä. Lapsettomista pariskunnista kahdeksan prosenttia suunnittelee asuntolainan ottoa, viime vuonna osuus oli seitsemän prosenttia.

Pankin kulutusluottoa aikoo ottaa kolme prosenttia vastaajista. Aikeet opintolainanottoon ovat prosentin luokkaa. Opiskelijoista kuusi prosenttia suunnittelee opintolainan ottoa. Osuus on kasvanut viimeisten parin vuoden aikana kahdella prosenttiyksiköllä.

Kuvio 8b. Luotonottosuunnitelmat luottomuodoittain

5.3

Lainakatto

Tänä keväänä kysyttiin uutena aiheena asuntolainan ottoaikeissa olevilta mahdollisen lainakaton vaikutusta asunnon hankintaan tai asuntolainan ottoon sekä miten asuntolainan lisäksi tarvittava osuus asunnon hinnasta rahoitettaisiin. Tämän tutkimuksen haastatteluja tehtäessä on ollut esillä ehdotus, jossa lainakatolla voitaisiin rajoittaa lainan osuutta enintään 80 prosenttiin asunnon käyvästä arvosta ja loput tulisi rahoittaa muilla tavoin.

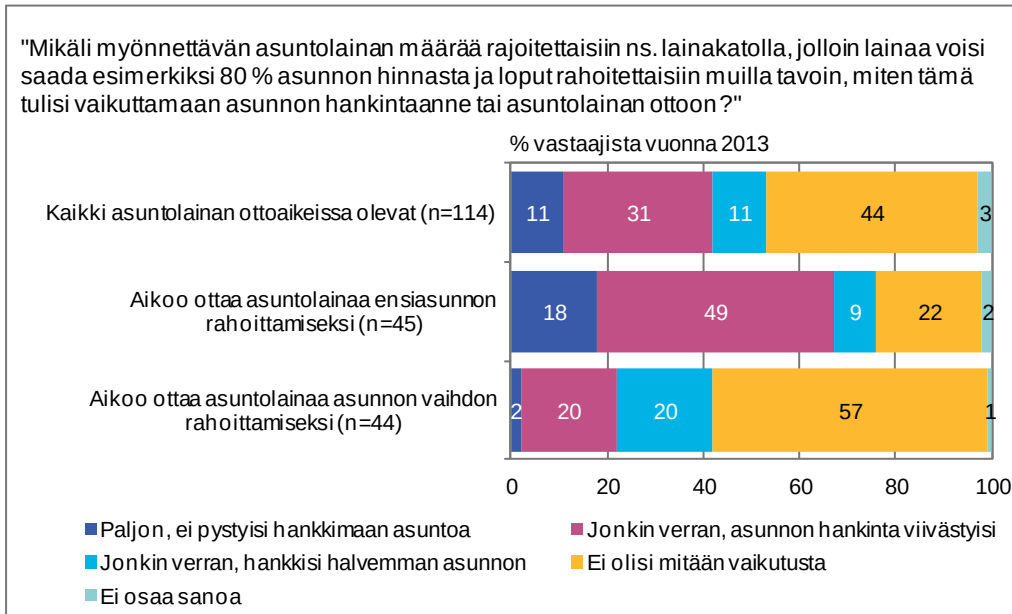
Kaikista asuntolainan ottoaikeissa olevista 44 prosentille lainakatolla ei olisi mitään vaikutusta, vaan he pystyisivät hankkimaan suunnitteleman asunnon. Joka kymmenes arvelee, että vaikutusta olisi jonkin verran ja he hankkisivat halvemman asunnon. Lähes joka kolmas arvelisi asunnon hankinnan viivästyvän ja joka kymmenes katsoo, ettei pystyisi olleenkaan hankkimaan asuntoa.

Lainakatto vaikuttaisi nimenomaan ensiasunnon ostajiin. Ensiasunnon ostajista kolme neljäsosaa arvelee lainakatolla olevan jotain vaikutusta asunnon hankintaan, vain noin viidennekselle lainakatolla ei olisi mitään vaikutusta. Noin puolet ensiasunnon ostajista uskoo lainakaton viivästyttävän asunnon hankintaa, ja noin joka kuudes uskoo sen estävän asunnon hankinnan kokonaan. Asunnonvaihtajista sen sijaan 57 prosenttia uskoo, että lainakatolla ei olisi mitään vaikutusta asunnon hankintaan, joka viides hankkisi halvemman asunnon ja toinen viidennes arvelisi asunnon hankinnan viivästyvän. Vain kaksi prosenttia asunnonvaihtajista uskoo lainakaton estävän asunnon hankkimisen kokonaan.

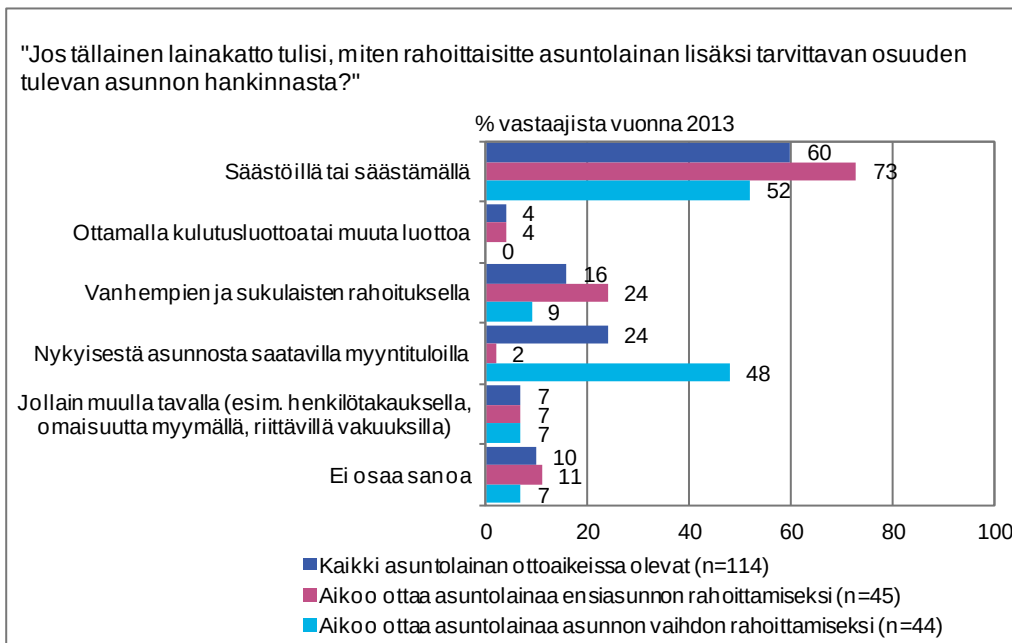
Mikäli lainakatto tulisi, 60 prosenttia kaikista asuntolainanottoaikeissa olevista rahoittaisi asuntolainan lisäksi tarvittavan osuuden tulevan asunnon hinnasta säästöillä tai säästämällä. Ensiasunnon ostajista säästöjä tai säästämistä käyttäisi 73 prosenttia ja asunnonvaihtajista 52 prosenttia. Asunnonvaihtajilla toinen, lähes yhtä yleinen keino olisi nykyisestä asunnosta saatavat myyntitulot, jota käyttäisi 48 prosenttia. Ensiasunnon ostajista 24 pro-

senttia turvautuisi vanhempien tai sukulaisten rahoitukseen ja neljä prosenttia ottaisi kulusluottoa asunnon rahoitukseen.

Kuvio 8c. Miten lainakatto tulisi vaikuttamaan asunnon hankintaan tai asuntolainan ottoon

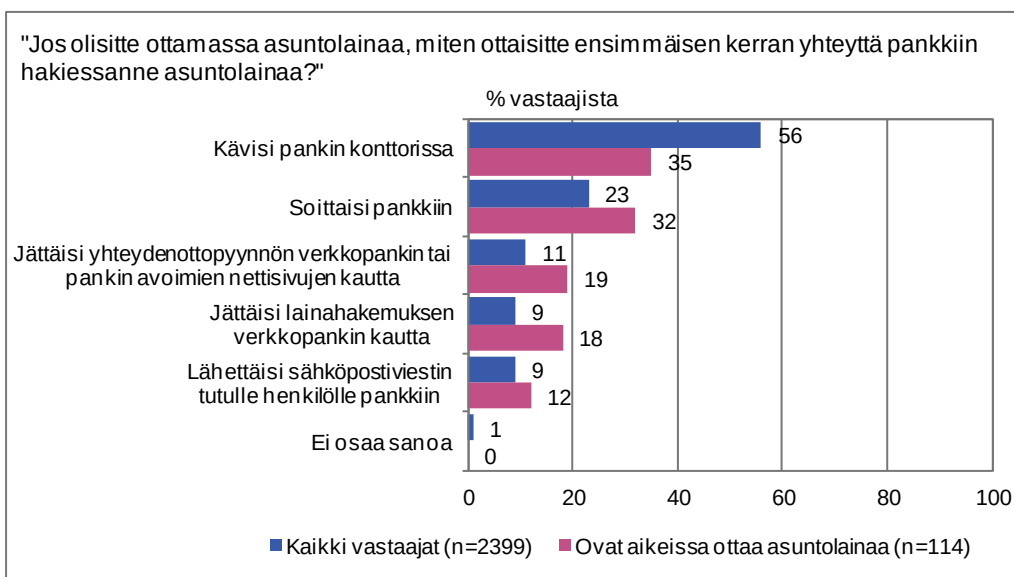
Kuvio 8d. Mikäli lainakatto tulisi, miten rahoittaisi asuntolainan lisäksi tarvittavan osuuden tulevan asunnon hinnasta

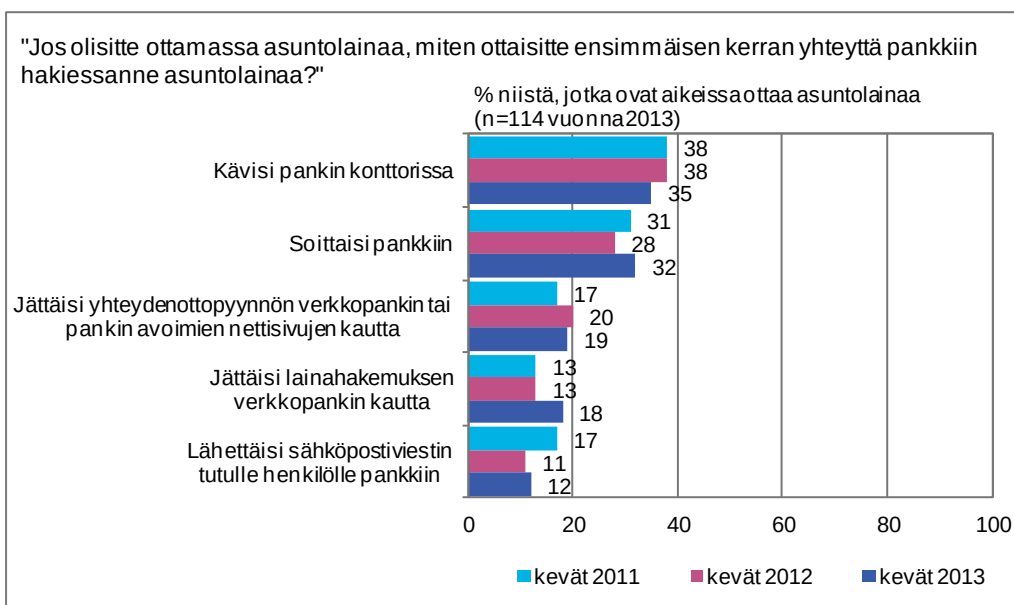
5.4 Miten kysyisi asuntolainatarjousta

Pankin konttorissa käyminen on edelleen suomalaisten mielestä ehdottomasti paras ensimmäisen yhteydenoton tapa asuntolainaa haettaessa. Edelleen yli puolet kävisi pankin konttorissa, mutta osuus on laskenut viime kevään 60 prosentista 56 prosenttiin. Toiseksi tavallisin tapa on pankkiin soittaminen, jota käyttäisi reilu viidennes, kuten vuosi sittenkin. Internetin tai sähköpostin kautta ensimmäisen kontaktin ottavien osuus on kasvanut jonkin verran, mutta silti näiden yhteydenottotapojen osuus on vieläkin suhteellisen pieni. Jonkin muun yhteydenottotavan, kuin pankkikonttorissa käymisen valitseminen on yleisintä 25-49 -vuotiailla, sillä heistä alle puolet kävisi pankin konttorissa.

Kuvio 9a. Miten ottaisi ensimmäisen kerran yhteyttä pankkiin asuntolainaa hakiessaan

Kuvio 9b. Miten ottaisi ensimmäisen kerran yhteyttä pankkiin asuntolainaa hakiessaan, vuosivertailu asuntolainanottoa oikeissa olevista

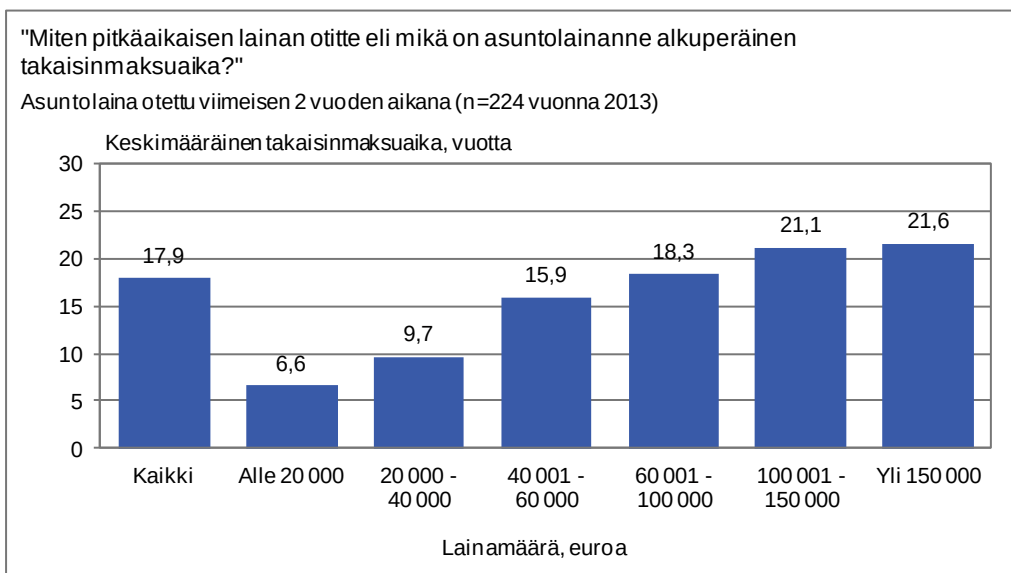
Asuntolainanottoaikeissa olevilla vastaajilla yhteydenottotapojen suosituimmuusjärjestys on sama, mutta pankin konttorissa kävijöiden osuus on suhteessa pienempi ja muiden tapojen käyttäjien taas suurempi. Viime kevään tulokseen verrattuna asuntolainanottoaikeissa olevat jättäisivät nyt tuolloista useammin lainahakemuksen verkkopankin kautta tai soittaisivat pankkiin. Verkkopankin kautta lainahakemuksen jättävien osuus on kasvanut viime keväästä viidellä ja pankkiin soittavien neljällä prosenttiyksiköllä.

5.5 Asuntolainan laina-ajat

Kuten ennenkin, asuntolainansa viimeisimmän kahden vuoden aikana ottaneilta kysyttiin asuntolainan alkuperäistä takaisinmaksuaikaa. Lainansa viimeisten kahden vuoden aikana ottaneita on tässä aineistossa 30 prosenttia asuntoluotollisista.

Asuntolainojen keskimääräiset laina-ajat ovat nousseet vuodesta 1998 merkittävästi. Kun vuonna 1998 viimeisten kahden vuoden aikana otettujen asuntolainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika oli 11 vuotta, oli se vuosina 2008 ja 2009 noussut lähes 19 vuoteen. Vuonna 2010 takaisinmaksuajan pidentyminen kääntyi laskuun, ja tällä hetkellä viimeisen kahden vuoden aikana otettujen asuntolainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 17,9 vuotta. Tyypillisimmät laina-ajat ovat lyhentyneet. Kahden viimeisimmän vuoden aikana otetun asuntolainan tyypillisin takaisinmaksuaika on tällä hetkellä 20 vuotta, seuraavaksi tyypillisin on takaisinmaksuajaltaan 25 vuoden pituinen laina. Viime keväänä asuntolainan ottaminen 25 vuoden maksuajalla oli tyypillisempää kuin 20 vuodeksi otettu asuntolaina.

Kuvio 10a. Asuntolainan takaisinmaksuaika lainan suuruuden mukaan 2013

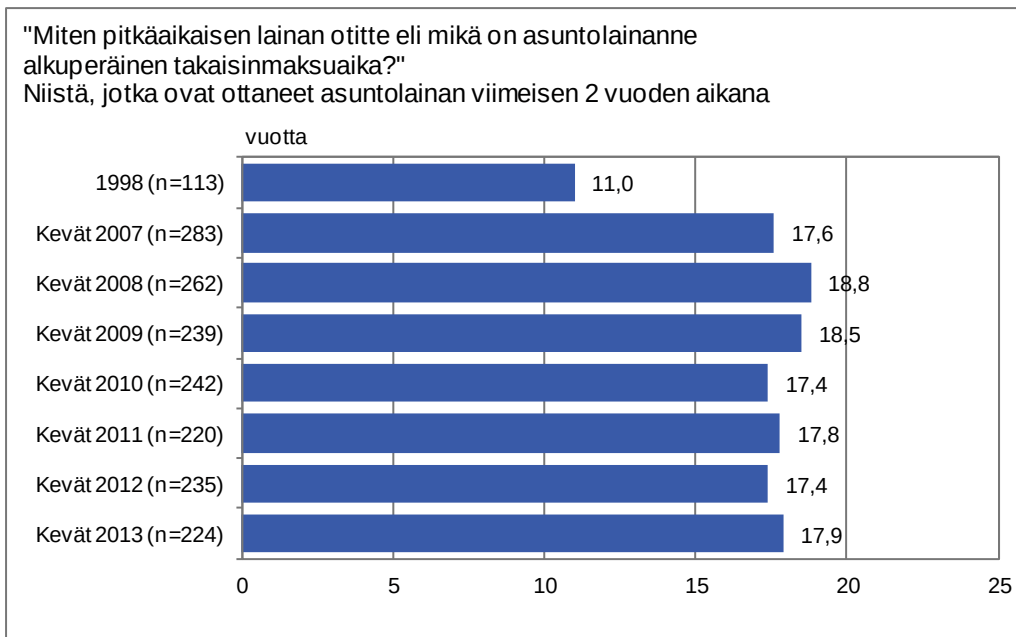

Viimeisten kahden vuoden aikana otettujen asuntolainojen keskimääräiset takaisinmaksuajat ovat sitä pitempiä, mitä suurempia otetut asuntolainat ovat ja mitä suurempi osuus asunnon ostosta on rahoitettu lainalla. Ensiasunnon ostajien lainat ovat asunnon vaihtajien lainoja hiukan pitempiä. Ensiasunnon ostajien keskimääräinen laina-aika on pidentynyt hieman viime vuodesta, 19,5 vuoteen (vuosi sitten 18,8 vuotta) ja vastaavasti asunnon vaihtajien laina-aika on pysynyt suunnilleen viime kevään tasolla 17 vuodessa. Aiemmin pääkaupunkiseudun ja muun maan asuntolainojen takaisinmaksuajoissa on ollut eroa, mutta nyttemmin ero on lähes hävinnyt. Pääkaupunkiseudulla viimeisten kahden vuoden aika-

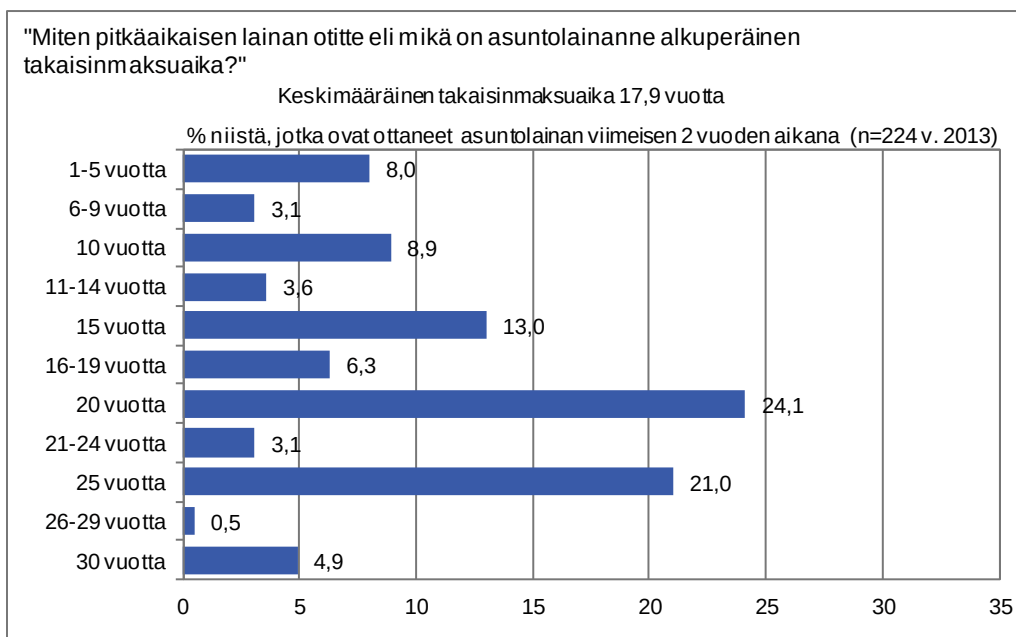
na otettujen asuntolainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on tällä hetkellä 17,8 vuotta, kun muualla Suomessa keskiarvo on 18 vuotta. Pääkaupunkiseudulla tyypillisimmät lainaajat ovat lyhentyneet sekä viimeisten kahden vuoden että viimeisen vuoden aikana otetuissa asuntolainoissa viime kevään mittaukseen verrattuna. Nimenmaan maksuajaltaan 20 vuoden asuntolainat ovat kasvattaneet osuuttaan ja ovat tällä hetkellä selvästi tavallisimpia.

Asuntolainan takaisinmaksuajoista on tässä raportissa vertailutietoa keväällä 2012, 2011, 2010, 2009 ja vuonna 1998 tehdyistä tutkimuksista.

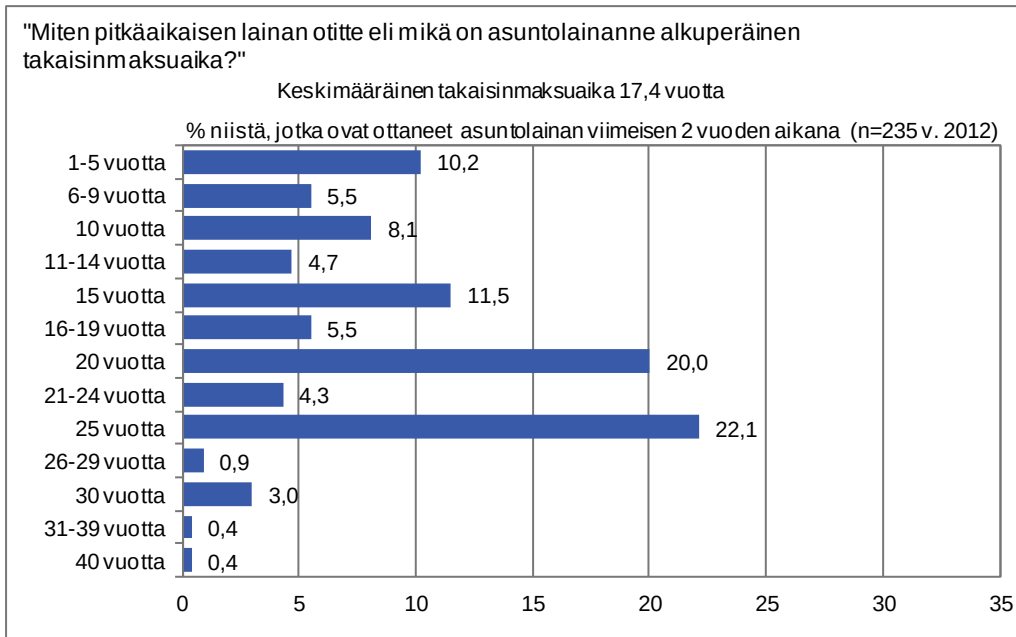
Kuvio 10b. Asuntolainojen takaisinmaksuajat

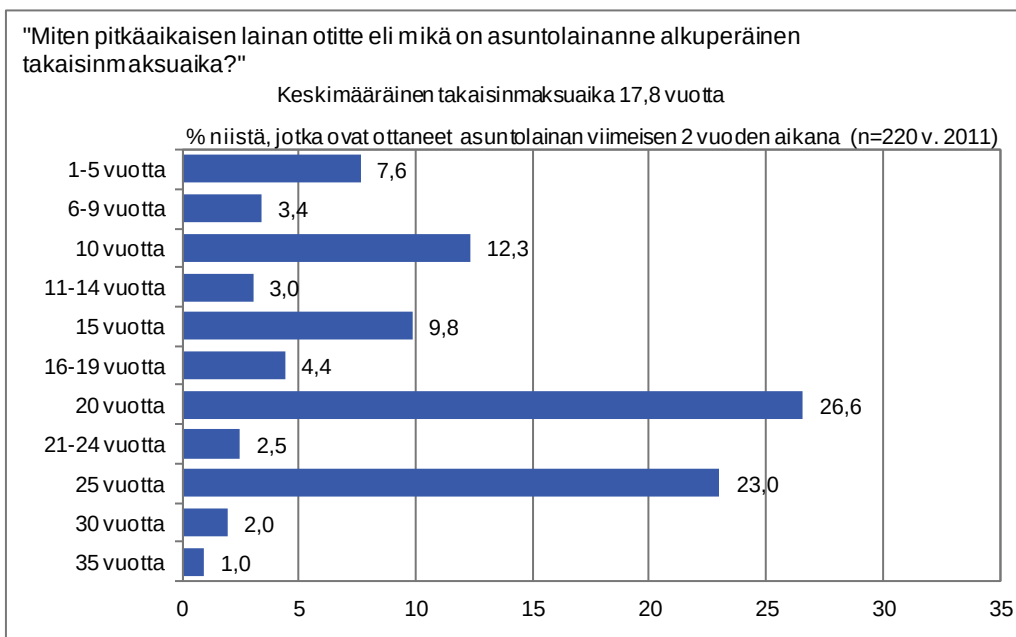
Kuvio 10c. Asuntolainojen takaisinmaksuajat keväällä 2013

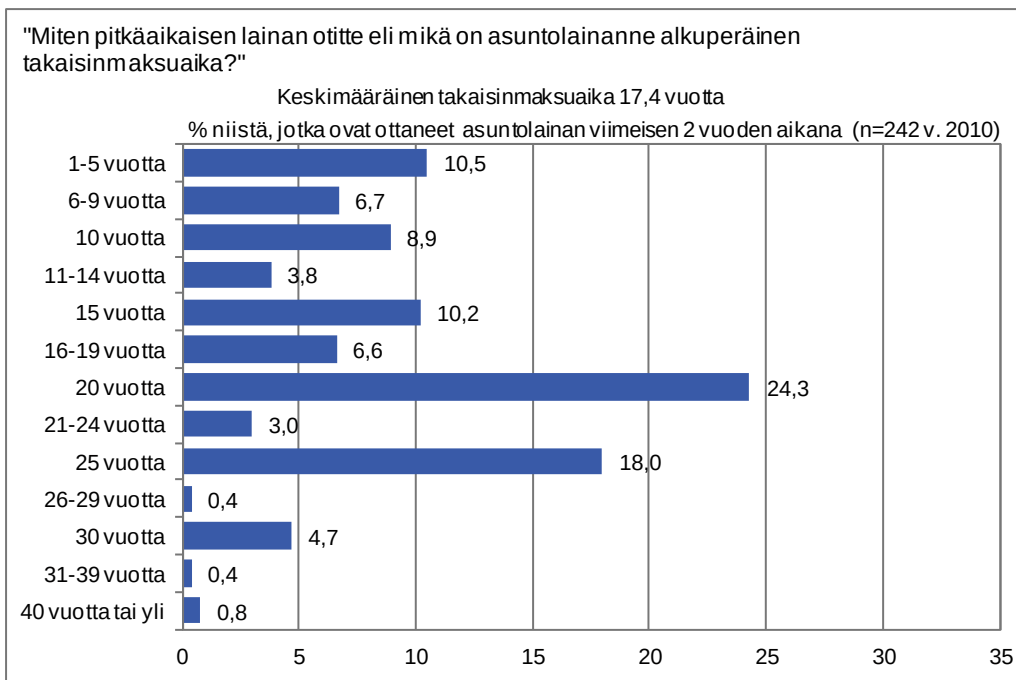
Kuvio 10d. Asuntolainojen takaisinmaksuajat keväällä 2012

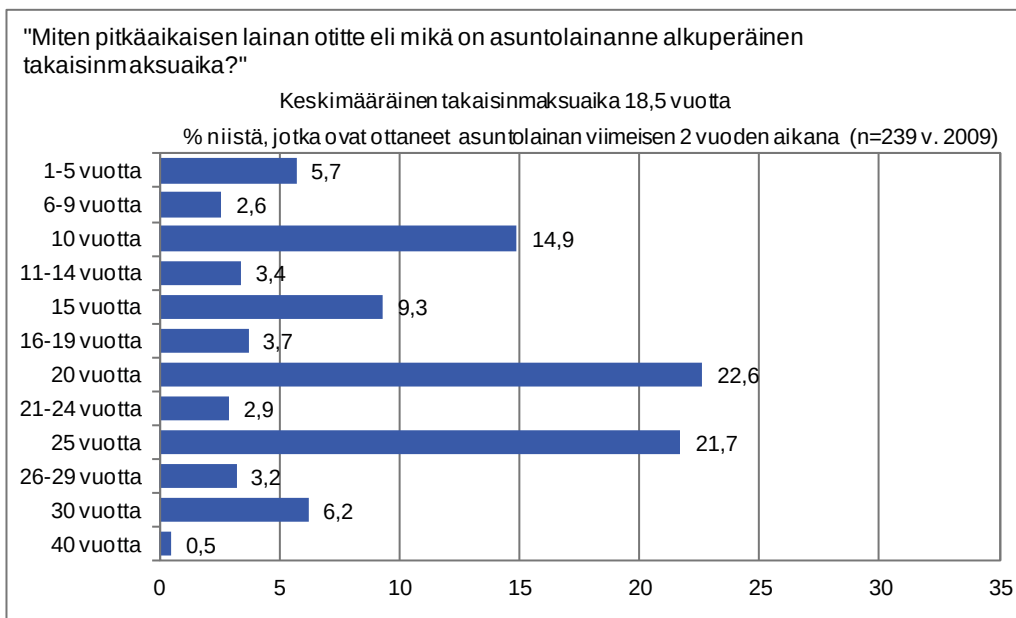
Kuvio 10e. Asuntolainojen takaisinmaksuajat keväällä 2011

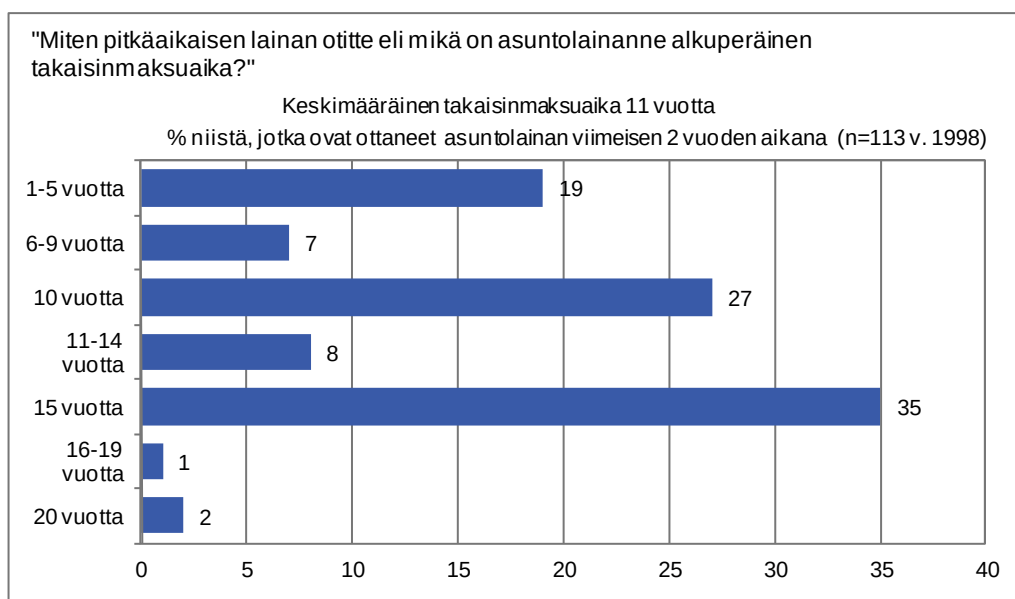
Kuvio 10f. Asuntolainojen takaisinmaksuajat keväällä 2010

Kuvio 10g. Asuntolainojen takaisinmaksuajat keväällä 2009

Kuvio 10h. Asuntolainojen takaisinmaksuajat vuonna 1998

5.6

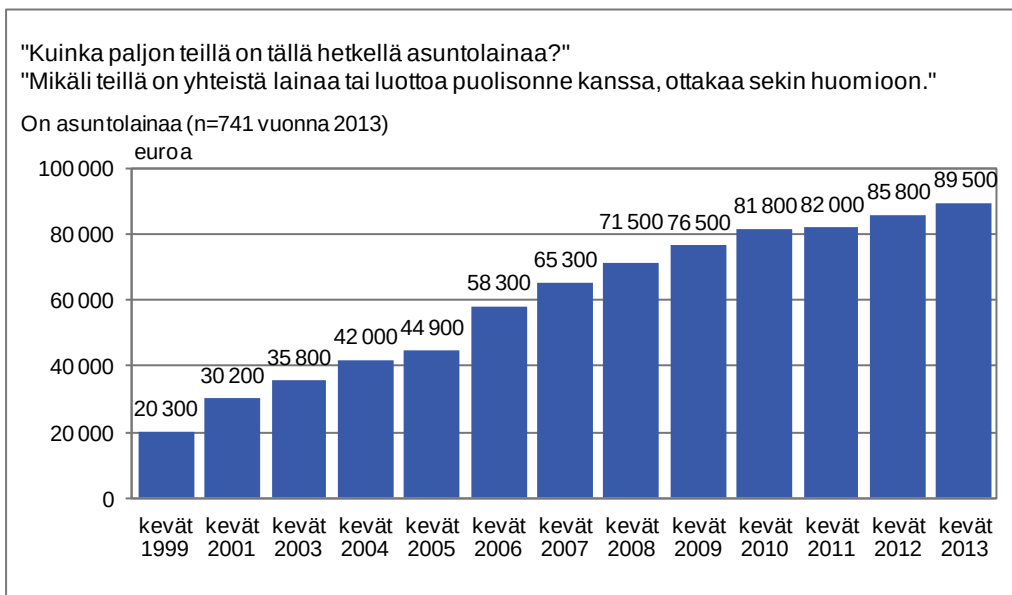
Lainamäärät

Asuntohintojen kasvun myötä myös keskimääräiset asuntolainamäärät ovat tämän tutkimuksen mukaan nousseet koko 2000-luvun. Kasvuvauhti kuitenkin on hieman hidastunut muutaman viime vuoden aikana. Kun vuonna 2007 asuntolainamäärissä oli kasvua edelliseen vuoteen 12 prosenttia, oli muutosprosentti seitsemän vuodesta 2008 vuoteen 2009 kuten myös vuodesta 2009 vuoteen 2010. Keväällä 2012 muutosta edelliseen kevääseen oli viisi prosenttia. Nyt kasvua viime vuoteen verrattuna on reilut neljä prosenttia.

Niillä henkilöillä, joilla on asuntolainaa, on sitä tällä hetkellä keskimäärin 89 500 euroa. Korkeamman asuntojen hintatason myötä pääkaupunkiseudulla asuvilla myös asuntolainamäärät ovat muuta maata suuremmat, eli keskimäärin 109 500 euroa. Pääkaupunkiseudulla asuntolainamäärien kasvu on hidastunut keskimääräistä hieman enemmän. Tällä hetkellä kasvua viime vuodesta on 2,4 prosenttia, kun vuosi sitten sitä oli 3,8 prosenttia edelliseen kevääseen verrattuna.

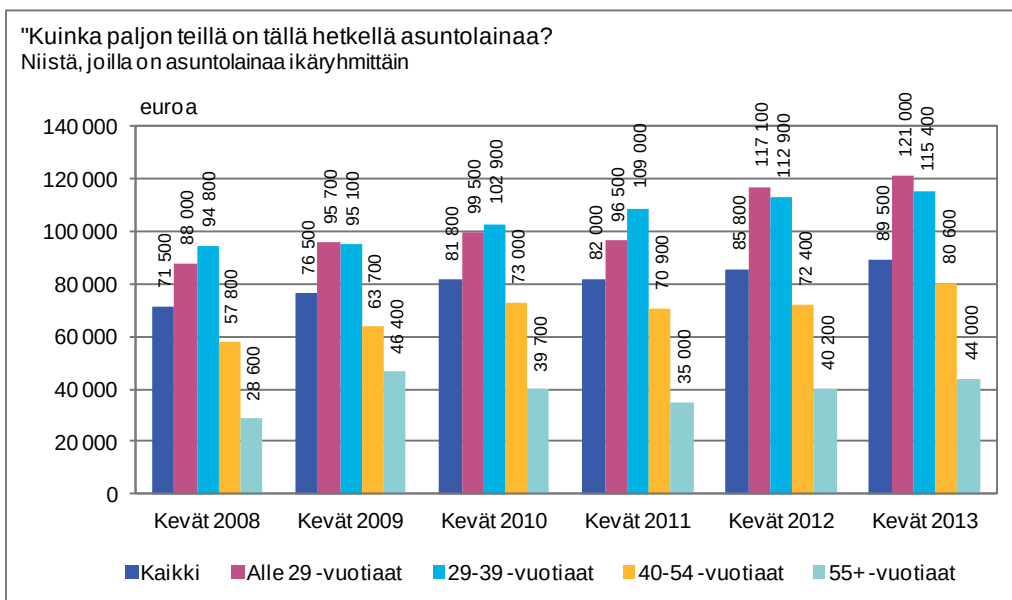
Suurimmat asuntolainat on talouksilla, joilla tulotaso on hyvä ja joilla on siten tulojen puolesta myös parhaat edellytykset asuntolainan hoitoon. Keskimääräistä suurempia asuntolainat ovat elinvaiheesta johtuen pikkulapsiperheillä, joilla keskimääräinen asuntolainamäärä on tällä hetkellä 135 200 euroa. Pikkulapsiperheiden lainamäärä on kasvanut suhteessa keskimääräistä enemmän viime kevään tasosta, jolloin se oli 120 000 euroa. Kasvua viimekeväisestä on 12,7 prosenttia. Kouluikäisten lasten perheillä on asuntolainamäärä sen sijaan laskenut viime vuodesta parilla prosentilla ja on nyt 96 000 euroa. Lapsettomilla pareilla on lainaa tällä hetkellä 105 400 euroa. Heillä lainamäärä on suunnilleen sama kuin vuosi sittenkin.

Kuvio 11a. Keskimääräiset asuntolainamäärät

Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten asuntolainaa on 25-34 -vuotiailla, keskimäärin 123 300 euroa, ja 40 ikävuoden jälkeen lainamäärä alkaa vähitellen laskea. Kuitenkin viime vuoteen verrattuna suhteessa eniten, noin 11 prosentilla, on kasvanut 40-54 -vuotiaiden keskimääräinen lainamäärä. Muiden ikäryhmien asuntolainamäärät ovat kasvaneet viime vuodesta selvästi maltillisemmin.

Kuvio 11b. Keskimääräiset asuntolainamäärät ikäryhmittäin

Isoimpien yli 150 000 euron asuntolainojen osuus on kasvanut viime keväästä. Tällä hetkellä yli 150 000 euroa lainaa on noin 18 prosentilla asuntolainaa omaavista, osuuden oltua vuosi sitten noin 15 prosenttia. Kuitenkin kaikkien yli 100 000 euron lainojen osuus on pysynyt viime vuoden tasolla, koska 100 000 - 150 000 euron lainojen osuus on viimekeväästä pienempi. Samaan aikaan keskikokoisten, 60 000 - 100 000 euron lainojen osuus on kasvanut.

Taulukko 1. Asuntolainamäärät (% niistä, joilla on asuntolainaa ja ovat ilmoittaneet lainamäärän)

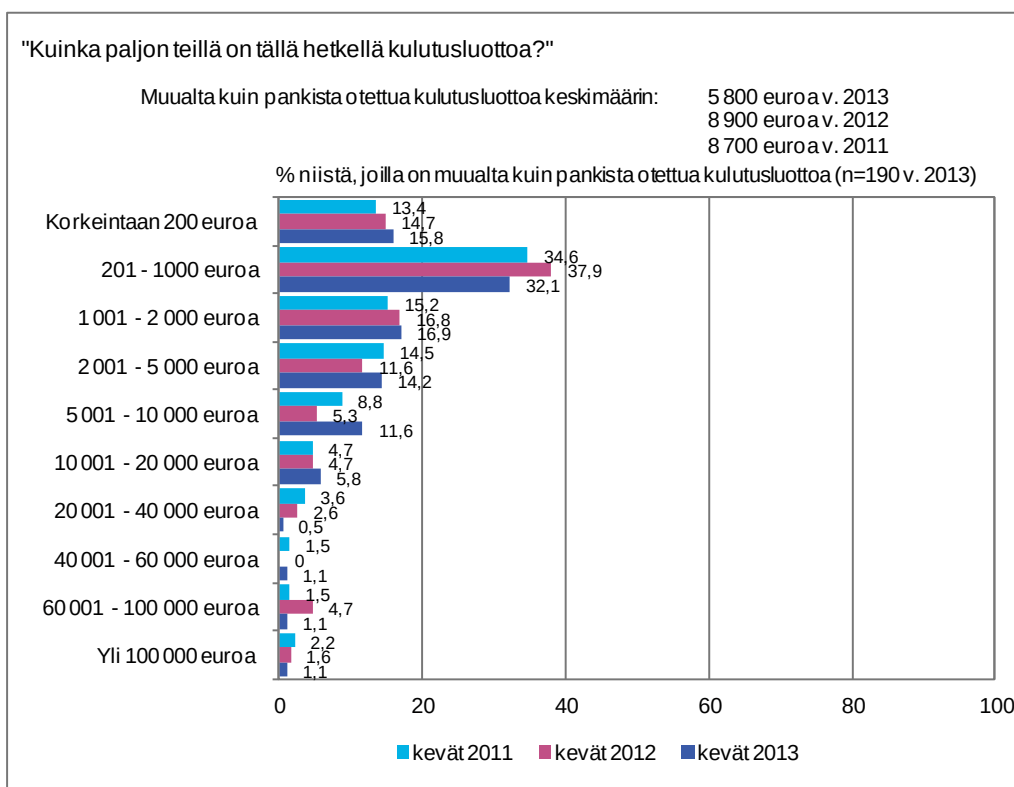
”Kuinka paljon teillä on tällä hetkellä asuntolainaa?”							
euroa	Kevät 2007 n=731	Kevät 2008 n=689	Kevät 2009 n=673	Kevät 2010 n=637	Kevät 2011 n=671	Kevät 2012 n=722	Kevät 2013 n=696
Alle 10 000	8,2	9,6	6,2	6,2	5,0	7,2	6,9
10 001 – 20 000	12,0	9,9	9,7	9,3	8,7	9,3	7,6
20 001 – 40 000	15,7	15,5	16,3	15,2	15,2	13,4	12,8
40 001 – 60 000	19,1	17,1	15,7	15,0	15,0	13,9	11,9
60 001 – 80 000	14,6	11,7	10,8	12,7	12,3	11,6	13,9
80 001 – 100 000	11,3	12,5	16,3	11,5	13,3	9,8	12,2
100 001 – 150 000	14,0	14,9	13,5	16,4	18,2	19,4	16,5
Yli 150 000	5,1	8,8	11,4	13,7	12,3	15,4	18,1
Keskimäärin euroa	65 300	71 500	76 500	81 800	82 000	85 800	89 500

Taulukko 2. Kulutusluottomäärät (% niistä, joilla on kyseistä kulutusluottoa ja ovat ilmoittaneet lainamäärän)

”Kuinka paljon teillä on tällä hetkellä kulutusluottoa?”										
euroa	Kulutusluottoa yleensä					Kulutusluottoa pankista				
	Kevät 2009 n=476 %	Kevät 2010 n=458 %	Kevät 2011 n=523 %	Kevät 2012 n=520 %	Kevät 2013 n=520 %	Kevät 2009 n=348 %	Kevät 2010 n=327 %	Kevät 2011 n=328 %	Kevät 2012 n=335 %	Kevät 2013 n=330 %
Korkeintaan 200	7,3	6,1	8,1	8,3	9,2	5,5	4,9	4,9	4,8	5,5
201 – 1 000	18,3	17,9	18,7	23,5	21,0	13,9	11,7	9,3	14,9	14,5
1 001 – 2 000	14,1	14,2	12,6	14,6	15,2	11,2	14,0	11,0	13,1	14,2
2 001 – 5 000	20,8	20,2	21,9	18,3	16,9	20,3	19,5	26,3	21,8	18,5
5 001 – 10 000	15,3	17,6	16,8	15,4	16,9	18,9	21,2	21,7	21,2	20,0
10 001 – 20 000	12,3	13,4	12,1	11,4	13,5	16,3	16,8	16,5	14,9	17,9
20 001 – 40 000	7,7	6,6	5,8	4,6	4,0	9,4	8,6	7,2	6,6	6,1
40 001 – 60 000	2,0	1,9	1,6	1,0	1,2	2,7	1,2	1,6	1,5	1,2
60 001 – 100 000	1,5	1,3	1,0	2,3	1,5	1,4	1,6	0,6	0,9	1,8
Yli 100 000	0,9	0,7	1,4	0,8	0,6	0,3	0,6	0,9	0,3	0,3
Keskimäärin euroa	9 800	9 400	9 600	8 700	8 100	10 600	10 400	10 100	8 800	9 500

Keskimääräiset kulutusluottomäärät ovat olleet laskussa kahden viime vuoden aikana. Tällä hetkellä vastaajilla on jotain kulutusluottoa keskimäärin 8 100 euroa, kun määrä viime vuonna oli keskimäärin 8 700 euroa. Vakuudellisten pankista otettujen kulutusluottojen keskimääräinen euromäärä on sitä vastoin kasvanut viime kevään 8 800 eurosta 9 500 euroon.

Kuvio 11c. Kulutusluottomäärät, muualta kuin pankista otettu kulutusluotto (niistä, joilla on kyseistä kulutusluottoa)

Muualta kuin pankista otettujen kulutusluottojen keskimääräinen euromäärä on nyt 5 800 euroa. Muualta kuin pankista otetut kulutusluotot ovat yleensä olleet pankista otettuja kulutusluottoja selvästi pienempiä, mutta vuosi sitten mukana oli muutamia hyvin suuria kulutusluottoja, jolloin keskiarvoluvut nousivat. Tässä tutkimuksessa puolestaan keskikokoisten, 2 001 - 10 000 euron kulutusluottojen osuus on noussut yhdeksällä prosenttiyksiköllä vuodentakaisesta, 26 prosenttiin. Yli 90 prosentilla muualta kuin pankista otettua kulutusluottoa omaavista on sitä korkeintaan 10 000 euroa, osuus on 4,3 prosenttiyksikköä viimekeväästä korkeampi. Kuitenkin pienten, korkeintaan 1 000 euron kulutusluottojen osuus on laskenut 4,7 prosenttiyksiköllä viime keväästä.

5.7

Kahden viimeisen vuoden aikana otetut asuntolainamäärät

Asuntolainojen keskikokojen kasvuvauhti on tasaantunut. Tämän tutkimuksen mukaan viimeisen kahden vuoden aikana otetut asuntolainat ovat olleet keskimäärin 120 500 euroa, kun vuosi sitten kahden viimeisen vuoden aikana otetut asuntolainat olivat suuruudeltaan keskimäärin 115 500 euroa. Kasvuvauhti on hieman maltillisempi kuin viime keväänä, jolloin uusien viimeisen kahden vuoden aikana otettujen asuntolainojen keskikoko kasvoi 6,5 prosentilla keväästä 2011. Nyt kasvuvauhti oli 4,3 prosenttia. Taustalla on asuntojen hinta-

kehitys, sillä vuoden 2008 asuntojen hintojen laskun jälkeen vuosien 2009 ja 2010 aikana asuntojen hinnat lähtivät vähitellen nousuun tasaantuen vuosina 2011 ja 2012.

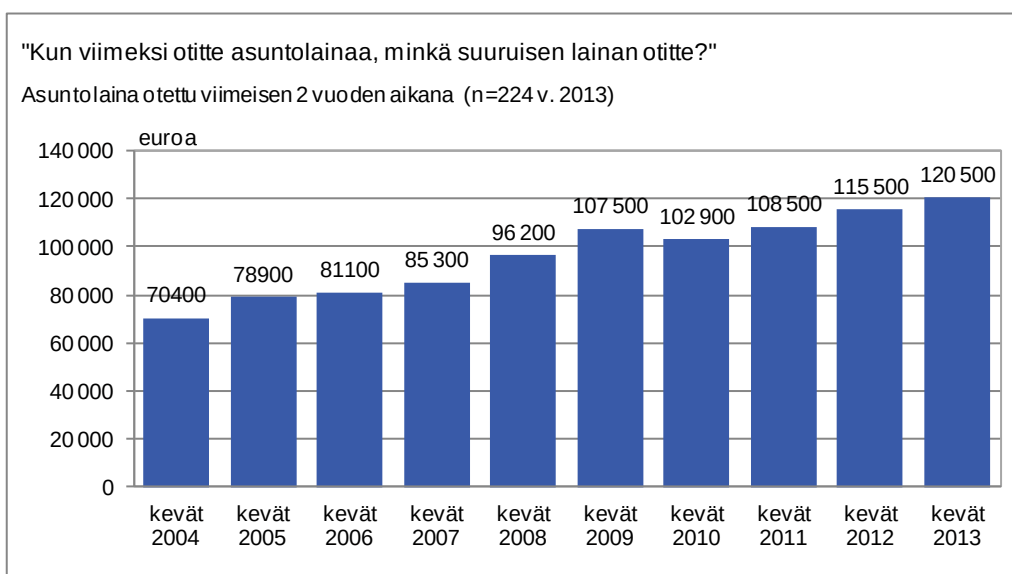
Suurten lainojen kasvuvauhti on hidastunut. Tässä tutkimuksessa viimeisen kahden vuoden aikana otetuista asuntolainoista yli 150 000 euron suuruisia on 33 prosenttia, kun osuus vuosi sitten oli 31 prosenttia ja keväällä 2011 23 prosenttia. Yli 150 000 euron asuntolainat ovat edelleen tyypillisimpiä perheillä, joissa on alle kouluikäisiä lapsia. Kuitenkin heillä viimeisten kahden vuoden aikana otettujen yli 150 000 euron asuntolainojen osuus on laskenut viime kevään 67 prosentista 58 prosenttiin. Samalla 100 000 - 150 000 euron lainojen osuus on heillä kasvanut yhdeksästä prosentista 24 prosenttiin.

Tarkastellaan vielä erikseen viimeisen vuoden aikana ja 1-2 vuotta sitten otettuja asuntolainoja. Tällä hetkellä viimeisen vuoden aikana otetut asuntolainat ovat lähes 12 000 euroa pienempiä kuin 1-2 vuotta sitten otetut. Viime keväänä viimeisen vuoden aikana otetut lainat olivat 1-2 vuotta sitten otettuja jonkin verran suurempia. Viimeisen vuoden aikana otetut asuntolainat ovat tällä hetkellä keskimäärin 3 600 euroa pienempiä kuin keväällä 2012.

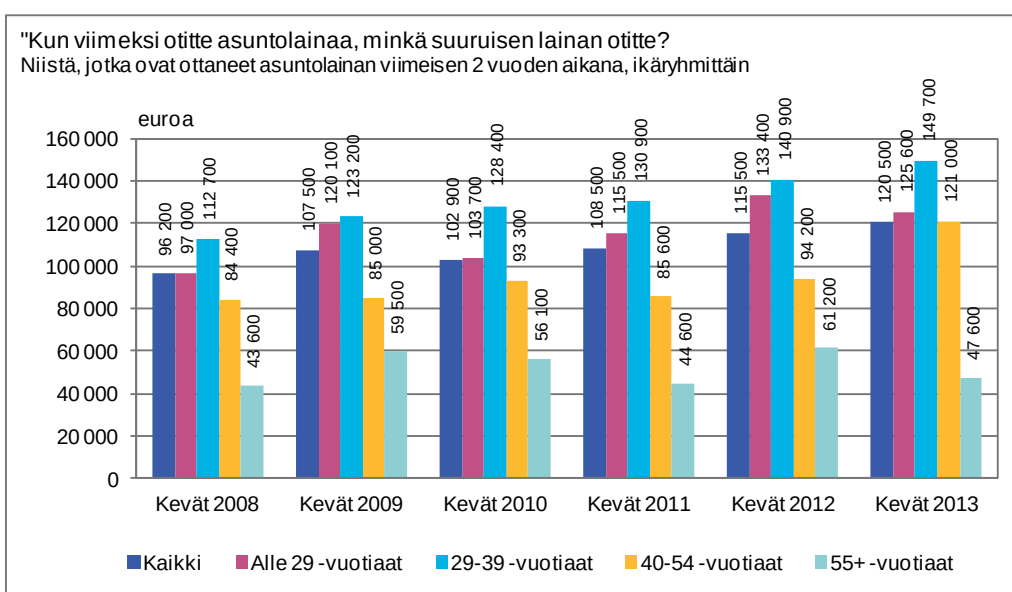
Taulukko 3. Uusien asuntolainojen keskikoko (% niistä, jotka ovat ottaneet asuntolainaa viimeisen kahden vuoden aikana ja ovat ilmoittaneet lainamäärän)

”Kun viimeksi otitte asuntolainaa, minkä suuruisen lainan otitte?”							
	Kevät 2007 n=268 %	Kevät 2008 n=247 %	Kevät 2009 n=221 %	Kevät 2010 n=224 %	Kevät 2011 n=204 %	Kevät 2012 n=220 %	Kevät 2013 n=214 %
euroa							
Alle 10 000	1,2	2,7	2,4	-	1,6	1,8	3,7
10 001 – 20 000	9,8	4,1	4,6	10,4	6,0	6,4	4,2
20 001 – 40 000	10,5	10,5	9,7	9,0	8,6	10,5	6,1
40 001 – 60 000	17,1	14,0	7,6	10,2	10,0	8,6	9,8
60 001 – 80 000	16,3	15,1	11,8	12,5	11,2	10,0	11,7
80 001 – 100 000	13,8	16,1	16,3	14,4	10,7	11,4	8,4
100 001 – 150 000	19,2	19,5	26,4	21,9	28,8	20,0	23,4
150 001 – 200 000	7,7	12,0	11,9	12,3	13,6	19,1	19,2
Yli 200 000	4,4	6,0	6,6	9,3	9,6	12,3	13,6
Keskimäärin euroa	85 300	96 200	107 500	102 900	108 500	115 500	120 500

Kuvio 12a. Keskimääräiset uusien asuntolainojen lainamäärät

Kuvio 12b. Keskimääräiset uusien asuntolainojen lainamäärät ikäryhmittäin

Tässä tutkimuksessa näyttäisivät sekä nuorimpien että vanhimpien lainanottajien lainamäärät laskeneen viime kevään tasolta, muiden ikäryhmien lainamäärien noustessa edelleen. Tarkasteltaessa viimeisen kahden vuoden aikana otettuja asuntolainoja ikäryhmittäiset vastaajamäärät jäivät melko vähäisiksi, mutta tulokset ovat kuitenkin suuntaa antavia. Tämänkertaisen tutkimuksen mukaan suurimpia asuntolainoja ovat ottaneet 35-39 -vuotiaat, joilla lainan määrä nousee lähelle 169 000 euroa.

Euromäärältään suurimpia asuntolainoja viimeisen kahden vuoden aikana ovat ottaneet pikkulapsiperheet, joilla keskimääräinen asuntolainan koko on nyt 164 300 euroa, kun kouluikäisten lasten perheiden lainat ovat olleet keskimäärin 141 600 euroa. Pikkulapsiperheiden lainamäärät ovat laskeneet ja kouluikäisten lasten perheiden lainamäärät taas nous-

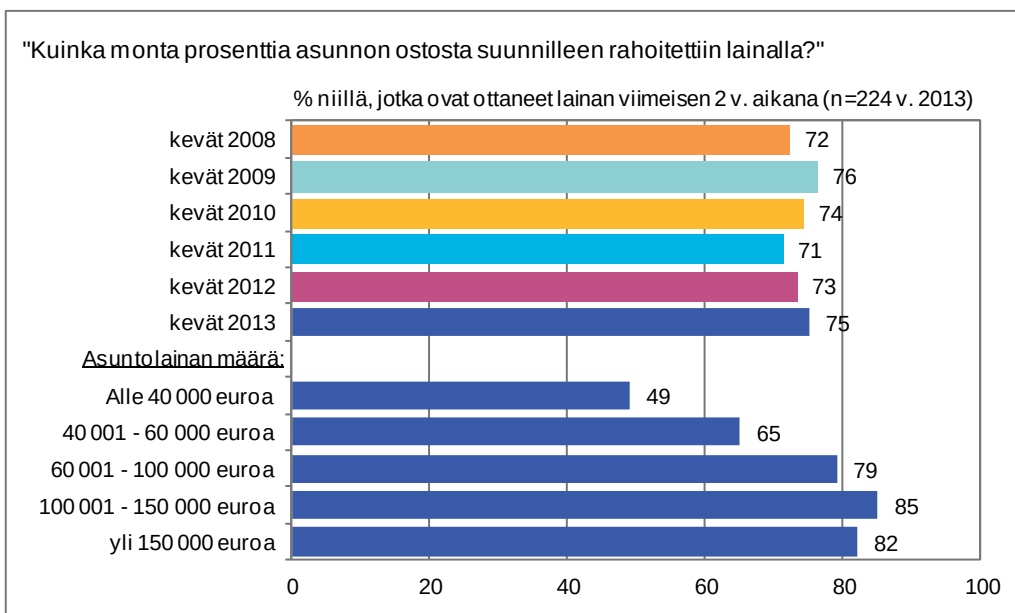
seet viime keväästä hieman. Viimeksi otetun asuntolainan keskikoko oli viime keväänä pikukulapsiperheillä 168 400 euroa ja kouluikäisten lasten perheillä 131 300. Suurimmat asuntolainat on talouksilla, joilla tulotaso on hyvä ja joilla on näin ollen myös parhaat edellytykset selviytyä lainan takaisinmaksusta.

Pääkaupunkiseudulla asuvien viimeisen kahden vuoden aikana otetut asuntolainat ovat muualla Suomessa asuvien lainoja suurempia, ovathan asuntojen hinnatkin pääkaupunkiseudulla muuta maata korkeampia. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla asuntolainat ovat olleet keskimäärin 130 600 euron suuruisia. Keskiarvo on noussut takaisin kevään 2011 tasolle oltuaan viime keväänä alempi. Muualla Suomessa keskimääräiset lainamäärät ovat niin ikään nousseet edelleen ja ovat nyt 118 100 euroa. Pääkaupunkiseudulla viimeisen kahden vuoden aikana otetuista asuntolainoista on viidennes ollut yli 200 000 euron suuruisia, kun vastaavasti alle 50 000 asukkaan kaupungeissa osuus on ollut kahdeksan prosenttia.

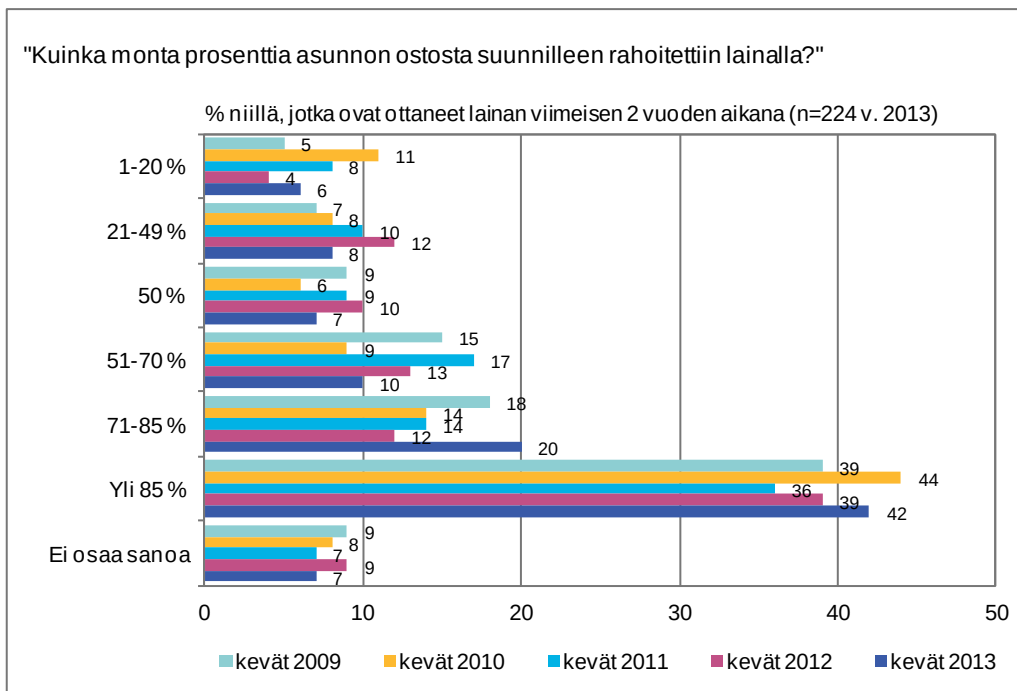
5.8 Lainan osuus asunnon rahoituksesta

Viimeisen kahden vuoden aikana asuntolainaa ottaneilla keskimäärin 75 prosenttia asunnon ostosta on rahoitettu lainalla. Asunnon oston lainaosuus on noussut kahdella prosenttiyksiköllä vuodentakaisesta. Lainan osuus on selvästi suurempi ensiasunnon hankinnan yhteydessä. Ensiasunnon hankinnasta keskimäärin 84 prosenttia on rahoitettu lainalla. Osuus on pysynyt edellisvuoden tasolla. Lainan osuus asunnon vaihdon yhteydessä on nyt 61 prosenttia kuten vuosi sittenkin. Lainan osuus asunnon rahoituksessa on sitä suurempi mitä isompi laina on kyseessä. Yli 60 000 euroa asuntolainaa omaavat, ovat rahoittaneet asuntonsa hankinnan vähintään 79 prosenttisesti lainalla. Tällä hetkellä 42 prosenttia lainanottajista kertoi rahoittaneensa yli 85 prosenttia asunnon hankinnasta lainalla ja osuus on kasvanut vuodentakaisesta.

Kuvio 13a. Lainan osuus asunnon rahoituksessa lainan suuruuden mukaan

Kuvio 13b. Lainan osuus asunnon rahoituksessa

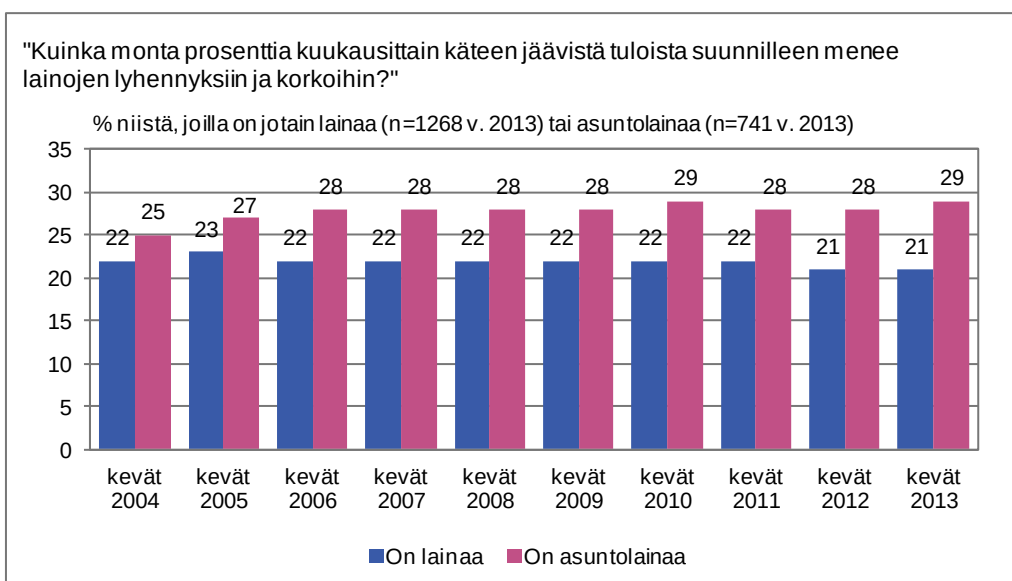
5.9

Velanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista

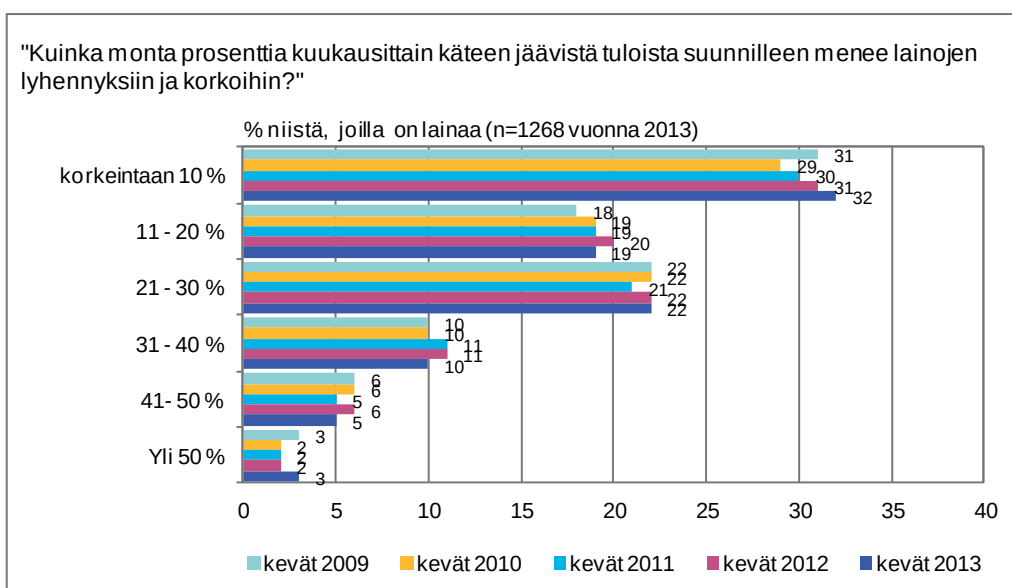
Lainanhoidosta aiheutuva velkarasitus eli lainanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista on pysynyt ennallaan vuodesta 2006, vaikka asuntolainojen keskikoko onkin tänä aikana kasvanut. Tähän on osaltaan vaikuttanut pitkään alhaalla pysynyt korkotaso, joka on laskeutunut keskimääräisiä lainanhoitokuluja. Tällä hetkellä lainojen lyhennyksiin ja korkoihin menee lainanottajilla keskimäärin 21 prosenttia kuukaudessa käteen jäävistä tuloista, kuten vuosi sittenkin. Asuntoluotollisilla velanhoitomenojen osuus käytettävissä olevista tuloista on keskimäärin 29 prosenttia, ja niillä, joilla on vain kulutusluottoa 11 prosenttia. Jos vastaajalla on sekä asunto- että kulutusluottoa, nousee lainanhoitomenojen osuus noin 31 prosenttiin käteen jäävistä tuloista. Noin joka toisella lainanottajista lainanhoitokulujen osuus tuloista jää kuitenkin alle keskiarvon, korkeintaan 20 prosenttiin. Kahdeksalla prosentilla se nousee yli 40 prosentin. Tilanne oli sama myös vuosi sitten.

Velanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista kasvaa selvästi luottojen koon kasvaessa sekä sen suhteen, kuinka suuri osuus asunnon ostosta rahoitettiin lainarahalla. Suurimmillaan velkarasitus on 29-44 -vuotiailla, lapsiperheillä, ensiasunnon ostajilla sekä niillä vastaajilla, jotka kokevat asuntolainaansa liittyvän jotain riskejä.

Kuvio 14a. Velanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista

Kuvio 14b. Velanhoitomenojen osuus käteen jäävistä tuloista

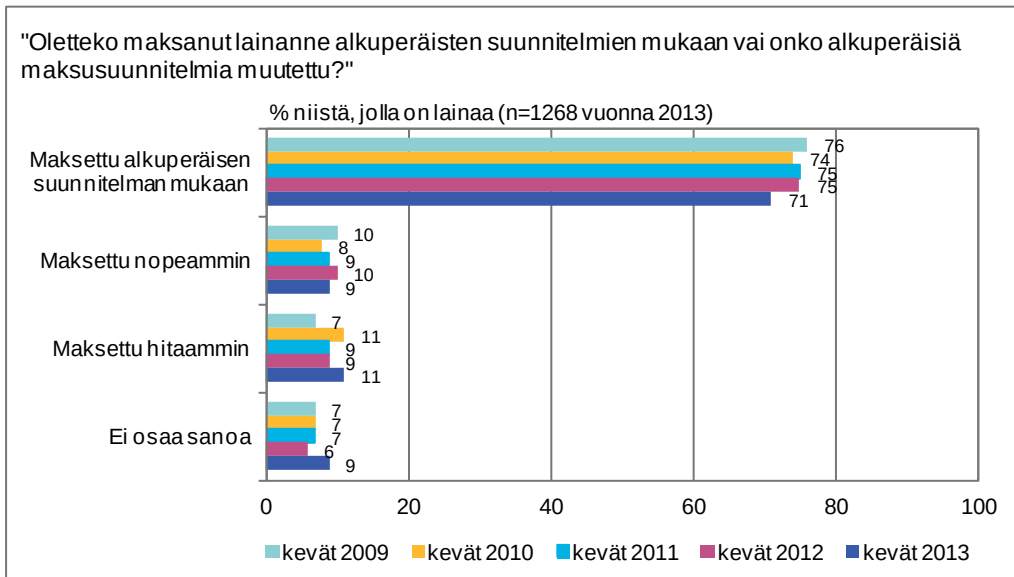
5.10

Lainojen maksusuunnitelmien muutokset ja lyhennysvapaiden jaksojen käyttö

Valtaosa eli 71 prosenttia kaikista lainanottajista on edelleen maksanut lainansa alkuperäisen maksusuunnitelman mukaisesti. Osuus on edelleen korkea, vaikka onkin laskenut viimekeväisestä neljällä prosenttiyksiköllä. Hitaammin maksaneiden osuus on noussut viime keväästä kahdella prosenttiyksiköllä 11 prosenttiin, ja lainaansa nopeammin maksaneiden osuus taas laskenut prosenttiyksikön verran, yhdeksään prosenttiin lainanottajista.

Hitaammin maksaneita on keskimääräistä enemmän niiden vastaajien keskuudessa, joilla lainanhoitokulujen osuus käytettävissä olevista tuloista on yli 40 prosenttia. Alkuperäistä hitaampi maksaminen on tyypillisempää pieni- tai keskituloisilla mutta joukkoon mahtuu myös hyvätulaisia. Hitaammin maksaneilla on asuntolainan lisäksi myös keskimääräistä useampia erilaisia kulutusluottoja. Merkitsevästi useammilla heistä on kuitenkin lainaturvavakuutus, joka turvaa lainan takaisinmaksun. Selvästi keskimääräistä useampi hitaammin maksaneista on käyttänyt lyhennysvapaita jaksoja lainaa takaisin maksaessaan.

Kuvio 15a. Lainojen maksusuunnitelmien muutokset

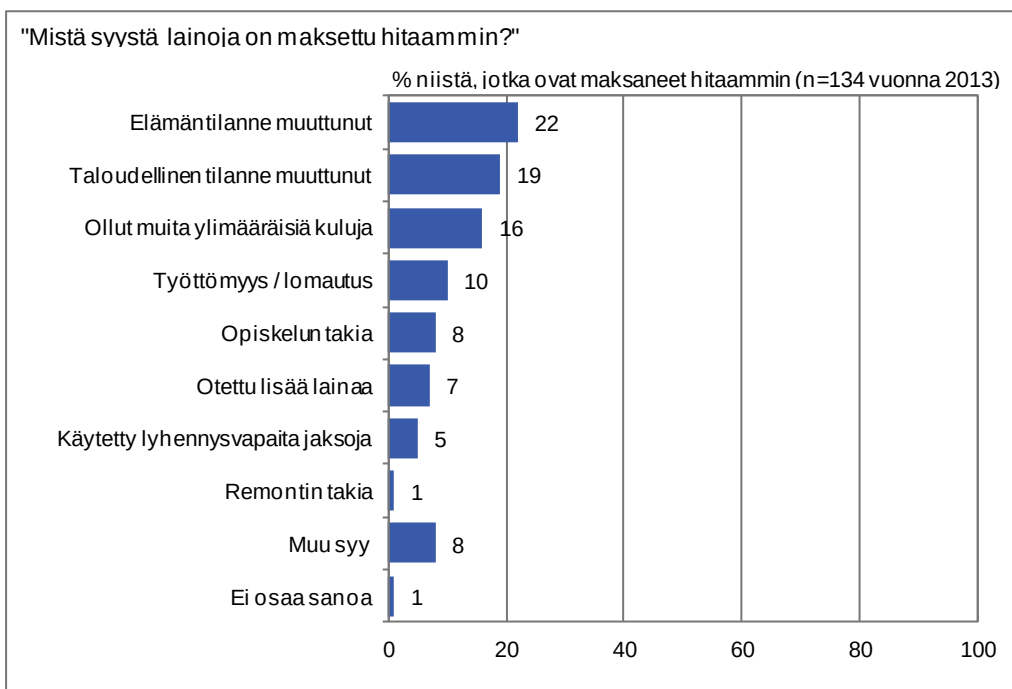

Lainojaan hitaammin maksaneilta kysyttiin nytkin avoimella kysymyksellä syytä siihen, miksi lainoja on maksettu hitaammin. Useimmiten syynä lainojen hitaampaan maksamiseen on elämäntilanteen muuttuminen, jonka mainitsee reilu viidennes. Taloudellisen tilanteen muuttuminen on toiseksi yleisin syy 19 prosentin osuudella ja kolmantena tulee muiden ylimääräisten kulujen ilmaantuminen, minkä mainitsee noin joka kuudes lainojaan hitaammin maksanut. Muita syitä, joita mainittiin, ovat muun muassa työttömyys tai lomautus, opiskelu, lisälainan ottaminen tai yleensäkin lyhennysvapaiden jaksojen käyttäminen.

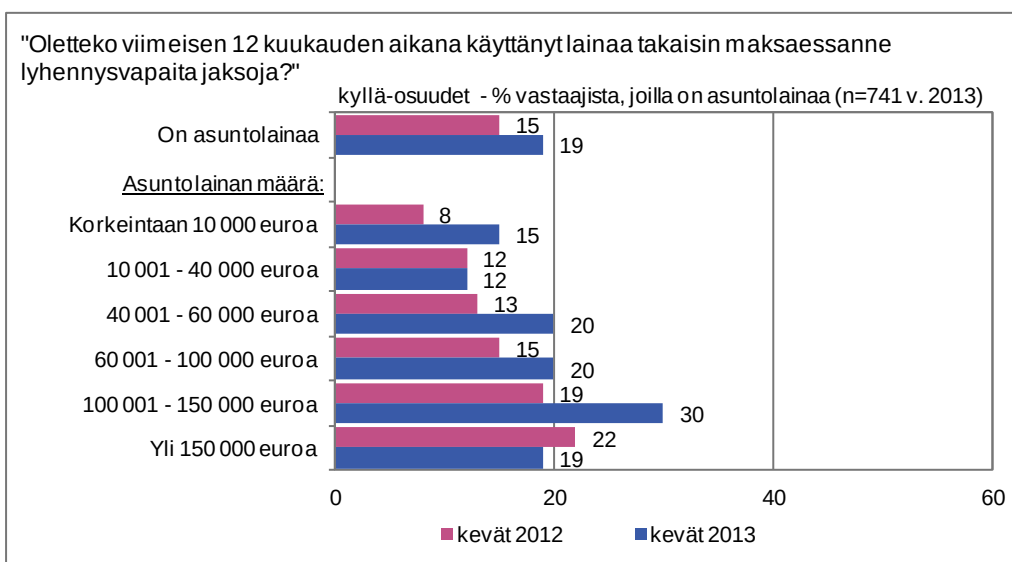
Kysyttäessä erityisesti juuri lyhennysvapaiden jaksojen käyttämisestä lainojen takaisinmaksussa, 17 prosenttia kaikista jotain lainaa omaavista kertoo käyttäneensä niitä lainansa takaisinmaksussa. Asuntolainaa omaavien keskuudessa lyhennysvapaita jaksoja käyttäneiden osuus on 19 prosenttia. Lyhennysvapaita käyttäneiden asuntolainallisten osuus on nyt neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten.

Lyhennysvapaiden jaksojen käyttäminen lisääntyy lainamäärän noustessa ja myös lainajan pidentyessä. Lyhennysvapaita jaksoja käyttäneiden osuus on keskimääräistä korkeampi niillä, joilla lainanhoitokulujen osuus käytettävissä olevista tuloista on yli 40 prosenttia. Merkillepantavaa on, että lyhennysvapaita käytetään sekä pieni- että suurituloisten keskuudessa. Tämä kertoo siitä, että on yleensäkin haluttu väljyyttä maksuohjelmiin.

Kuvio 15b. Mistä syystä maksanut hitaammin

Kuvio 16. Lyhennysvapaiden jaksojen käyttö viimeisen 12 kuukauden aikana asuntolainan koon mukaan

6 TALOUDEN JA ASUNTOLAINOJEN RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

6.1 Talouteen liittyvät riskit ja varautuminen niihin

Omaa taloudellista tilannettaan uhkaavia riskejä kokevien suomalaisten osuus on kasvanut viime keväästä. Vastaajille lueteltiin joukko heidän omaan talouteensa mahdollisesti liittyviä riskitekijöitä ja tällä hetkellä 54 prosenttia vastaajista kokee jonkin luetelluista riskeistä uhkaavan omaa talouttaan, vuosi sitten riskejä kokevien osuus oli 49 prosenttia. Lisäksi koetaan useampia erillisiä uhkatekijöitä kuin vuosi sitten. Edelleen suurimpana oman talouden riskitekijänä koetaan esimerkiksi sairastumisesta, työkyvyttömyydestä, avioerosta tai lähiomaisen kuolemasta johtuva omien tai oman talouden tulojen lasku. Sen osuus yksittäisenä riskitekijänä on noussut kuudella prosenttiyksiköllä kevään 2009 tasolle, 32 prosenttiin. Työttömyyden uhkaa kokee tällä hetkellä 22 prosenttia ja lomautusten 12 prosenttia vastaajista. Kummankin osuus on kasvanut viime keväästä kolmella prosenttiyksiköllä. Myös Tilastokeskuksen Kuluttajabarometrin mukaan suomalaisten näkemykset työttömyydestä ovat melko synkät.

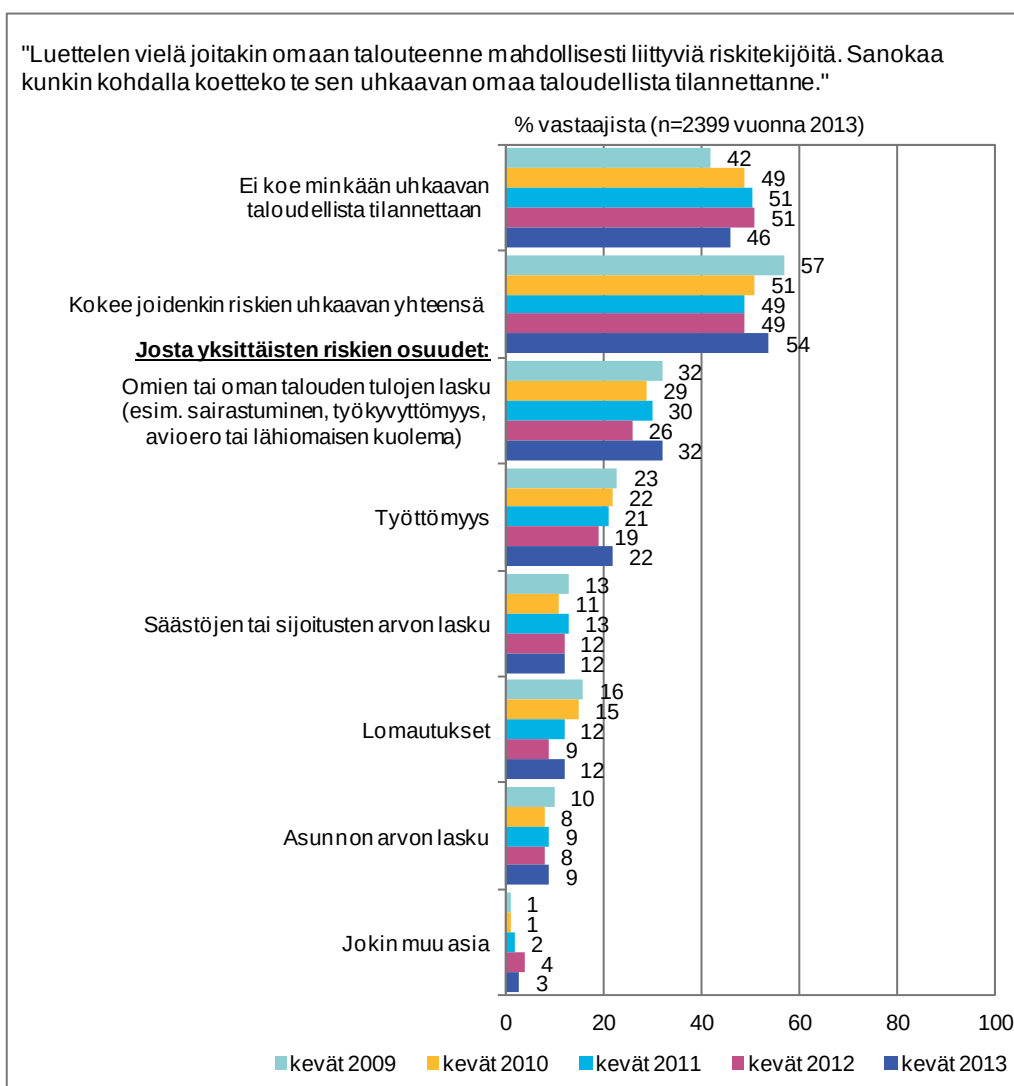
Riskejä kokevilla on muita useammin taloudellisia ja muita velvoitteita. Heitä on keskimääräistä useammin etenkin pienituloisten, kulutusluottoja tai pikavippejä omaavien sekä niiden keskuudessa, joilla lainanhoitoon menee yli 40 prosenttia kuukausituloista. Etenkin maanviljelijät sekä työttömät ja lomautetut, mutta myös yrittäjät ja työväestöön kuuluvat kokevat riskejä muihin ammattiryhmiin kuuluvia enemmän. Sen sijaan johtavassa asemassa olevien ja eläkeläisten keskuudessa heitä on keskimääräistä vähemmän.

Työttömyyden uhkan kokeminen on edelleen kasvanut nuorten keskuudessa, mutta myös keski-ikäiset kokevat työttömyyden uhkaa viimekeväistä enemmän. Työttömyyden uhkaa kokevien osuus on keskimääräistä suurempi kaikkien 20-44 -vuotiaiden keskuudessa ja kasvanut viime keväästä erityisesti 20-24 -vuotiaiden nuorten sekä 35-44 -vuotiaiden keskuudessa. Tällä hetkellä 34 prosenttia 20-24 -vuotiaista kokee työttömyyden uhkaa, mikä on seitsemän prosenttiyksikköä enemmän kuin keväällä 2012. Nousua on vielä hieman enemmän 35-44 -vuotiaiden keskuudessa, joista tällä hetkellä 30 prosenttia kokee työttömyyden uhkana, kun vuosi sitten osuus oli 22 prosenttia. Lomautusten uhkan kokeminen on lisääntynyt viime keväästä kaikkien 25-64 -vuotiaiden keskuudessa, mutta keskimääräiseen verrattuna eniten lomautusuhkaa kokevat 35-39 sekä 45-54 -vuotiaat.

Pelko omien tai oman talouden tulojen laskemisesta liittyy viimekeväistä selvemmin työttömyyden tai lomautusten uhkan kokemiseen. Nyt oman talouden tulojen laskua pelkäävillä samanaikainen työttömyyden ja lomautusten uhkan kokeminen on suurempaa kuin viime keväänä oli.

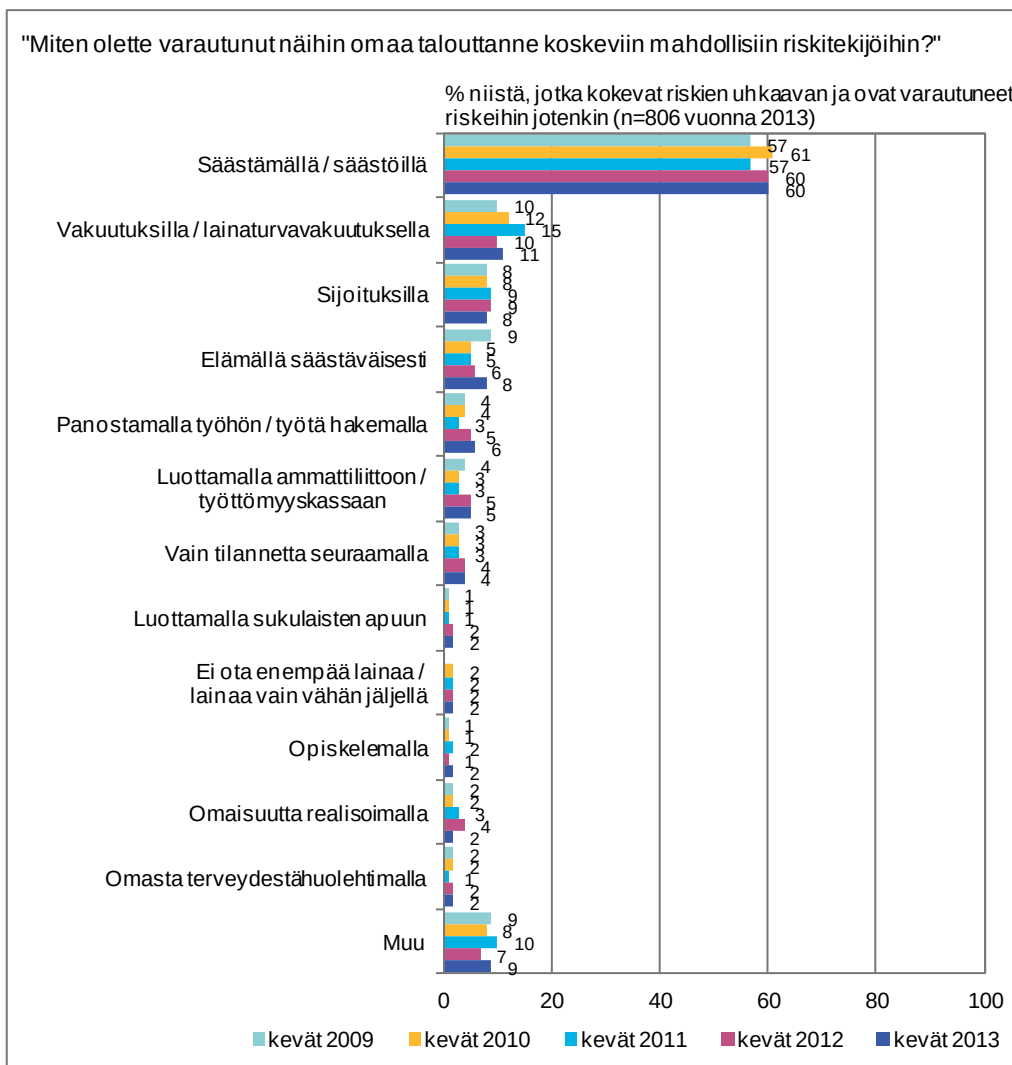
Työväestöön kuuluvat, alemmat toimihenkilöt ja opiskelijat kokevat keskimääräistä useammin työttömyyden ja lomautusten uhkaa, samoin myös pikkulapsiperheet ja lapsettomat pariskunnat. Sijoitustensa arvon laskua pelkäävät taas keskimääräistä useammin eläkeläiset sekä ne, joilla on säästöjä ja sijoituksia riskipitoisissa kohteissa, etenkin pörssiosakkeissa ja sijoitusrahastoissa. Maanviljelijät ja yksityisyrittäjät pelkäävät keskimääräistä enemmän omien tai taloutensa tulojen laskevan.

Kuvio 17a. Omaan talouteen liittyvät riskitekijät

Omaa taloutta koskeviin riskitekijöihin varaudutaan yleisimmin säästämällä. Säästämällä varautuvien osuus on yhtä korkealla kuin keväällä 2012, sillä nytkin 60 prosenttia varautuvista mainitsi säästämisen varautumiskeinona. Kun lasketaan yhteen säästöillä ja sijoituksilla varautuneet, nousee säästämisen ja sijoittamisen osuus varautumiskeinona 68 prosenttiin. Vakuutuksilla varautuminen on toiseksi yleisin varautumiskeino, ja sen osuus on noussut hivenen viime keväästä. Entistä useammat pyrkivät myös elämään säästäväisemmin, mikä kertoo myös panostamisesta riskeihin varautumisessa. Omaa taloutta koskeviin riskeihin varaudutaan myös panostamalla enemmän työntekoon tai kuulumalla työttömyyskassaan.

Kuvio 17b. Omaan talouteen liittyviin riskitekijöihin varautuminen (spontaanit maininnat luokiteltuina)

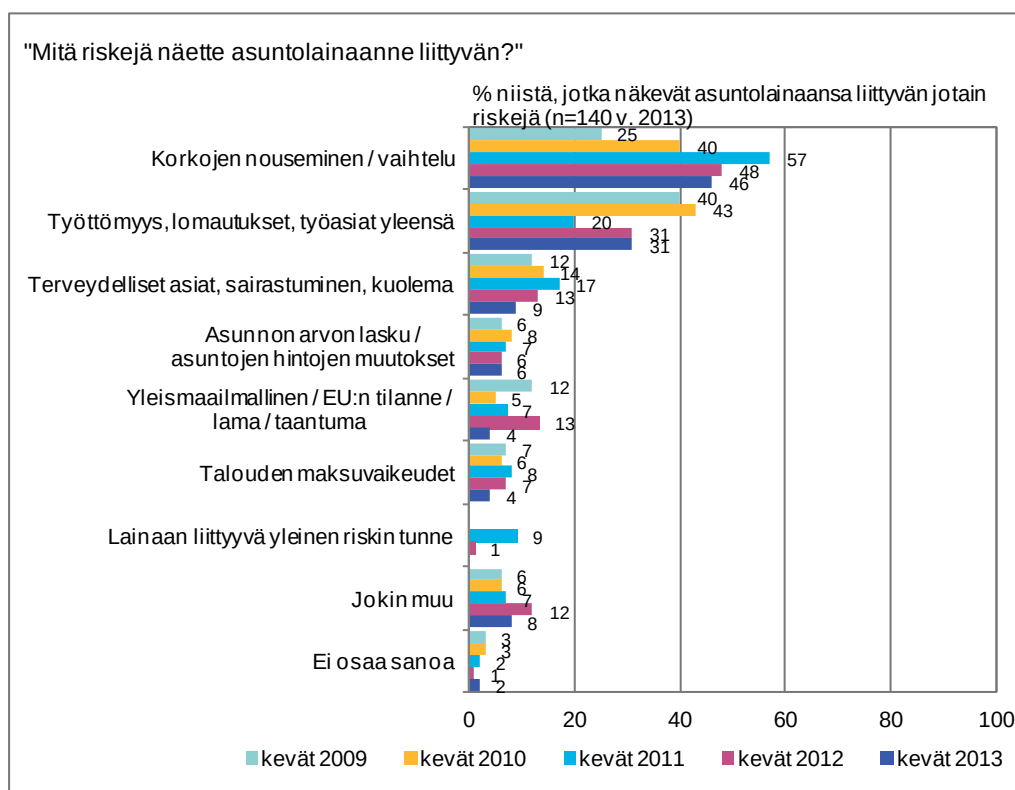

6.2

Asuntolainaan liittyvät riskit ja varautuminen niihin

Asuntolainaan nähdään tällä hetkellä liittyvän enemmän riskejä kuin aiemmin. Tässä tutkimuksessa 19 prosenttia asuntoluottolaisista näkee asuntolainansa liittyvän jonkun tai joitakin riskejä, kun osuus vuosi sitten oli 14 prosenttia ja vuonna 2009 17 prosenttia. Vastaajat eivät kuitenkaan mainitse niin monia yksittäisiä riskejä kuin aiemmin. Useimmiten mainittu riski on edelleen korkojen nousu tai vaihtelu, jonka mainitsee nyt 46 prosenttia vastanneista. Huoli korkojen noususta on kuitenkin edelleen vähentynyt. Vielä keväällä 2011 sen mainitsi 57 prosenttia vastanneista. Tämä kuvaa hyvin tilannetta korkomarkkinoilla. Tällä hetkellä muita enemmän korkojen nousu huolettaa pitkällä tähtäimellä, vähintään vuodeksi taloutta suunnittelevia. Yhtä suuri osuus vastaajista kuin viime keväänäkin näkee työttömyyden, lomautukset tai työasiat asuntolainansa liittyvänä riskinä. Ja vaikka Euroopan talouskriisi jatkuukin, viimekeväistä harvempi näkee yleismaailmallisen tai EU:n tilanteen tai taantuman vaikuttavan omakohtaisesti ja erityisesti omaan asuntolainansa liittyvänä riskinä.

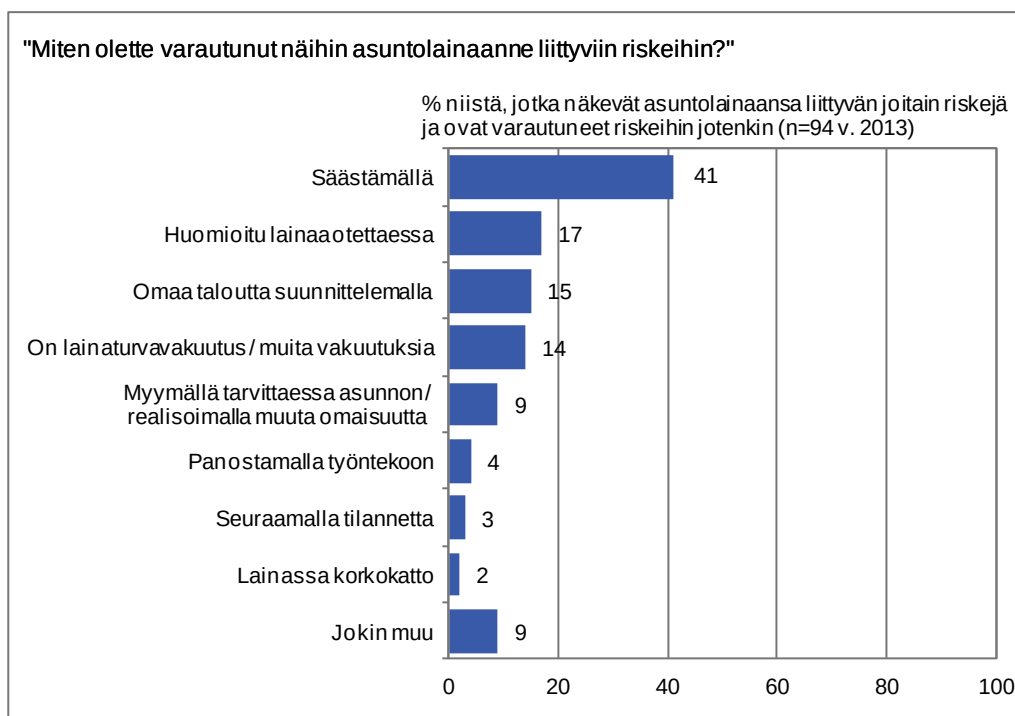
Kuvio 18a. Asuntolainaan liittyvät riskit (spontaanit maininnat luokiteltuna)

Suuria, yli 150 000 euron asuntolainoja omaavat ja etenkin viimeisten kahden vuoden aikana yli 200 000 euron asuntolainan ottaneet kokevat asuntolainansa liittyvän riskejä useammin kuin ne, joilla on vähemmän asuntolainaa. Riskejä kokevilla lainan takaisinmaksuaika on keskimääräistä hieman pidempi, ja heillä menee myös keskimääräistä suurempi osuus tuloista lainanlyhennyksiin ja korkoihin.

Avoimella kysymyksellä tarkennettiin vielä sitä, miten riskejä kokeneet ovat varautuneet asuntolainansa riskeihin. Merkillepantavaa on, että aiempaa useampi viime kevääseen nähden pyrkii varautumaan säästämällä. Näin tekee reilut 40 prosenttia riskejä asuntolainansa liittävästä ja niihin varautuvista. Edelleen entistä useampi, tällä hetkellä 17 prosenttia, kertoo riskejä huomioidun jo pankissa lainaa otettaessa. Tämä antaa hyvän pelivaran lainaan mahdollisesti liittyvien riskien varalta. Oman talouden suunnittelemisen mainitseminen niin ikään viimekeväästä useampi, osuus 15 prosenttia. Sen sijaan pelkästään tilannetta seuraavia on selvästi vähemmän kuin vuosi sitten. Tulokset kertovat kotitalouksien lisäntyneistä konkreettista toimista asuntolainan mahdollisiin riskeihin varauduttaessa.

Kuvio 18b. Asuntolainaan liittyviin riskeihin varautuminen (spontaanit maininnat luokiteltuna)

6.3 Asuntolainan korkosidonnaisuus ja lyhennystapa

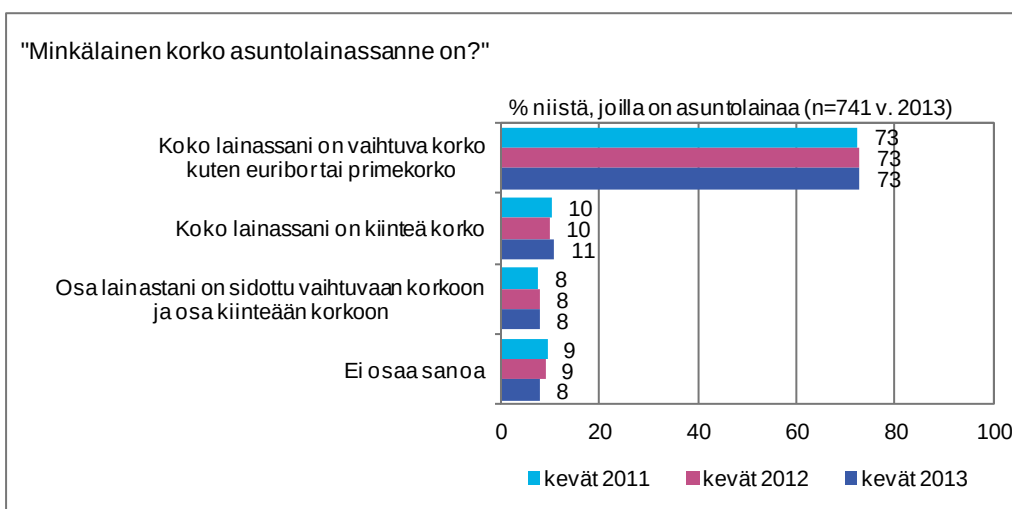
Vastaajien asuntolainan korkosidonnaisuutta selvitettiin kysymällä sitä, onko koko lainassa vaihtuva tai kiinteä korko, vai onko osa lainasta sidottu vaihtuvaan ja osa kiinteään korkoon. Lisäksi selvitettiin lainan lyhennystapaa kysymällä, miten korkotason muutos vaikuttaa vastaajan asuntolainan maksuerään.

Tilanne on säilynyt viime kevääseen nähden lähes muuttumattomana. Tälläkin hetkellä lähes kolmella neljäsosalla asuntovelallisista on koko lainassaan vaihtuva korko, kuten euri-bor tai primekorko, noin joka kymmenes asuntolaina on sidottu kiinteään korkoon ja kahdeksalla prosentilla on osa lainasta vaihtuva- ja osa kiinteäkorkoista. Kahdeksan prosenttia ei osannut kertoa asuntolainansa korkosidonnaisuutta. Asuntolainan sitominen osittain vaihtuvaan ja osittain kiinteään korkoon on yleisempää isoissa, yli 150 000 euron asuntolainoissa. Niin ikään ne vastaajat, jotka kokevat asuntolainansa liittyvän joitakin riskejä ovat muita useammin sitoneet osan lainastaan vaihtuvaan ja osan kiinteään korkoon.

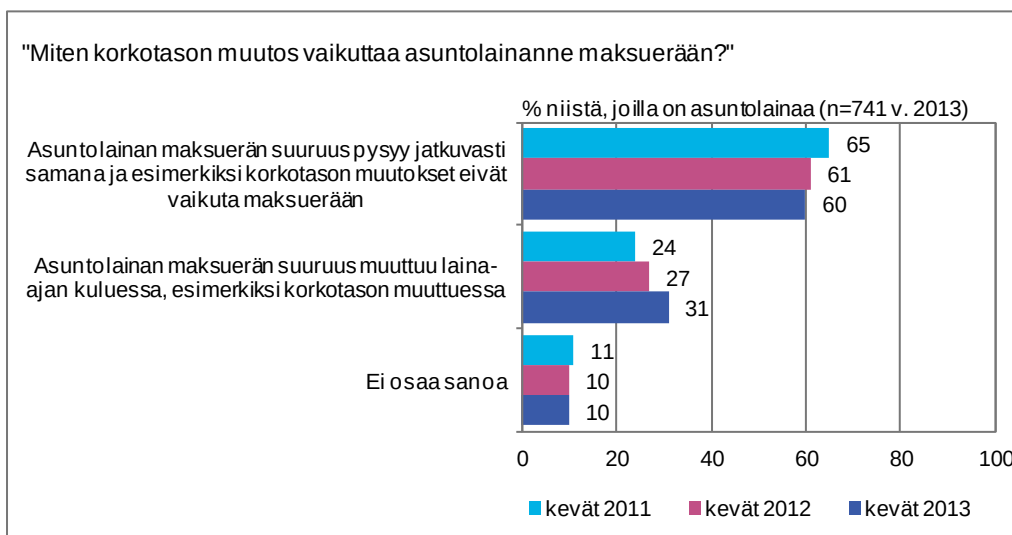
Tällä hetkellä niistä, joiden asuntolaina on sidottu pelkästään vaihtuvaan korkoon, 14 prosentilla on lainassaan korkokatto varmistamassa, ettei korko nouse yli sovitun rajan. Tämän tutkimuksen mukaan korkokatollisten, kokonaan vaihtuvakorkoisten asuntolainojen osuus on laskenut kahdella prosenttiyksiköllä viimekeväisestä tasostaan.

Suurimmalla osalla eli 60 prosentilla asuntolainaa omaavista lainan maksuerän suuruus pysyy jatkuvasti samana, eivätkä korkotason muutokset vaikuta maksuerään. Vajaalla kolmanneksella asuntolainan maksuerän suuruus muuttuu laina-aikana esimerkiksi korkotason muuttuessa. Osuus on hivenen noussut viime keväästä. Lisäksi joka kymmenes ei osannut sanoa lainansa lyhennystapaa.

Kuvio 19a. Minkälainen korko asuntolainassa on

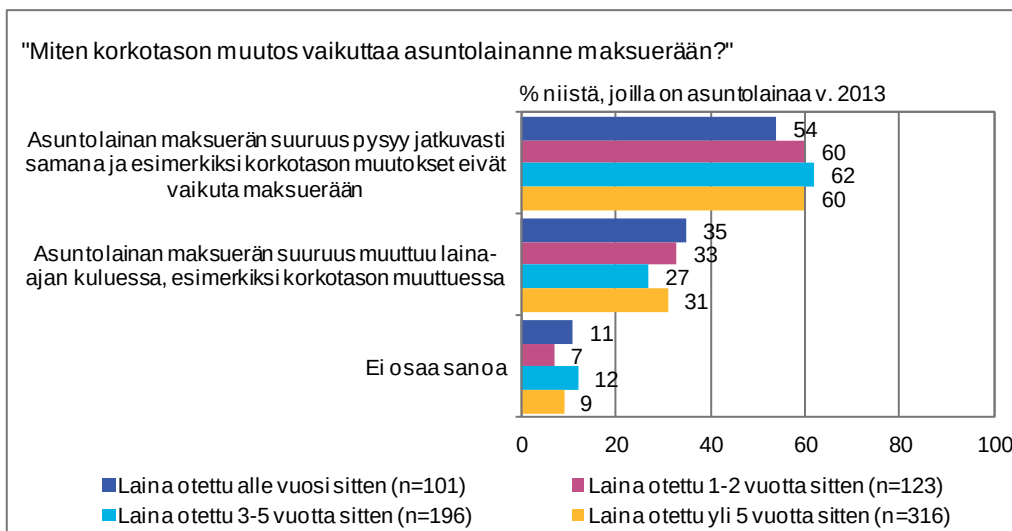

Kuvio 19b. Korkotason muutoksen vaikutus asuntolainan maksuerään

Viimeisen vuoden aikana otetuissa asuntolainoissa lainan maksuerän suuruuden muuttuminen laina-ajan kuluessa on hieman yleisempää, kuin pidemmän aikaa sitten lainan otaneilla. Maksuerän pysyminen suuruudeltaan jatkuvasti samana puolestaan on hieman yleisempää yli 3 vuotta sitten otetuissa asuntolainoissa. Tulos oli samanlainen viime keväänäkin.

Kuvio 19c. Korkotason muutoksen vaikutus asuntolainan maksuerään sen mukaan, milloin asuntolaina on otettu

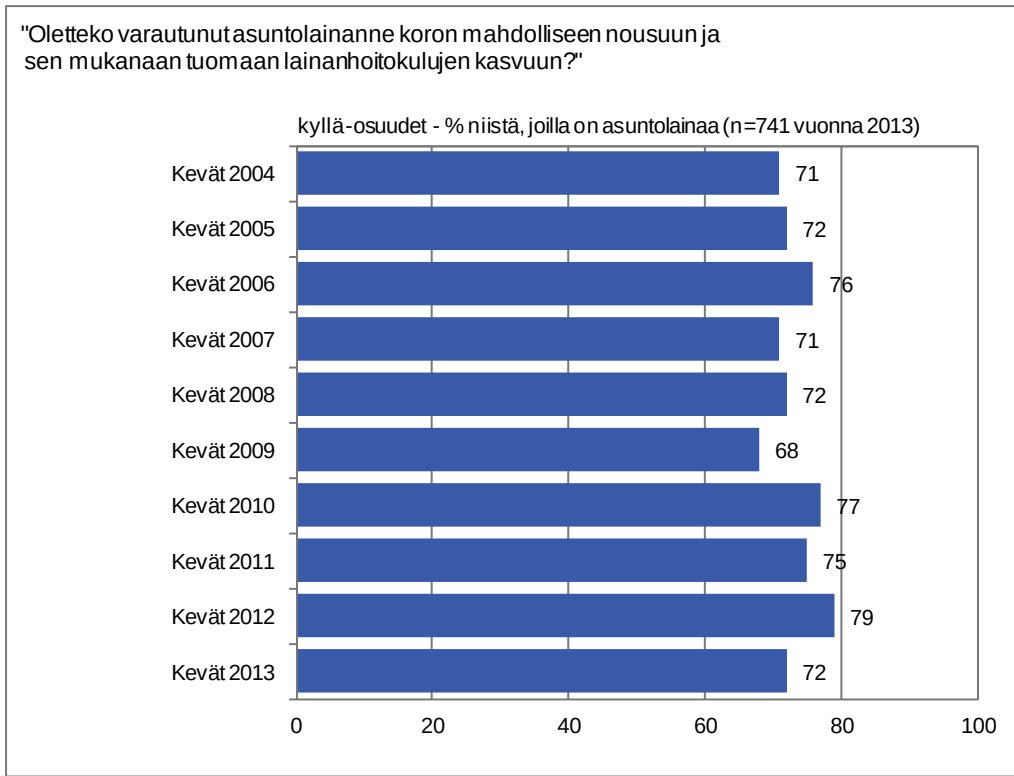
6.4

Varautuminen mahdolliseen koron nousuun

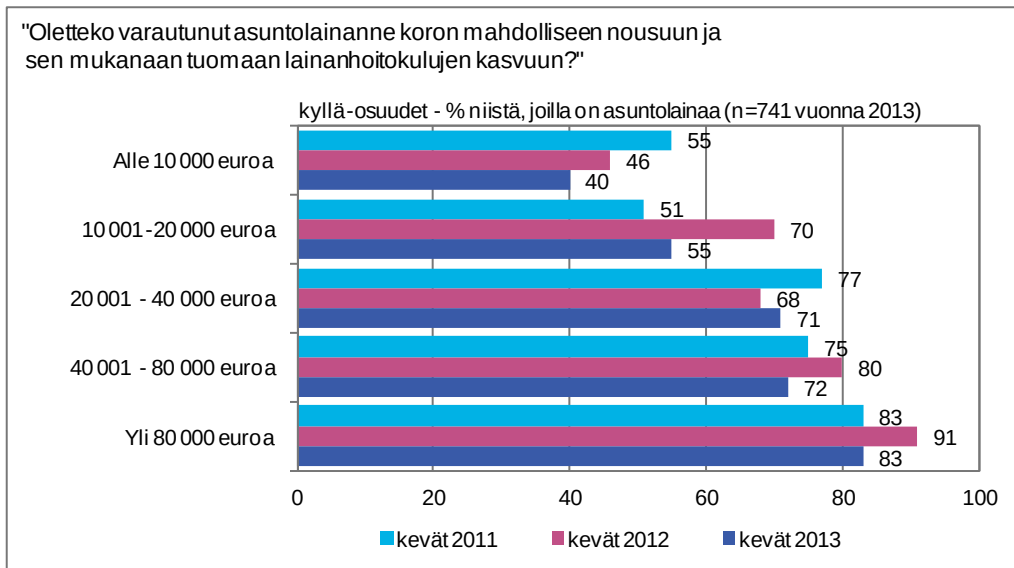
Koska korkotaso on pysynyt jo historiallisesti varsin pitkään alhaalla, on oletettavaa, että suuntaliike koroissa voi jossain vaiheessa olla taas nouseva. Varautuminen korkojen nousun varalta nähdään edelleen varsin tarpeellisenä ja korkojen nousuun varautumisen taso on varsin korkea, vaikka koronnousuun varautuminen näyttääkin tässä tutkimuksessa taituneen. Kun keväällä 2009 asuntoluotollisista reilut kaksi kolmasosaa oli varautunut asuntolainan koron nousuun ja sen mukanaan tuomaan lainanhoitokulujen kasvuun, nousi varautuneiden osuus sen jälkeen ja oli viime keväänä korkeimmillaan 79 prosentissa. Tälläkin hetkellä edelleen lähes kolme neljästä asuntolainaa omaavasta kertoo varautuneensa lainansa koron mahdolliseen nousuun.

Varautuminen on yleisempää niillä, joilla on suurimmat asuntolainat. Ikäryhmittäin tarkasteltuna 25-39 -vuotiaat ja pikkulapsiperheet ovat varautuneet niin ikään keskimääräistä yleisemmin ja varautuminen on myös yleisempää pääkaupunkiseudulla kuin muualla Suomessa. Pääkaupunkiseudulla myös asuntolainat ovat suurempia.

Kuvio 20a. Varautuminen mahdolliseen koron nousuun

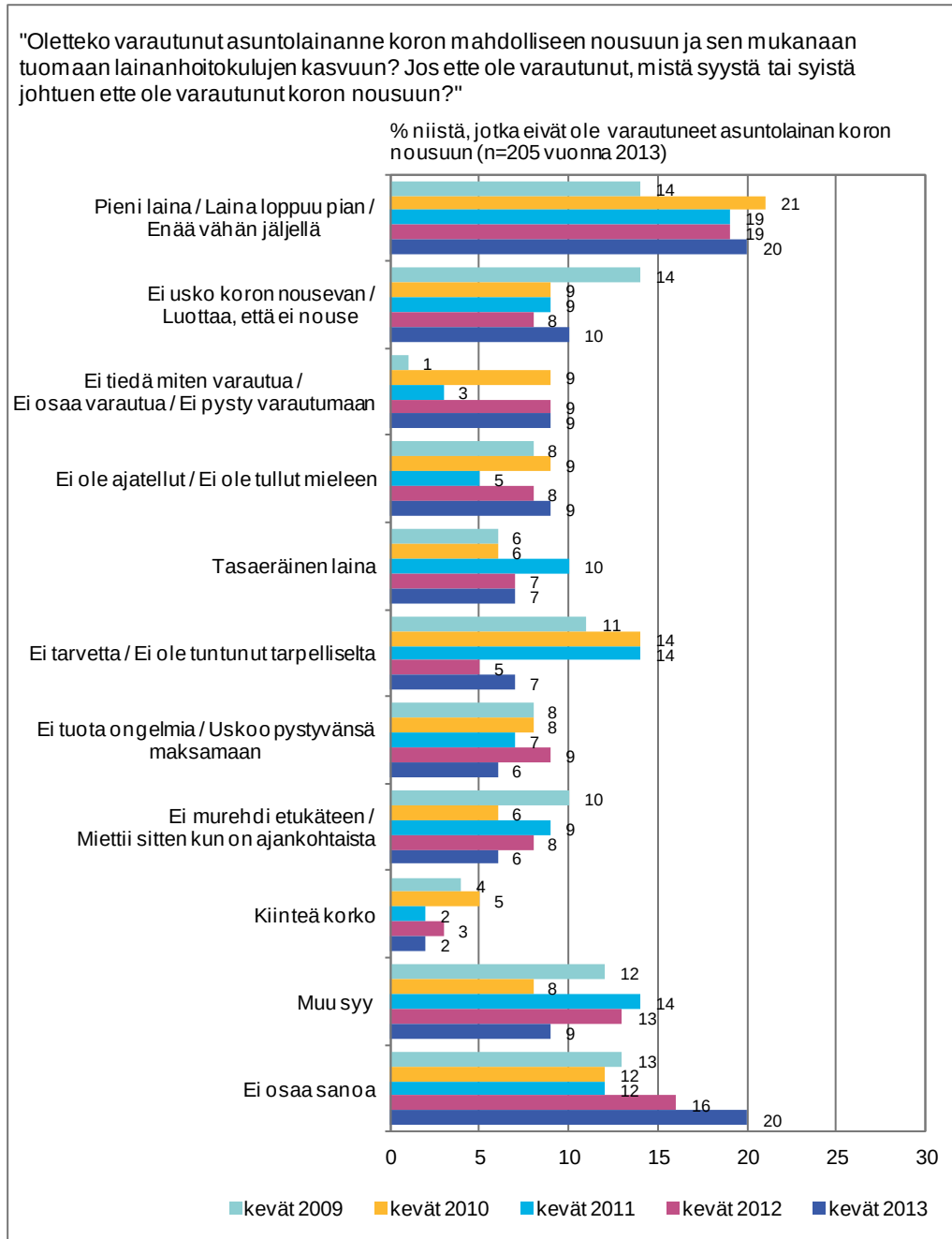
Kuvio 20b. Varautuminen mahdolliseen koron nousuun eri määrän asuntolainaa omaavilla

Vastaajilta, jotka eivät ole varautuneet koron mahdolliseen nousuun, kysyttiin mistä syystä tai syistä johtuen he eivät ole varautuneet. Tavallisin syy nytkin on se, että laina on niin pieni tai laina loppuu pian. Tätä mieltä on viidennes vastaajista. Kauan alhaalla pysynyt korkotaso näkyy myös näissä vastauksissa ja tällä hetkellä entistä useampi myös uskoo, ettei korkotaso nouse. Varsin monella ei myöskään varautuminen vain ole tullut mieleen, varau-

tuminen ei ole tuntunut tarpeelliselta ja he uskovat pystyvänsä maksamaan tai yksinkertaisesti ei tiedetä miten varautua.

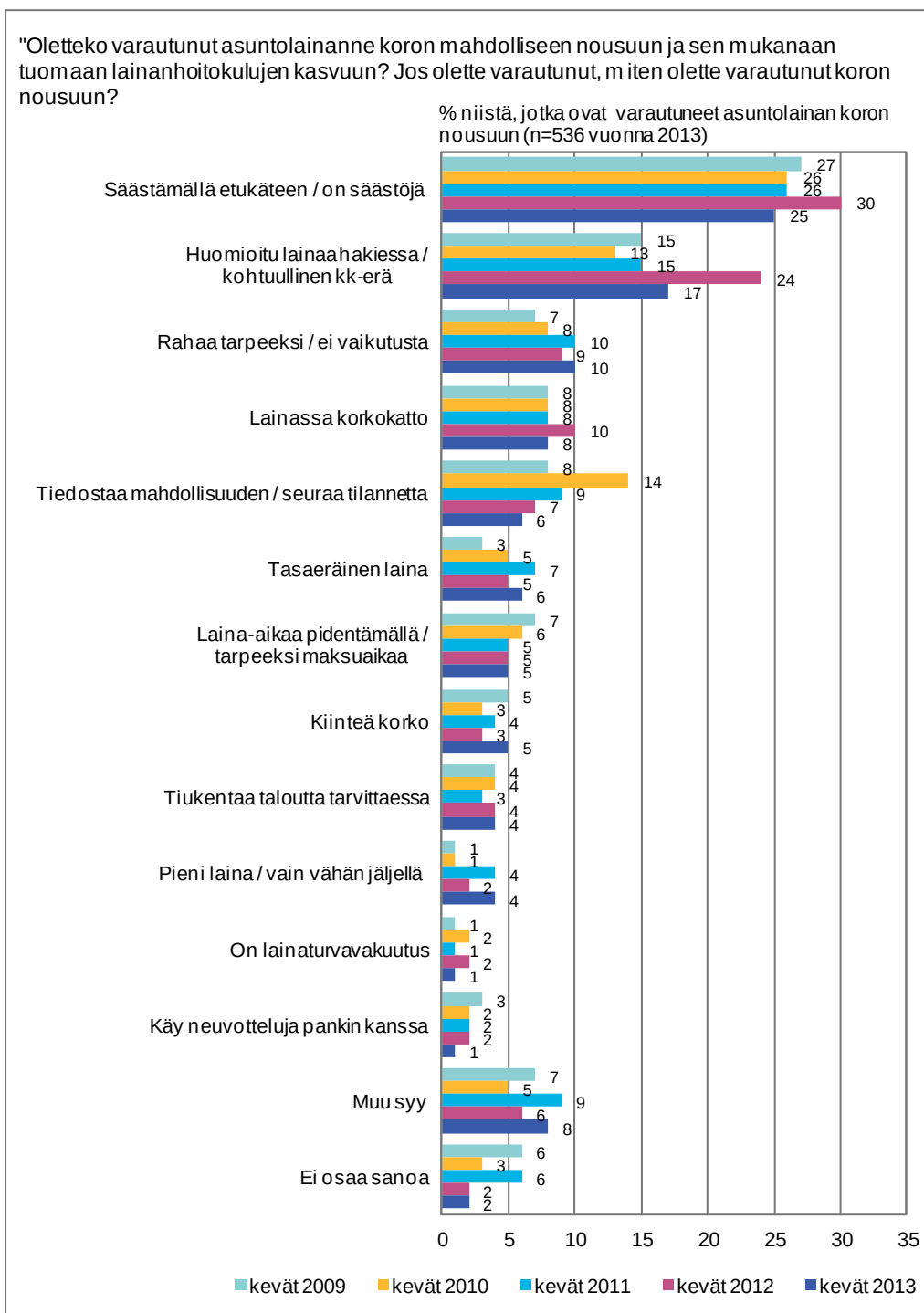
Kuvio 20c. Miksi ei ole varautunut mahdolliseen koron nousuun (spontaanit maininnat luokiteltuina)

Niin ikään korkojen nousuun varautuneilta kysyttiin, miten he ovat siihen varautuneet. Säästäminen on edelleen yleisin varautumiskeino ja tällä hetkellä joka viides ilmoittaa varautuneensa säästämällä etukäteen tai säästöillä. Edelleen on nähty oleelliseksi mitoittaa laina jo lainaa hakiessa niin, että lainanhoidosta selviää myös korkojen noustua. Samoin

moni mainitsee, että rahaa on tarpeeksi ja että pystyy selviämään mahdollisesta koron noususta. Lisäksi moni varautuu korkokatolla, tasaerälainalla tai kiinteällä korolla.

Kuvio 20d. Miten on varautunut koron nousuun (spontaanit maininnat luokiteltuina)

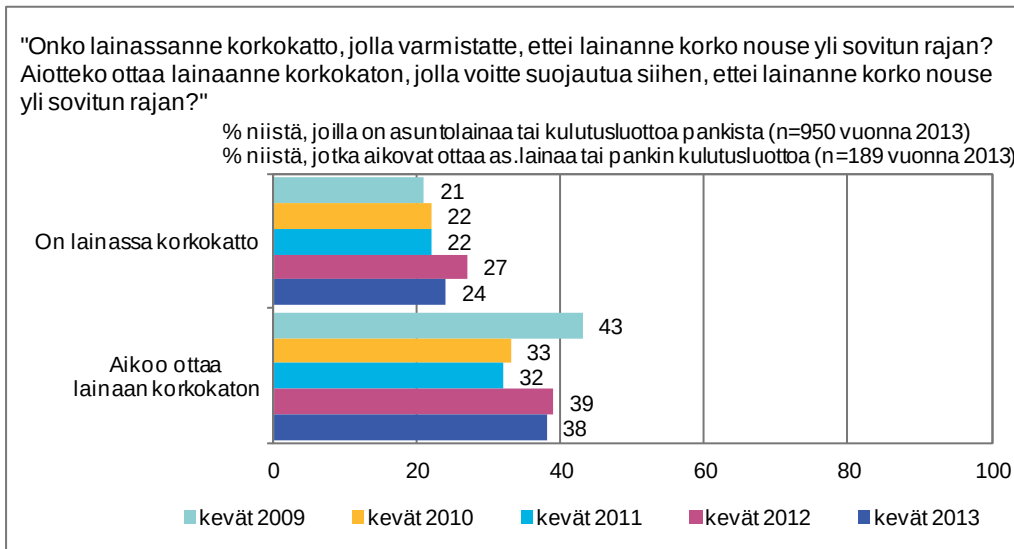

6.5 Lainaan liitetty korkokatto

Osa lainanottajista varautuu lainanottoon liittyviin riskeihin ottamalla lainaansa korkokaton, jolla voi varmistua, ettei korko nouse yli sovitun rajan. Vaikka korkokaton lainaansa ottaneiden osuus on laskenut hieman viime kevään tasosta, niin edelleen ollaan kuitenkin kevään 2011 tasoa korkeammalla. Tässä tutkimuksessa niistä, joilla on asuntolainaa tai kulutusluottoa pankista, 24 prosentilla on lainassaan korkokatto. Tyypillisimmin korkokatto on edelleen alle vuosi sitten otetuissa asuntolainoissa, mutta osuus on laskenut viime kevään 38 prosentista 31 prosenttiin. Keskimääräistä useammilla niistä, joilla on korkokatollinen laina, on lainassa myös lainturvavakuutus turvaamassa lainan takaisinmaksua.

Kaikilta niiltä, jotka aikovat ottaa asuntolainaa tai pankin kulutusluottoa, kysyttiin myös suhtautumista korkokattoon. Tällä hetkellä kaikista asuntolainaa tai pankin kulutusluottoa ottavista 38 prosenttia aikoo ottaa lainaansa korkokaton. Korkokaton suosio ei näyttäisi olevan laskussa, sillä osuus on edellisvuoden tasolla.

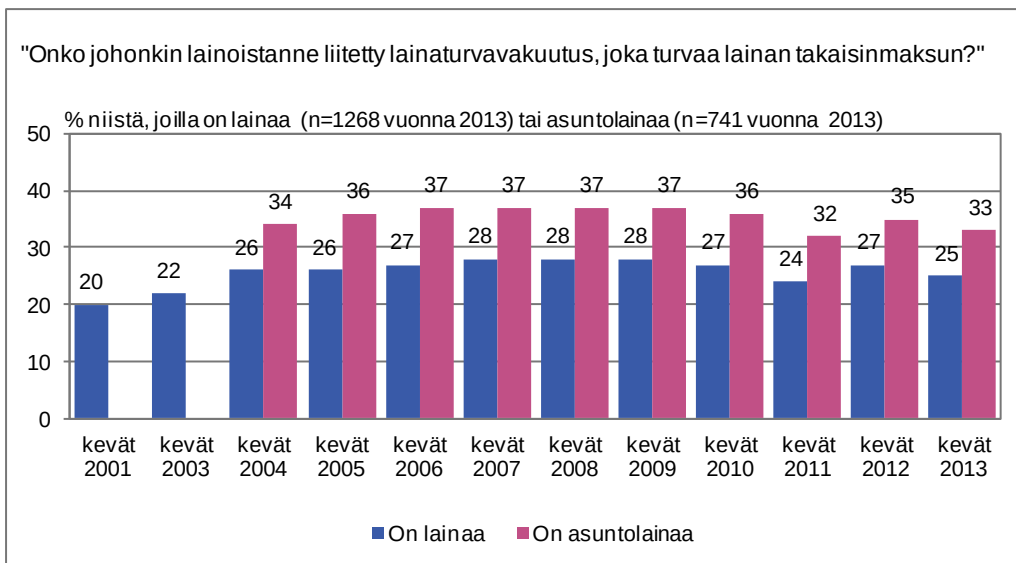
Kuvio 21. Korkokatto

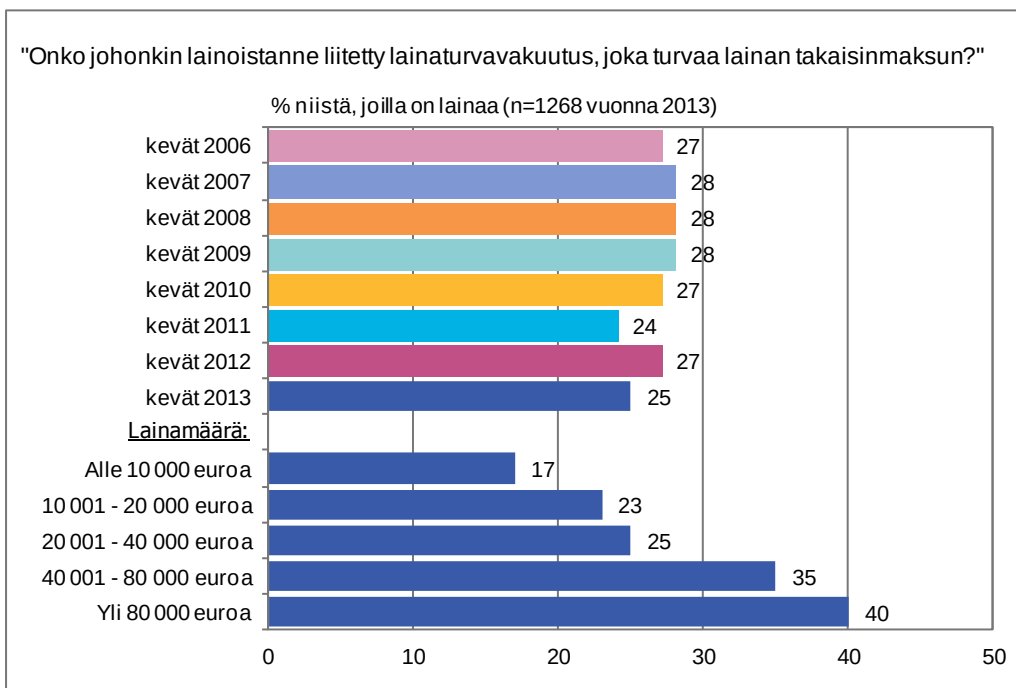
6.6 Lainaturvavakuutukset ja henkivakuutukset

Lainan takaisinmaksun sujumisen suunnitelmien mukaan yllättävissäkin elämäntilanteissa voi varmistaa ottamalla lainaturvavakuutuksen. Vuonna 2001, eli kaksitoista vuotta sitten, joka viidennellä lainanottajalla oli lainaturvavakuutus, ja osuus kasvoi tasaisesti vuoteen 2009 saakka, jolloin se oli 28 prosenttia. Keväällä 2011 lainaturvavakuutusten suosio hieman notkahti, ja tässä tutkimuksessa lainaturvavakuutusten ottajien osuus on suunnilleen tuolla tasolla, 25 prosentissa, viime vuoden pienen nousun jälkeen. Tavallisimmin lainaturva on liitetty asuntolainaan. Asuntovelallistenkin keskuudessa lainaturvavakuutuksen ottaneiden osuus on laskenut lähes kevään 2011 tasolle, 33 prosenttiin, oltuaan viime keväänä 35 prosenttia. Niistä, joilla on vain jotain kulutusluottoa, lainaturvavakuutus on tällä hetkellä 14 prosentilla. Osuus on pysynyt vuoden takaisella tasolla.

Kuvio 22a. Lainaturvavakuutukset

Kuvio 22b. Lainaturvavakuutukset lainan suuruuden mukaan

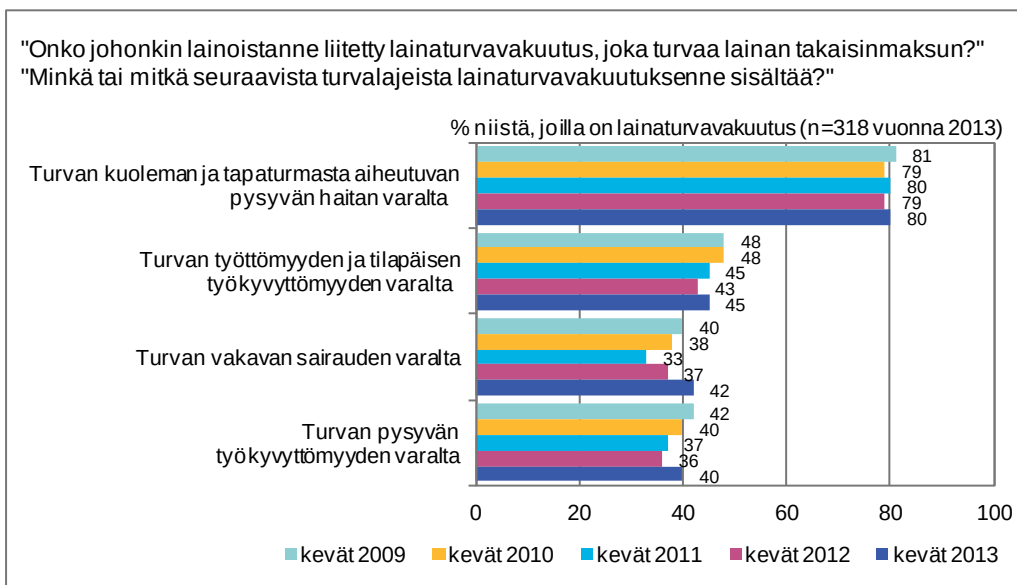

Lainaturvavakuutuksen ottaneiden osuus lisääntyy lainamäärän noustessa. Viime kevääseen verrattuna lainaturvavakuutuksen ottaneiden osuus on laskenut pienehköjä 10 000 - 40 000 euron lainoja omaavilla, joista viime keväänä lainaturvavakuutus oli lähes joka kolmannella, nyt noin joka neljännellä. Sitä suurempia asuntolainoja omaavilla lainaturvavakuutuksen ottaneiden osuus on samalla tasolla kuin viime keväänäkin.

Lainaturvavakuutukset ovat edelleen yleisempiä niillä, joilla velanhoitomenot suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin ovat keskimääräistä suuremmat. Kun lainanhoitokulujen osuus tuloista ylittää 20 prosentin rajan, on lainaturvavakuutus jo keskimääräistä merkitsevästi yleisempi (lainaturva 37 prosentilla). Samoin lainaturvavakuutukset ovat tavallisempia ensiasunnon ostajilla, joista nyt 38 prosentilla on lainaturvavakuutus. Asunnon vaihtajista 29 prosentilla on tällä hetkellä lainaturvavakuutus. Osuudet ovat pysyneet ennallaan viime kevääseen verrattuna. On myös edelleen yleistä, että lainaan otetaan sekä lainaturvavakuutus että korkokatto. Lähes joka toisella niistä, joilla on lainassaan korkokatto, on myös lainaturvavakuutus.

Suurin osa, eli 80 prosenttia lainaturvavakuutuksen ottajista on ottanut vakuutuksen kuoleman ja tapaturmasta aiheutuvan pysyvän haitan varalta. Lainaturvavakuutuksen ottaneista 45 prosentilla vakuutus sisältää turvan työttömyyden ja työkyvyttömyyden varalta. Lisäksi 42 prosentilla on turva vakavan sairauden ja 40 prosentilla pysyvän työkyvyttömyyden varalta. Kuoleman ja tapaturmasta aiheutuvan pysyvän haitan varalta otettua turvaa lukuun ottamatta eri turvalajien osuudet ovat viimekeväistä 2-5 prosenttiyksikköä korkeampia.

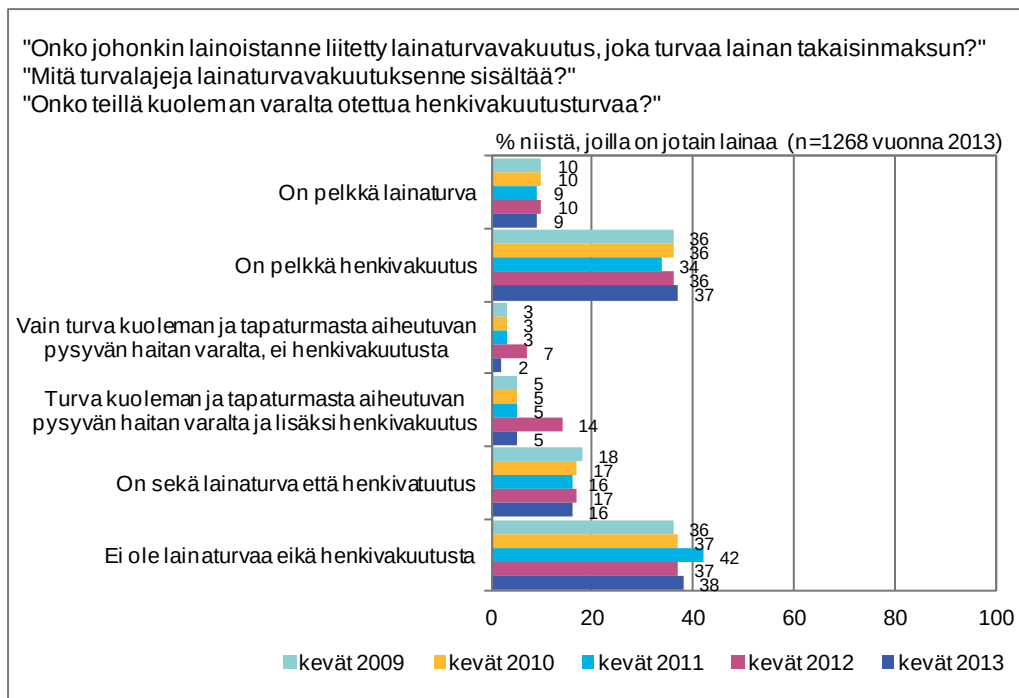
Kuvio 22c. Lainaturvavakuutusten turvalajit

Monella lainanottajalla on myös henkivakuutus, joka voi toimia talouden puskurina kuoleman varalta. Kaikista lainaa tai luottoa ottaneista 37 prosentilla on pelkkä henkivakuutus, joka kuudennella on sekä lainaturva että henkivakuutus, ja vajaa kymmenesosa omaa pelkän lainaturvan. Osuudet ovat suunnilleen samalla tasolla kuin vuosi sittenkin. Turvan kuoleman ja tapaturmasta aiheutuvan pysyvän haitan varalta kattavan lainaturvavakuutuksen ja henkivakuutuksen yhdistelmän omaavien sekä samantyyppisen lainaturvavakuutuksen ilman henkivakuutusta omaavien osuudet ovat palanneet aiemmalle tasolleen viime kevään nousupiikin jälkeen.

Osa lainanottajista ei ole ottanut lainaturvaa eikä henkivakuutusta ja tämä osuus on nyt 38 prosentissa, samalla tasolla. Osuus on pysynyt vuoden takaisella tasolla. Niitä, joilla ei ole lainaturvaa eikä henkivakuutusta, on keskimääräistä enemmän eläkeläisten ja pienituloisten lainanottajien keskuudessa.

Kuvio 22d. Lainaturvan ja henkivakuutuksen yhdistäminen

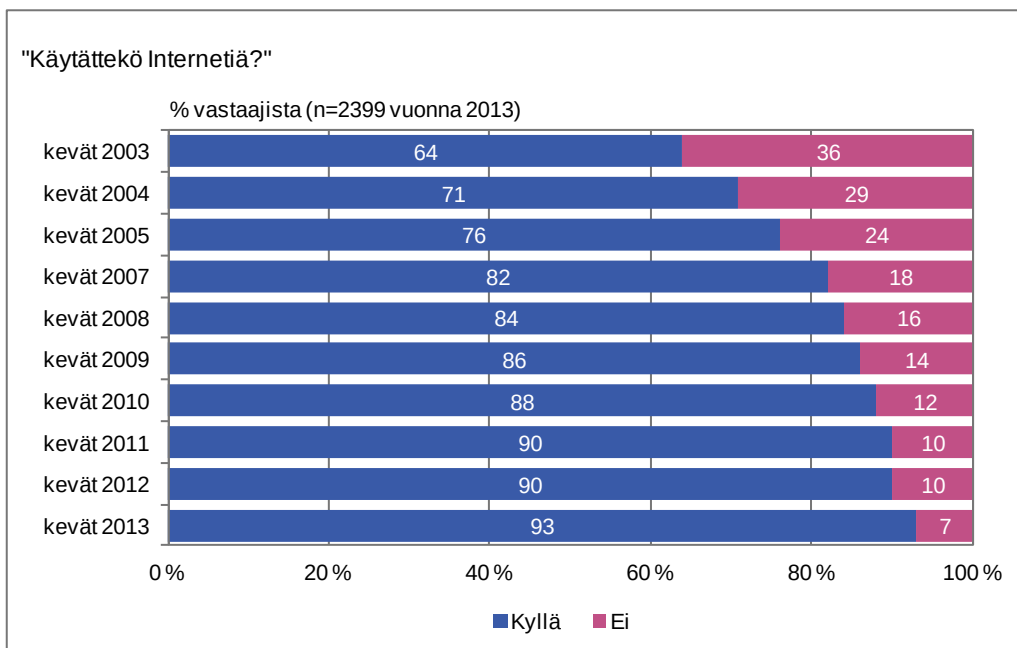

7 MAKSAMINEN

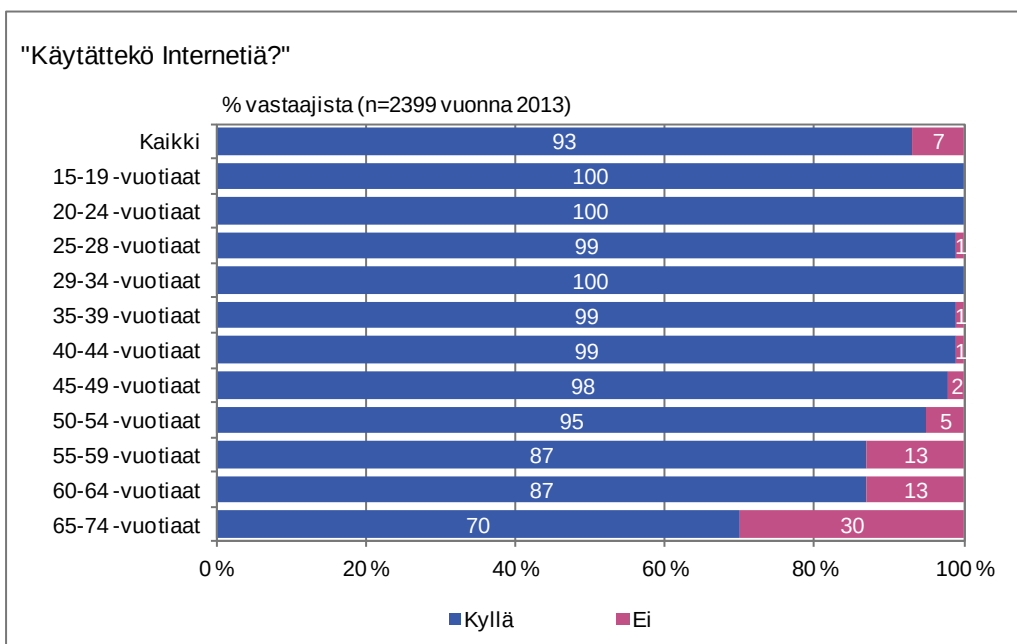
7.1 Internetin käyttö yleensä

Internetin käyttäjien osuus on kasvanut viimeisen vuoden aikana ja tällä hetkellä 93 prosenttia suomalaisista käyttää Internetiä vähintään silloin tällöin. Internetin käyttäjiä on eniten 15-44 -vuotiaissa. Heistä käytännöllisesti katsoen jokainen käyttää Internetiä vähintäänkin silloin tällöin. Internetin käyttäjien osuus on kasvanut eniten 60-74 -vuotiaiden keskuudessa.

Kuvio 23a. Internetin käyttäjät

Kuvio 23b. Internetin käyttäjät ikäryhmittäin

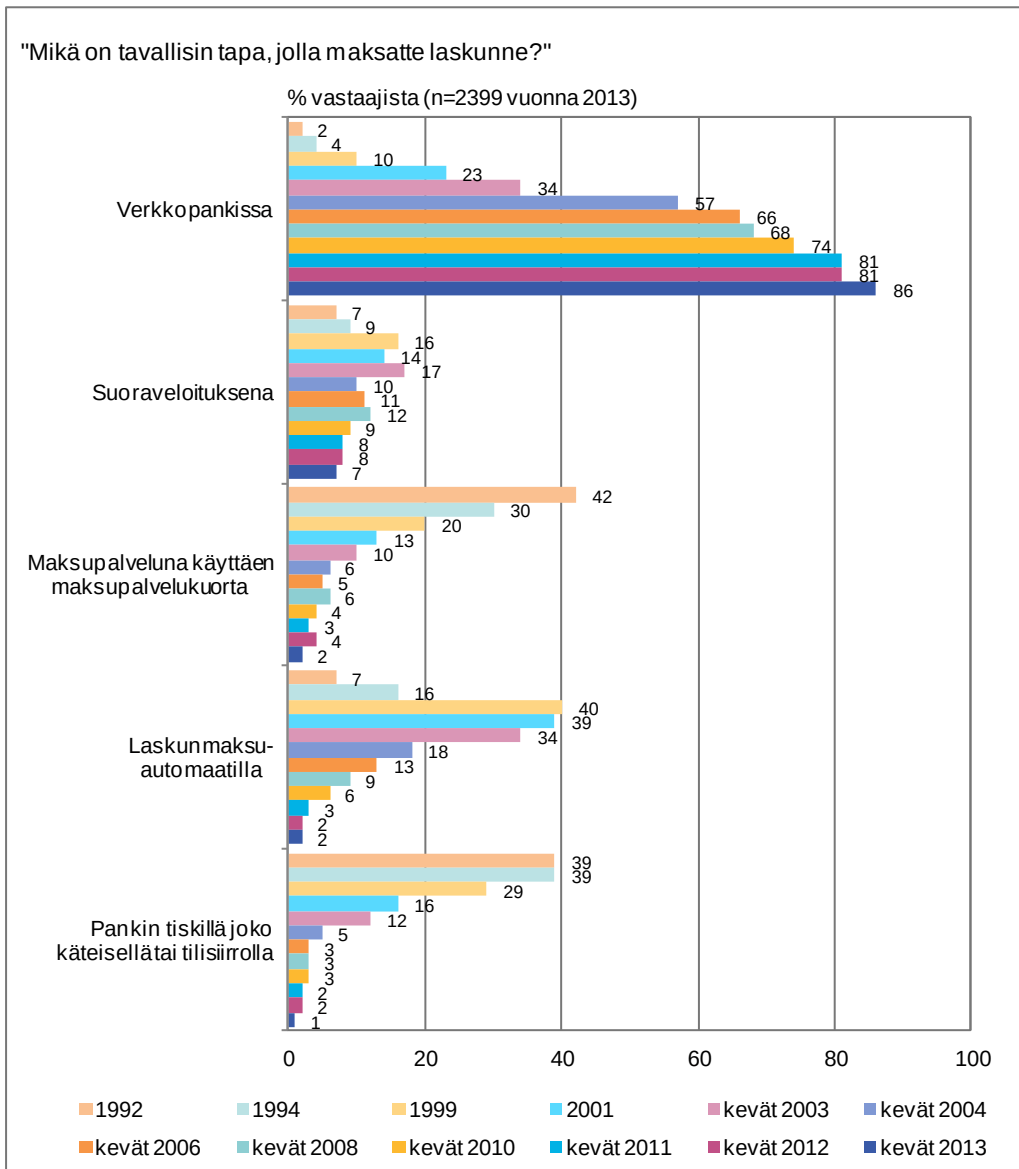
7.2

Laskunmaksutavat

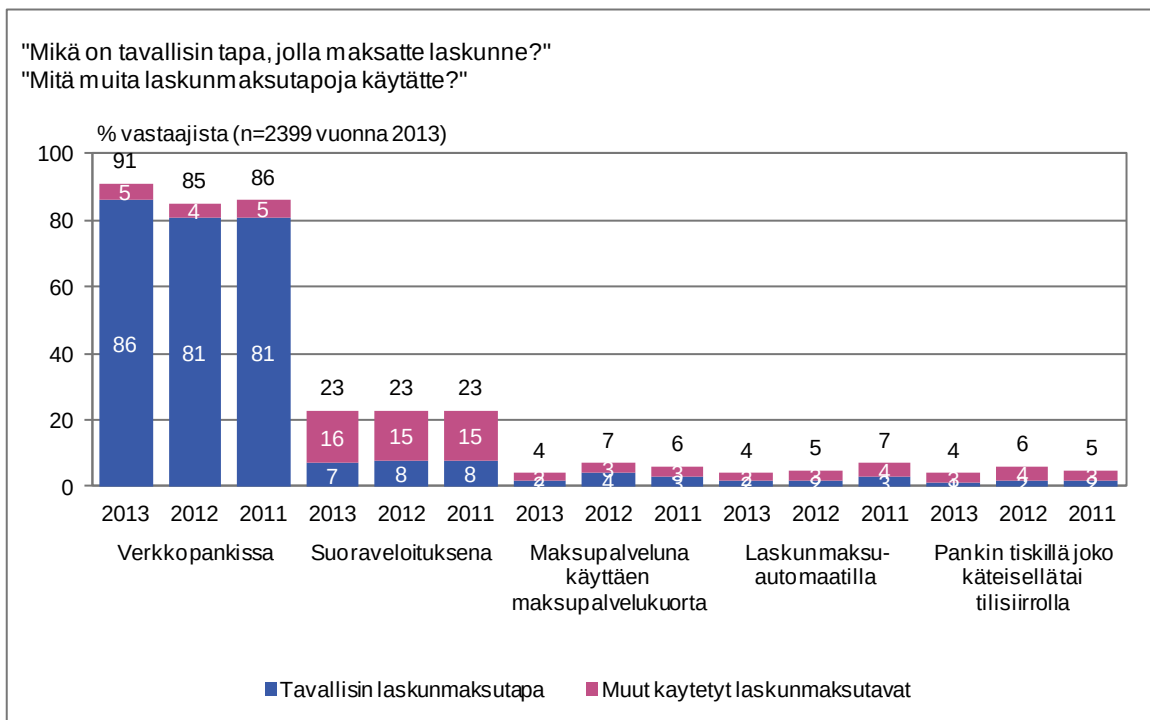
Tutkimuksen pitkäaikainen laskunmaksutapoja koskeva seuranta kertoo hyvin suomalaisten pankkiasioinnissa vuodesta 1992 tähän päivään tapahtuneesta muutoksesta. Kehityksen taustalla on Internetin käytön voimakas kasvu. Kun 21 vuotta sitten vain kaksi prosenttia suomalaisista maksoi laskunsa pääasiallisesti verkkopankissa, tällä hetkellä verkkopankissa laskunsa maksaa jo 86 prosenttia. Verkkopankkia pääasiallisena maksutapanaan käyttävien osuus on noussut viime keväästä viidellä prosenttiyksiköllä.

Verkkopankin käytön lisääntyessä muiden laskunmaksutapojen käyttö tavallisimpana maksutapana on vähentynyt. Tällä hetkellä enää kaksi prosenttia suomalaisista maksaa laskunsa maksupalveluna käyttäen maksupalvelukuorta, osuus on puolittunut vuodentakaisesta. Myös suoraveloituksen käyttö on vähentynyt hieman. Laskunmaksuautomaatin pääasiallinen käyttö on vähäistä ja sen käytössä on pysytty viime kevään tasolla. Pankin tiskillä laskunsa maksaa enää vain prosentti suomalaisista.

Kuvio 24a. Tavallisimmat laskunmaksutavat

Kuvio 24b. Tavallisin ja muut laskunmaksutavat yhteensä

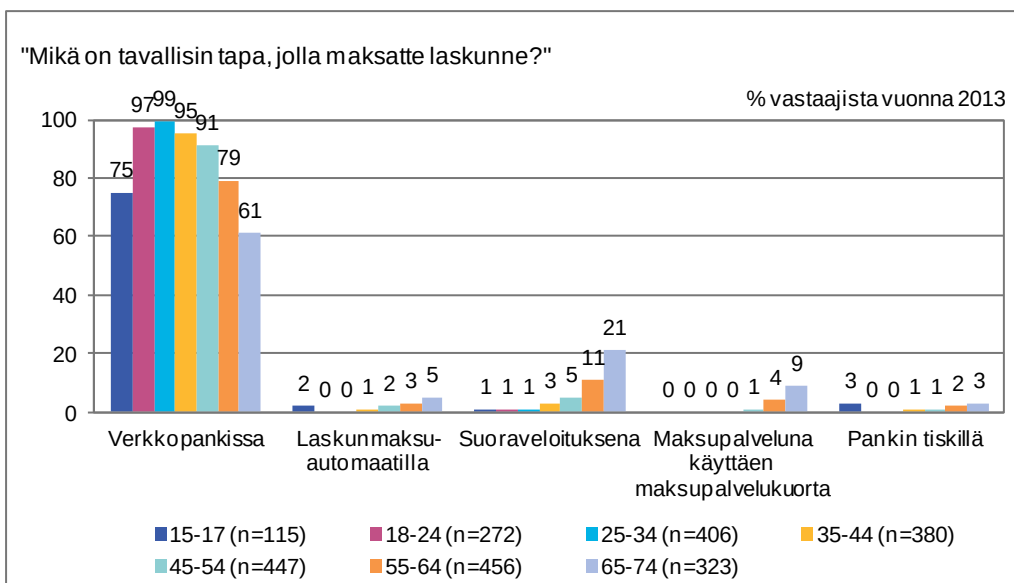

Suurimmat muutokset eri laskunmaksutapojen käytössä ovat tapahtuneet vanhimmissa ikäryhmissä, sillä nuoremmista lähes kaikki ovat käyttäneet jo pitempään pääasiallisena laskunmaksutapanaan verkkopankkia. Verkkopankissa maksaminen on edelleen lisääntynyt kaikkien yli 45-vuotiaiden ja erityisen selvästi yli 65-vuotiaiden keskuudessa. Kaikista yli 45-vuotiaista kahdeksan prosenttiyksikköä viimekeväistä suurempi osuus käyttää tällä hetkellä verkkopankkia pääasiallisena laskujen maksutapanaan. Vanhimmissa 65-74 -vuotiaiden ikäryhmässä verkkopankin käyttö on lisääntynyt 15 prosenttiyksiköllä viime keväästä, 61 prosenttiin. Vuoteen 2008 asti suoraveloitusta oli 65-74 -vuotiaiden tavallisin laskunmaksutapa, mutta jo vuonna 2009 verkkopankin käyttö ohitti suoraveloituksen tavallisimpana laskunmaksutapana myös 65-74 -vuotiailla.

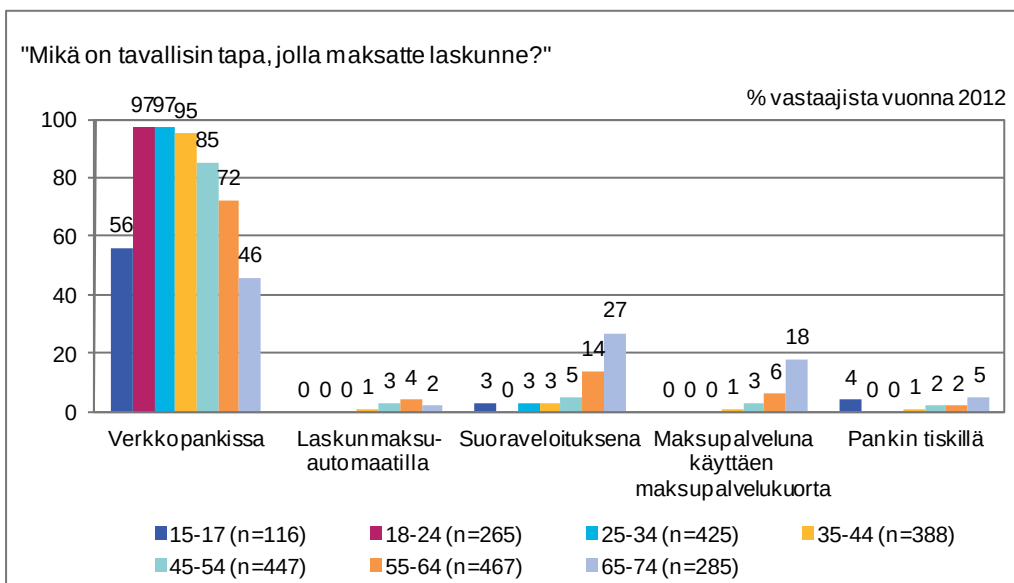
Tällä hetkellä kaikista 20-44 -vuotiaista suomalaisista 97 prosenttia maksaa laskunsa pääasiallisesti verkossa, viime keväänä osuus oli 96 prosenttia. Alle 18-vuotiaista useimmat eivät vielä maksaa itse laskuja, joten heidän vastauksensa koskevat oletettavasti ainakin osittain perheen laskunmaksutapoja, jos heillä on siitä tietoja. Ei osaa sanoa -vastausten osuus on alle 18-vuotiailla 19 prosenttia.

Verkkopankkimaksamisen lisääntyessä suoraveloituksen käyttö on viimeisen vuoden aikana vähentynyt kaikkien 55 vuotta täyttäneiden keskuudessa ja erityisen selvästi yli 65-vuotiailla. Tällä hetkellä 21 prosenttia 65-74 -vuotiaista käyttää pääasiallisena laskujen maksutapanaan suoraveloitusta, kun vuosi sitten osuus oli 27 prosenttia. Myös maksupalvelukuoren käyttö pääasiallisena laskunmaksutapana on vähentynyt heillä puoleen viimekeväisestä. Yli 65-vuotiaista maksupalvelukuorta käyttää pääasiallisena maksutapanaan tällä hetkellä yhdeksän prosenttia, kun osuus viime keväänä oli 18 prosenttia. Myös pankin tiskillä maksamisen osuus on laskenut selvimmin niin ikään yli 65-vuotiaiden keskuudessa.

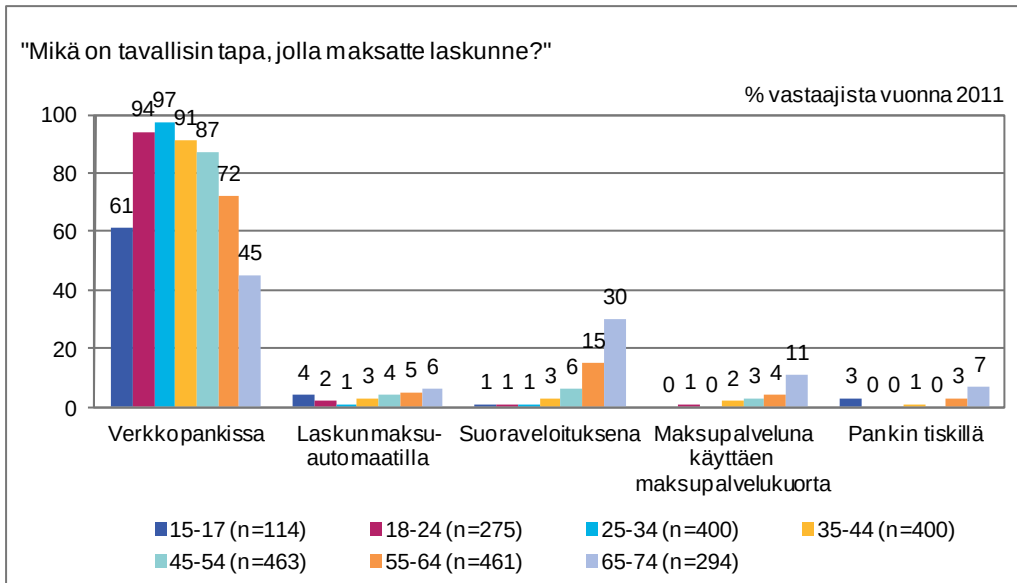
Kuvio 24c. Tavallisin laskunmaksutapa ikäryhmittäin 2013

Kuvio 24d. Tavallisin laskunmaksutapa ikäryhmittäin 2012

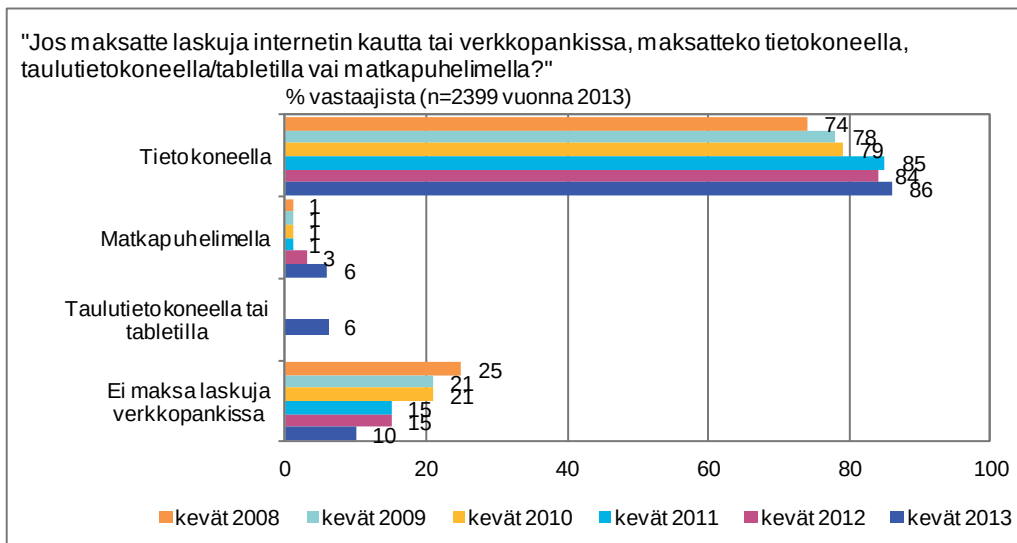

Kuvio 24e. Tavallisin laskunmaksutapa ikäryhmittäin 2011

Mobiilipalvelujen käytön yleistymisen on muuttanut myös verkkopankin käyttötapoja. Verkkopankin käyttölaiteita koskevaa kysymystä muutettiin tämän vuoden tutkimuksessa siten, että vastausvaihtoehtoihin lisättiin vaihtoehto "taulutietokoneella tai tabletilla". Jollain mobiililaitteella, joko matkapuhelimella tai tablet-tietokoneella, verkkopankkia käyttää tällä hetkellä keskimäärin joka kymmenes suomalainen. Matkapuhelimen käyttö laskujen verkkomaksamisessa on kaksinkertaistunut vuoden takaisesta. Matkapuhelimella laskujaan maksavien osuus on tällä hetkellä kuusi prosenttia. Taulutietokoneella tai tabletilla laskunsa maksaa niin ikään kuusi prosenttia suomalaisista. Mobiililaitteilla laskujaan maksavat erityisesti 18-28 -vuotiaat. Matkapuhelinta laskujen maksamisessa käyttävien osuus nousee heidän keskuudessaan 16 prosenttiin. Tabletilla laskunsa maksavien osuus on korkein 25-28 -vuotiaiden keskuudessa, yhdeksän prosenttia.

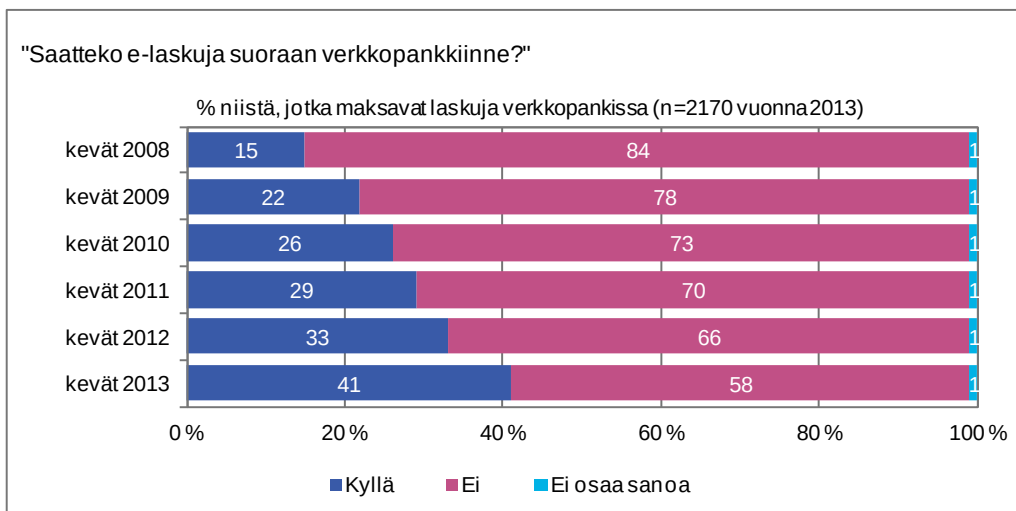
Kuvio 24f. Verkkopankin käyttö tietokoneella vai matkapuhelimella

7.3 E-laskupalvelut

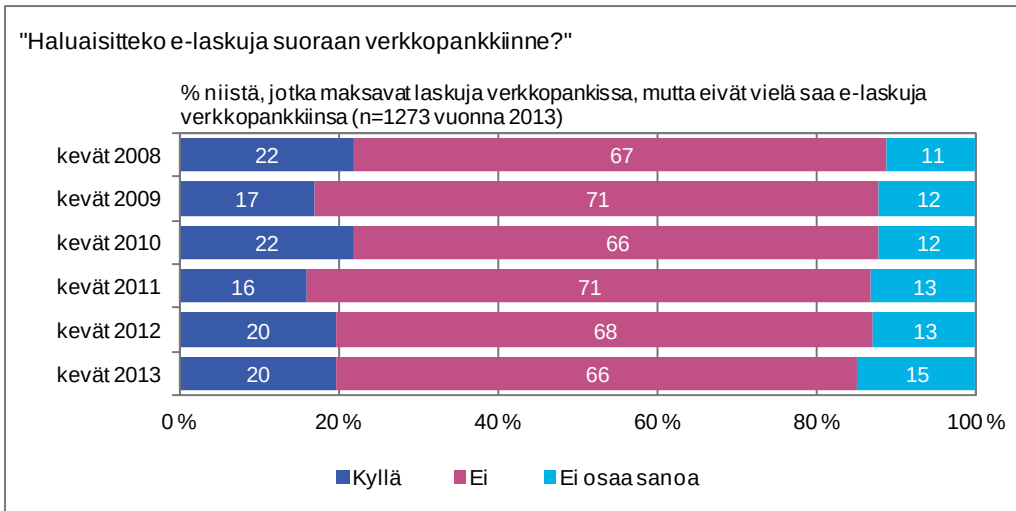
E-laskupalvelujen käyttö on kuluneen vuoden aikana jatkanut edelleen kasvuaan. Tällä hetkellä verkkopankissa maksavista jo 41 prosenttia saa e-laskuja suoraan verkkopankkiinsa. Viime keväänä heitä oli 33 prosenttia ja vuonna 2008 vain 15 prosenttia. Muita yleisemmin e-laskuja verkkopankkiinsa saavat 35-39 -vuotiaat, joista tällä hetkellä 52 prosenttia käyttää e-laskupalveluita. E-laskupalveluiden käyttö on kasvanut viime keväästä vähintään kymmenellä prosenttiyksiköllä 25-49, 60-64 ja 70-74 -vuotiaiden verkkopankissa maksavien keskuudessa, vaikka iäkkäimmät käyttävätkin edelleen e-laskupalveluja keskimääräistä harvemmin. Korkeammin koulutetut, korkeammassa ammattiasemassa olevat ja pääkaupunkiseutulaiset suosivat muita enemmän e-laskun käyttöä ja e-laskupalveluiden käyttäjien osuus on keskimääräistä suurempi myös lapsiperheiden keskuudessa.

Kuvio 25a. Saako e-laskuja verkkopankkiin

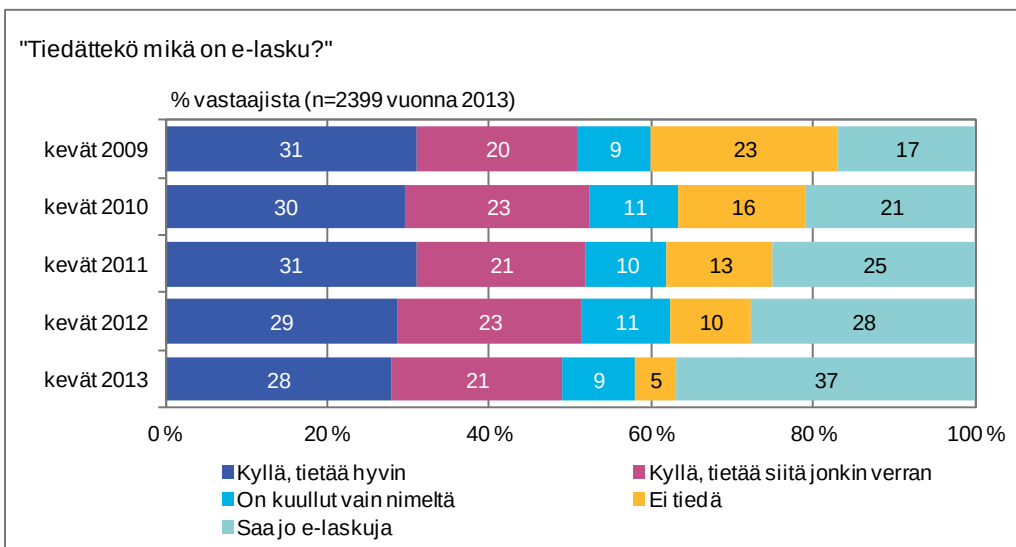
Kiinnostus e-laskupalveluita kohtaan on vaihdellut hieman vuodesta toiseen niitä aiemmin käyttämättömien keskuudessa. Kiinnostus on kuitenkin pysytellyt noin 20 prosentin tuntumassa, mikä se on tälläkin hetkellä. Keskimääräistä positiivisemmin asiaan suhtautuvat alle 18-vuotiaat nuoret, joista 31 prosenttia haluaisi e-laskuja suoraan verkkopankkiinsa. Kiinnostus e-laskuja kohtaan on suurempaa myös korkeammin koulutettujen keskuudessa sekä pääkaupunkiseudulla asuvilla.

Kuvio 25b. Haluaisiko e-laskuja verkkopankkiin

Myös e-laskujen tunnettuus on lisääntynyt selvästi kuluneen vuoden aikana. E-laskusta kokonaan tietämättömien osuus on puolittunut viime kevään tasosta, ja tällä hetkellä 95 prosenttia suomalaisista tuntee e-laskun vähintäänkin nimeltä. E-laskupalvelu on jo käytössä 37 suomalaisista, 28 prosenttia tietää hyvin, mikä e-lasku on, noin viidennes tietää siitä jonkin verran ja lähes joka kymmenes on kuullut siitä nimeltä. E-laskun tunnettuus on lisääntynyt eniten alle 18-vuotiaiden sekä yli 60-vuotiaiden keskuudessa. E-laskupalvelujen tunnettuus on kuitenkin edelleen keskimääräistä alhaisempaa alle 18-vuotiailla ja yli 70-vuotiailla.

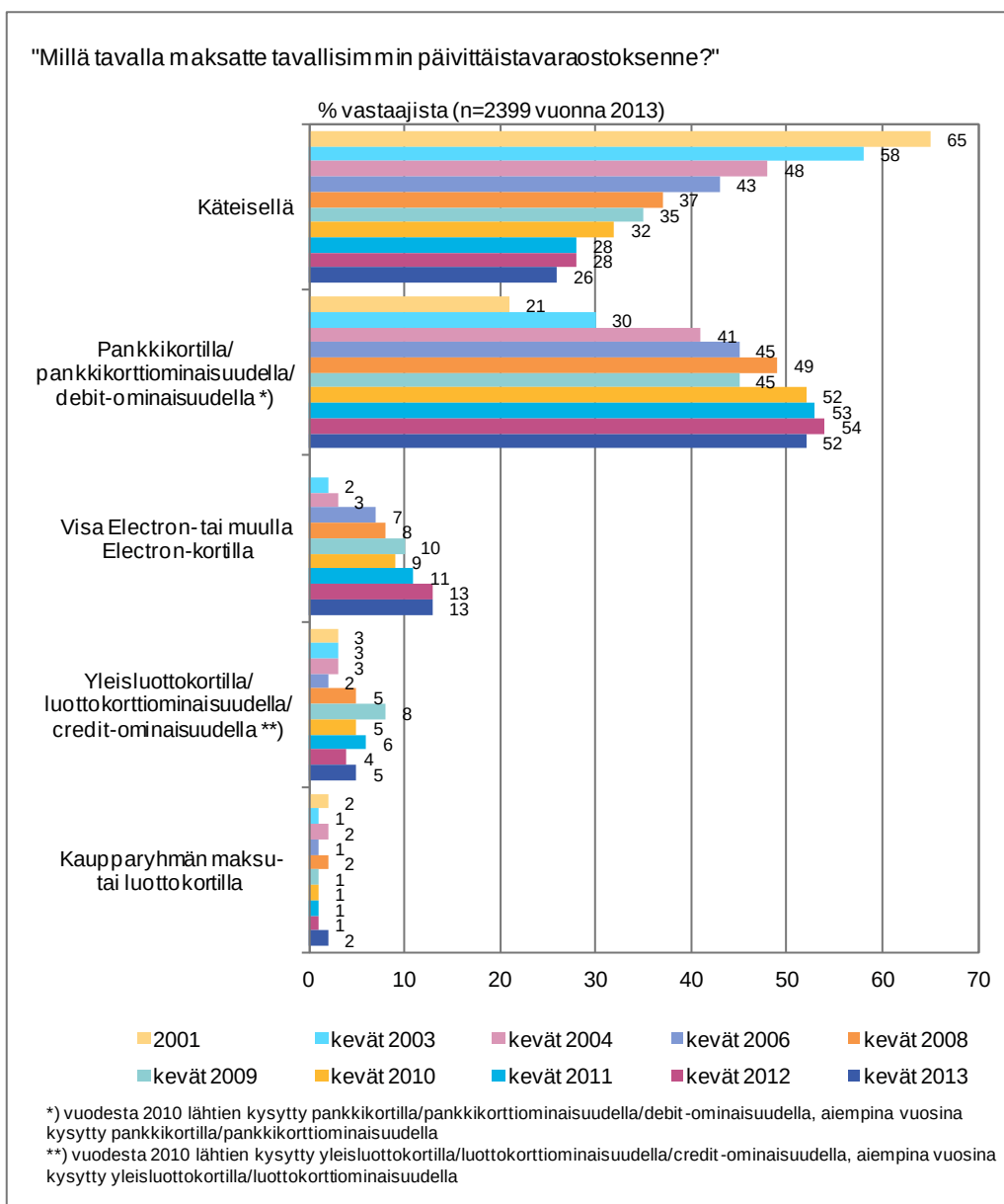
Kuvio 25c. E-laskujen tunteminen

7.4 Päivittäistavaraostosten maksaminen

Tällä hetkellä jo 72 prosenttia suomalaisista maksaa ostoksensa tavallisimmin jollakin maksukortilla. Maksukorteilla maksavien osuus on pysynyt viime vuoden tasolla, vaikka pankkikortilla maksavien osuus onkin laskenut kahdella prosenttiyksiköllä, sillä yleislukotokortilla ja kaupparyhmän maksu- tai luottokortilla maksaminen on lisääntynyt hieman. Visa Electron tai muulla Electron-kortilla maksavien osuus on samalla tasolla kuin viime keväänäkin, 13 prosentissa. Käteisellä maksavien osuus on laskenut kahdella prosenttiyksiköllä vuodentakaisesta, eli käteisellä maksaa tavallisimmin 26 prosenttia suomalaisista. Lisäksi muina maksutapoina mainittiin esimerkiksi kaupassa olevalla tilillä maksaminen.

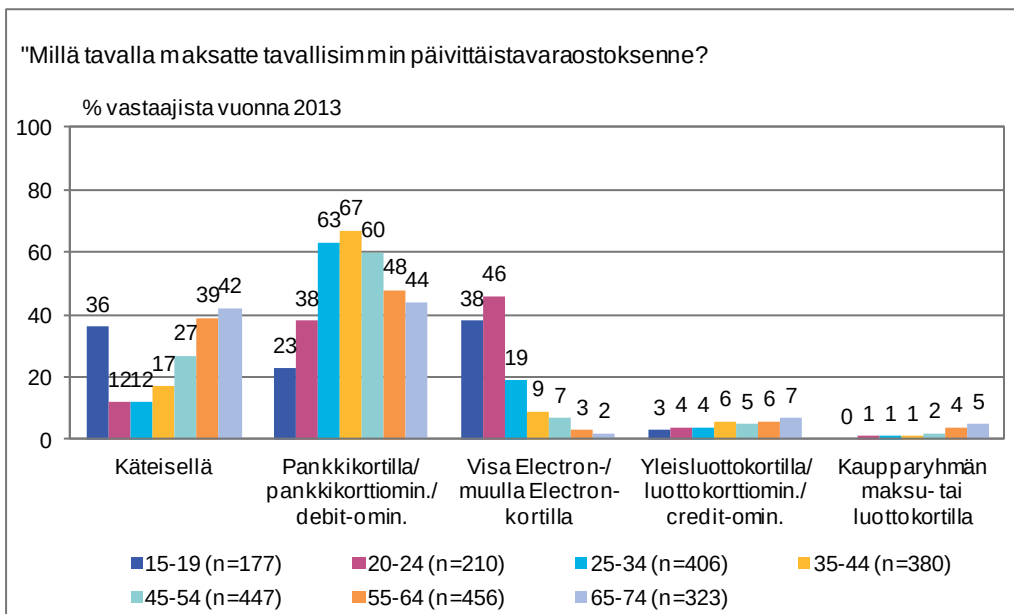
Kuvio 26a. Päivittäistavaraostosten tavallisin maksutapa

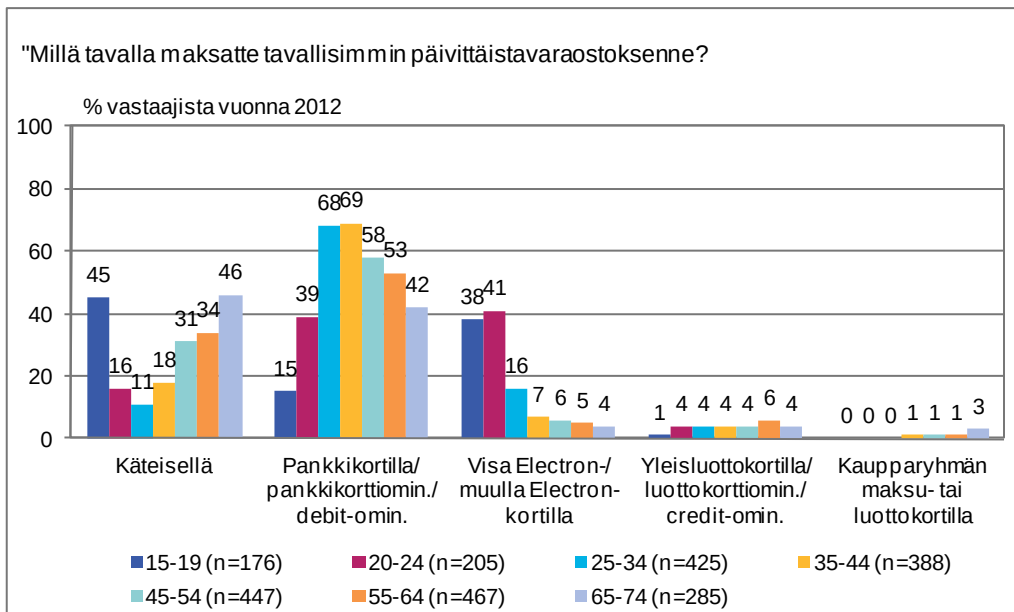
Pankkikortti on yleisin maksutapa lähes kaikilla 25-64 -vuotiailla. Noin kaksi kolmasosaa 29-44 -vuotiaista ja yli puolet muistakin tuohon ikäryhmään kuuluvista maksaa ostoksensa tavallisimmin juuri pankkikortilla. Käteisen käyttö taas on keskimääräistä tavallisempaa iäkkäimmillä, yli 65 -vuotiailla sekä toisaalta alle 18 -vuotiailla, joilla ei ole vielä mahdollisuutta saada pankkikorttia.

Visa Electron- tai muiden Electron-korttien käyttö on keskimääräistä yleisempää kaikkien alle 29-vuotiaiden keskuudessa. Electron-kortteja tavallisimmin käyttäviä on 15-28 -vuotiaissa tällä hetkellä keskimäärin 38 prosenttia, viime keväänä 35 prosenttia.

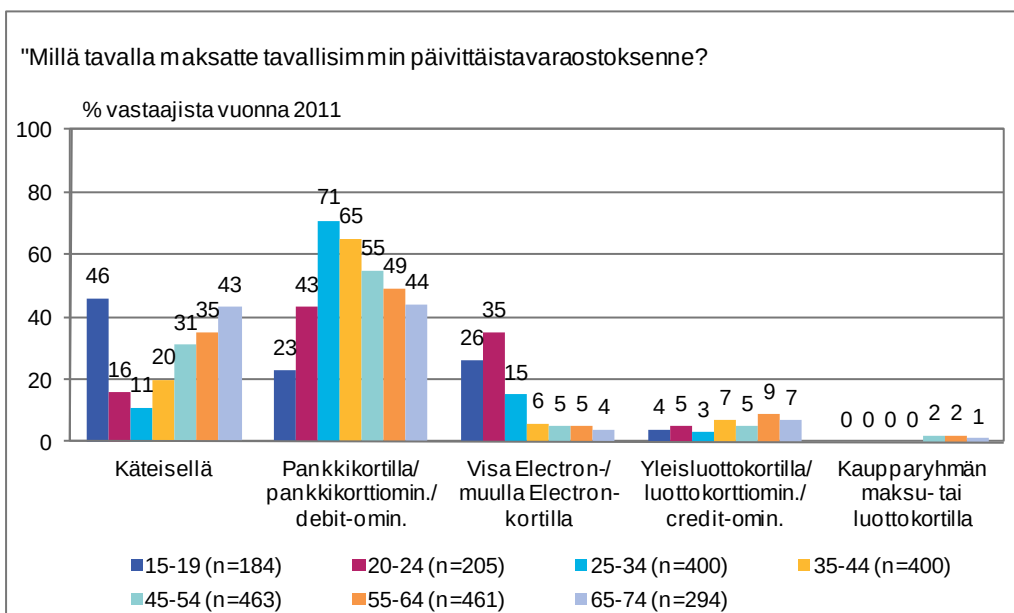
Kuvio 26b. Päivittäistavaraostosten tavallisin maksutapa ikäryhmittäin 2013

Kuvio 26c. Päivittäistavaraostosten tavallisin maksutapa ikäryhmittäin 2012

Kuvio 26d. Päivittäistavaraostosten tavallisin maksutapa ikäryhmittäin 2011

7.5 Internetin kautta ostettujen tavaroiden ja palvelujen maksaminen

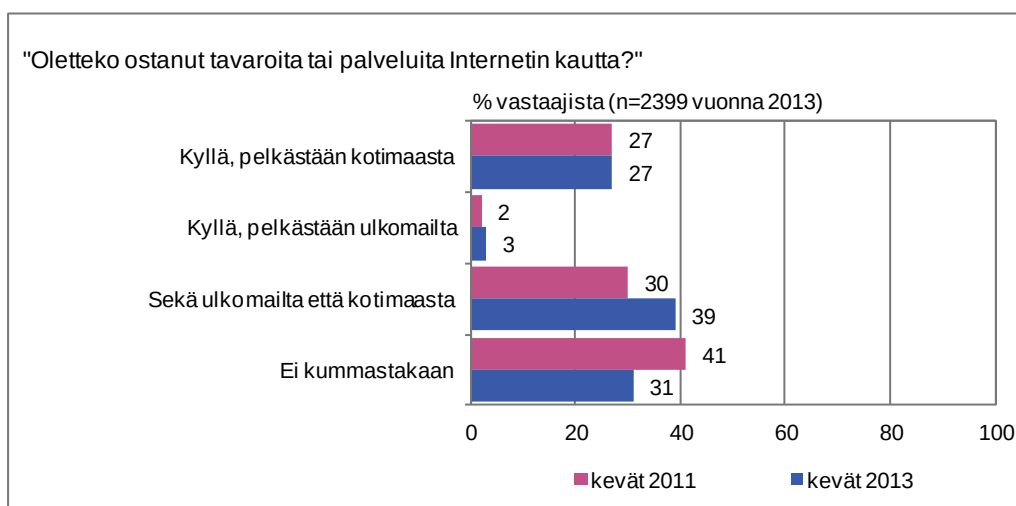
Tämän kevään tutkimukseen otettiin mukaan keväällä 2011 kysyttyjä kysymyksiä Internetin kautta ostettujen tavaroiden ja palveluiden maksamisesta. Aluksi kysyttiin, onko vastaaja ostanut tavaroita tai palveluita Internetin kautta pelkästään kotimaasta, pelkästään ulkomailta tai sekä kotimaasta että ulkomailta. Kaikilta tavaroita tai palveluita Internetin kautta ostaneilta kysyttiin lisäksi, mitä maksutavoista he ovat käyttäneet maksessaan Internetin kautta ostamiaan tavaroita tai palveluita.

Tässä tutkimuksessa yhteensä 69 prosenttia vastaajista on ostanut tavaroita tai palveluita Internetin kautta. Osuus on noussut kahden vuoden takaisesta kymmenellä prosenttiyksiköllä. Kasvu on tapahtunut sekä koti- että ulkomailta ostaneissa, joiden osuus on nyt 39 prosenttia, kaksi vuotta sitten 30 prosenttia. Pelkästään kotimaasta on ostanut 27 prosenttia kuten aiemminkin. Pelkästään ulkomailta ostaneiden osuus on prosenttiyksikön verran korkeampi kuin viimeksi, kolme prosenttia..

Innokkaimpia verkko-ostajia ovat 20-39 -vuotiaat, joista 93 prosenttia on ostanut tavaroita tai palveluita Internetin kautta. Kaksi vuotta sitten tästä ikäryhmässä verkko-ostoksia oli tehnyt 86 prosenttia. Tavaroiden ja palveluiden verkko-ostaminen vähenee iän karttuessa, kun Internetin käyttö muutenkin vähenee. Kaksi vuotta sitten verkko-ostosten tekeminen alkoi harvinaistua 45 ikävuoden jälkeen. Tällä hetkellä verkko-ostaminen on jo keskimääräistä yleisempää 45-49 -vuotiaiden keskuudessa, joista kolme neljäsosaa on ostanut jotain Internetin kautta, ja 50-54 -vuotiaistakin vielä kaksi kolmasosaa. Tällä hetkellä verkon kautta ostaminen alkaa vähentyä selvemmin vasta 55 ikävuoden jälkeen: 55-64 -vuotiaista vajaa puolet on tehnyt verkko-ostoksia, 65-69 -vuotiaista noin kolmannes ja sitä iäkkäämmistä noin joka neljäs. Alle 20-vuotiaista nuorista verkko-ostoksia on tehnyt noin 70 prosenttia.

Keskimääräistä yleisempää verkko-ostaminen on myös paremmin koulutettujen, korkeammassa ammattiasemassa olevien, opiskelijoiden ja kotiäitien/-isien sekä Etelä-Suomessa ja etenkin pääkaupunkiseudulla asuvien keskuudessa.

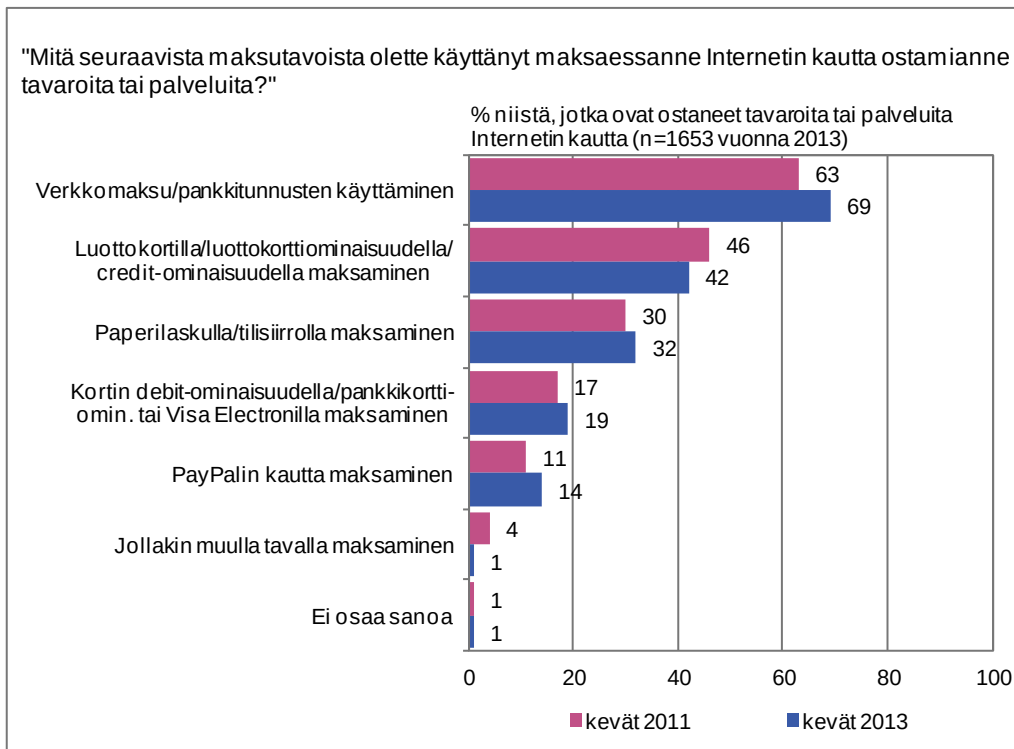
Kuvio 27a. Tavaroiden tai palveluiden ostaminen Internetin kautta

Verkko-ostoksissa erilaisten maksutapojen käyttäminen on monipuolistunut verrattuna kahden vuoden takaiseen. Verkko-ostoksia tehneet ovat maksaneet ostamiaan tavaroita tai palveluita edelleen useimmiten verkkomaksulla tai pankkitunnuksia käyttämällä. Osuus on kasvanut kevästä 2011 kuudella prosenttiyksiköllä 69 prosenttiin. Seuraavaksi tavallisin maksutapa on edelleen luottokortilla, luottokorttiominaisuudella/credit-ominaisuudella maksaminen, vaikka sen osuus onkin laskenut neljällä prosenttiyksiköllä 42 prosenttiin. Paperilaskua tai tilisiirtoa on käyttänyt 32 prosenttia verkko-ostoksia tehneistä. Osuus on niin ikään kasvanut hieman kevään 2011 tasosta. Kortin pankkikorttiominaisuudella/debit-ominaisuudella, tai Visa Electronilla maksaminen sekä PayPalin kautta maksaminen ovat edelleen vähemmän käytettyjä maksutapoja, vaikka niidenkin käyttö on lisääntynyt.

Monipuolisimmin erilaisia maksutapoja ovat kaiken kaikkiaan käyttäneet 29-34 -vuotiaat. Verkkomaksulla ja pankkitunnuksilla maksamista ovat käyttäneet yhtä lailla kaikenikäiset verkko-ostoksia tehneet. Luottokorttimaksajia on keskimääräistä enemmän 29-44 -vuotiaissa verkko-ostajissa. Kortin pankkikorttiominaisuudella/debit-ominaisuudella tai Visa Electronilla sekä paperilaskulla tai tilisiirrolla maksaminen on tyypillisintä 15-28 -vuotiailla nuorilla. PayPalin kautta ovat keskimääräistä useammin maksaneet 29-34 -vuotiaat verkko-ostajat.

Kuvio 27b. Internetin kautta ostettujen tavaroiden tai palveluiden maksaminen

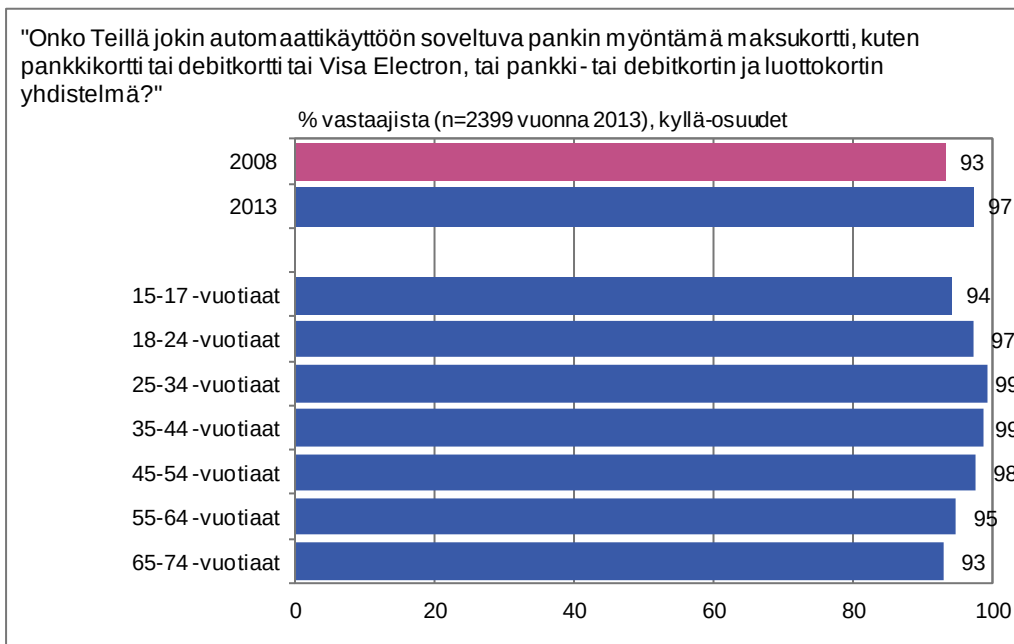
8 KÄTEISEN RAHAN NOSTAMINEN

Uutena osiona tämän kevään tutkimuksessa selvitettiin, mistä tavallisimmin nostetaan käteistä rahaa ja perustelut tavallisimmaksi valitusta nostotavasta. Lisäksi kysyttiin, onko vastaajalla jokin automaattikäyttöön soveltuva pankin myöntämä maksukortti, kuten pankkikortti tai debittikortti tai Visa Electron, tai pankki- tai debittikortin ja luottokortin yhdistelmä. Korttien omistusta on kysytty aiemmin vuonna 2008.

8.1 Automaattikäyttöön soveltuva pankin myöntämä maksukortti

Aiempaa useammalla, eli 97 prosentilla suomalaisista on käytössään jokin automaattikäyttöön soveltuva pankin myöntämä maksukortti. Vuonna 2008 osuus oli 93 prosenttia. Vähiten kortin omistajia on kaikkein iäkkäimpien sekä toisaalta kaikkein nuorimpien joukossa, mutta näissäkin ryhmissä osuus on yli 90 prosenttia.

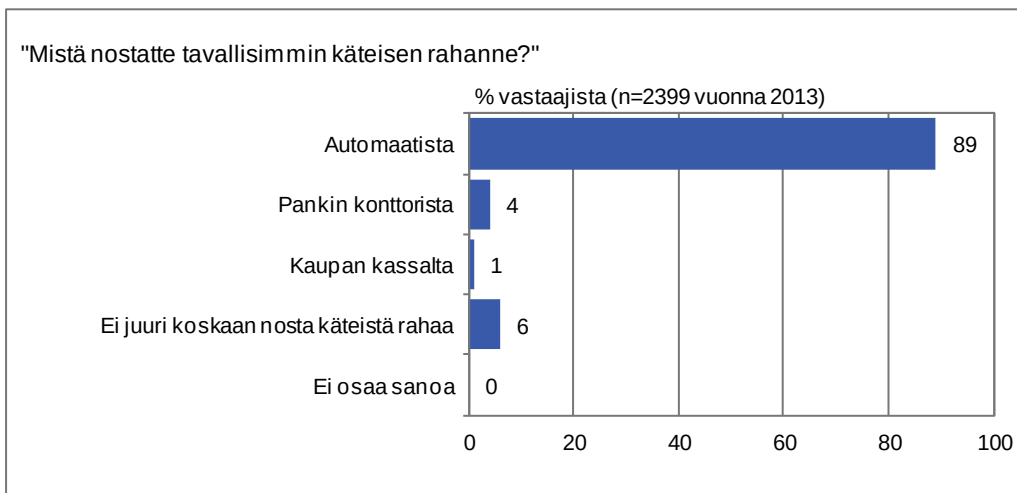
Kuvio 28. Onko automaattikäyttöön soveltuva maksukortti

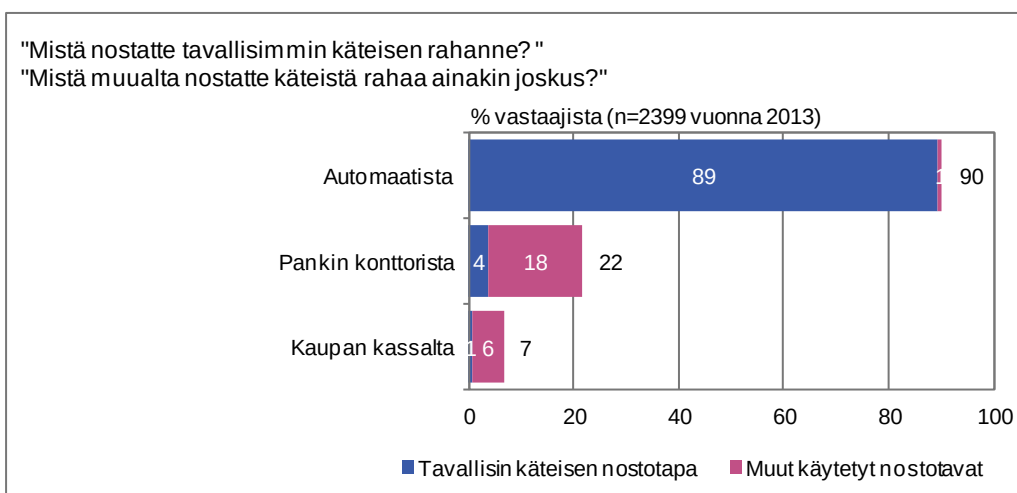
8.2 Käteisen rahan nostotavat

Yhdeksän kymmenestä suomalaisesta nostaa käteistä rahaa ainakin joskus pankkiautomaatista, tavallisimmin automaatista nostavia on 89 prosenttia kaikista 15-74-vuotiaista. Pankin konttorista käteistä tavallisimmin nostavia on neljä prosenttia. Kun siihen lasketaan yhteen ainakin joskus pankin konttorista käteistä nostavat, nousee pankkikonttorista nostamisen osuus 22 prosenttiin. Kaupan kassalta käteisen nostaminen on vielä harvinaista. Vain yksi prosentti suomalaisista käyttää sitä tällä hetkellä tavallisimpana käteisen nostotapaan ja vähintään joskus kaupan kassalta nostavia on yhteensä seitsemän prosenttia. Niistä suomalaisista, joilla ei ole automaattikäyttöön soveltuvaa maksukorttia, lähes puolet nostaa käteistä tavallisimmin pankin konttorista ja 11 prosenttia kaupan kassalta. Kuusi prosenttia suomalaisista sanoo, ettei juuri koskaan nosta käteistä rahaa.

Kuvio 29a. Tavallisin käteisen nostotapa

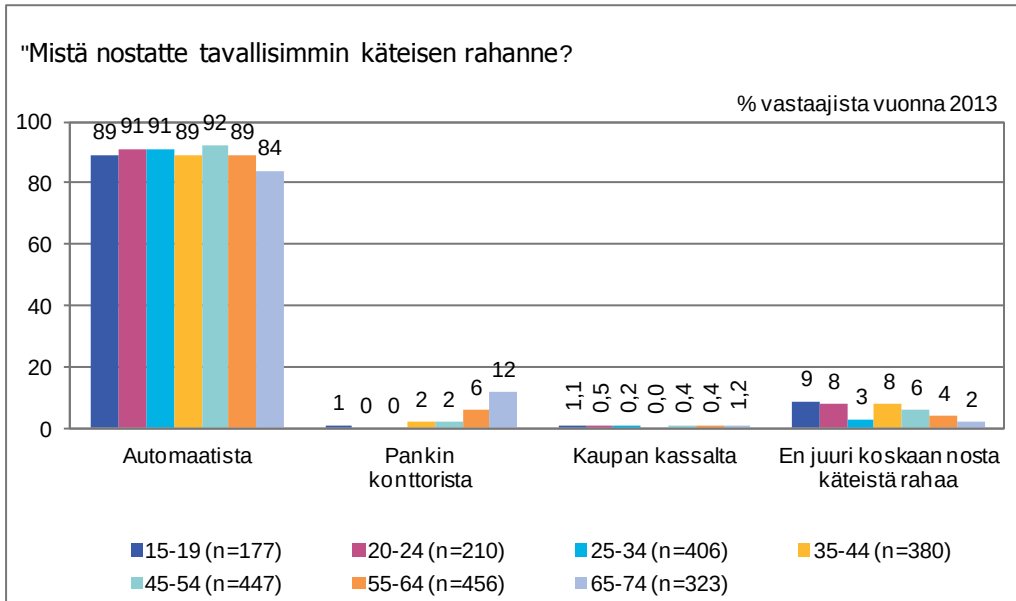

Kuvio 29b. Käteisen nostotavat yhteensä

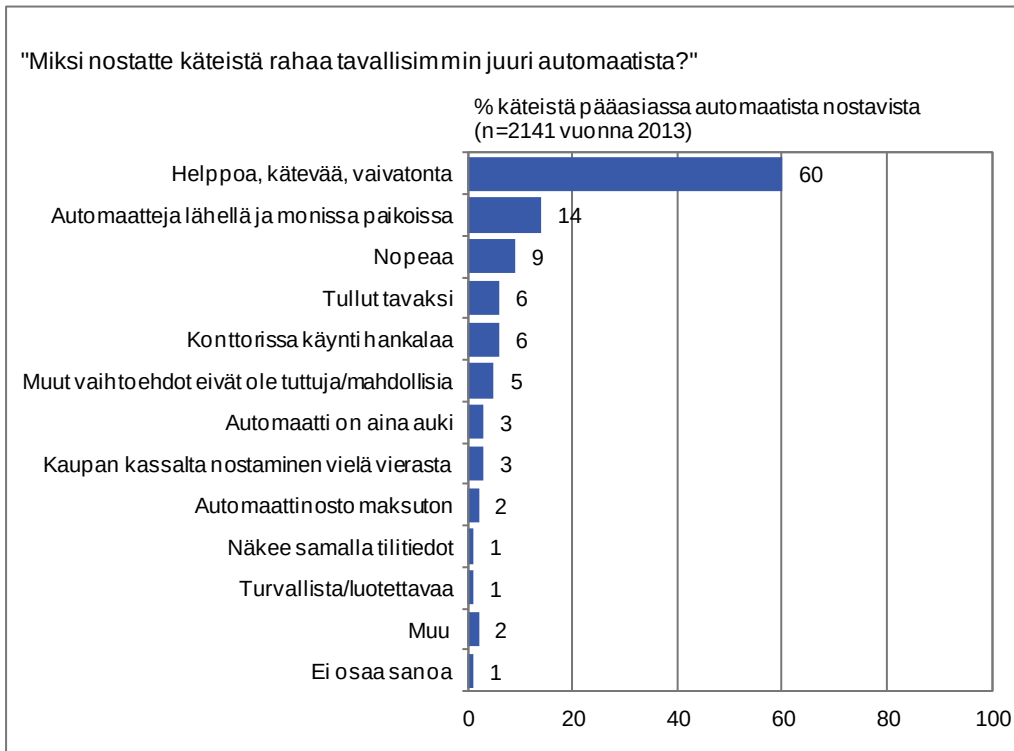
Käteisen nostaminen pankin konttorista on keskimääräistä yleisempää kaikkien yli 65-vuotiaiden keskuudessa: 65-69 vuotiaista joka kymmenes ja 70-74 -vuotiaista 15 prosenttia nostaa käteistä rahaa tavallisimmin juuri pankin konttorista. Jos mukaan lasketaan ainakin joskus pankin konttorista nostavat, nousee osuus 65-59 -vuotiailla 31 prosenttiin ja 70-74 -vuotiailla 38 prosenttiin. Alle 18-vuotiaista keskimääräistä suurempi osuus, 13 prosenttia, ei nosta käteistä rahaa juuri koskaan.

Kuvio 29c. Tavallisin käteisen nostotapa ikäryhmittäin

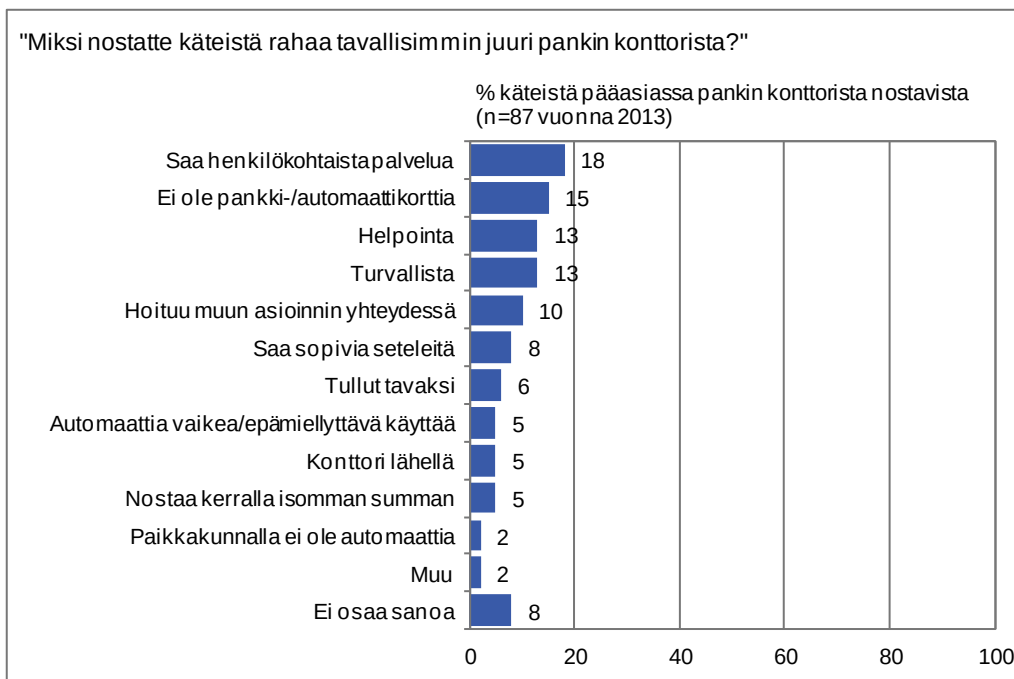

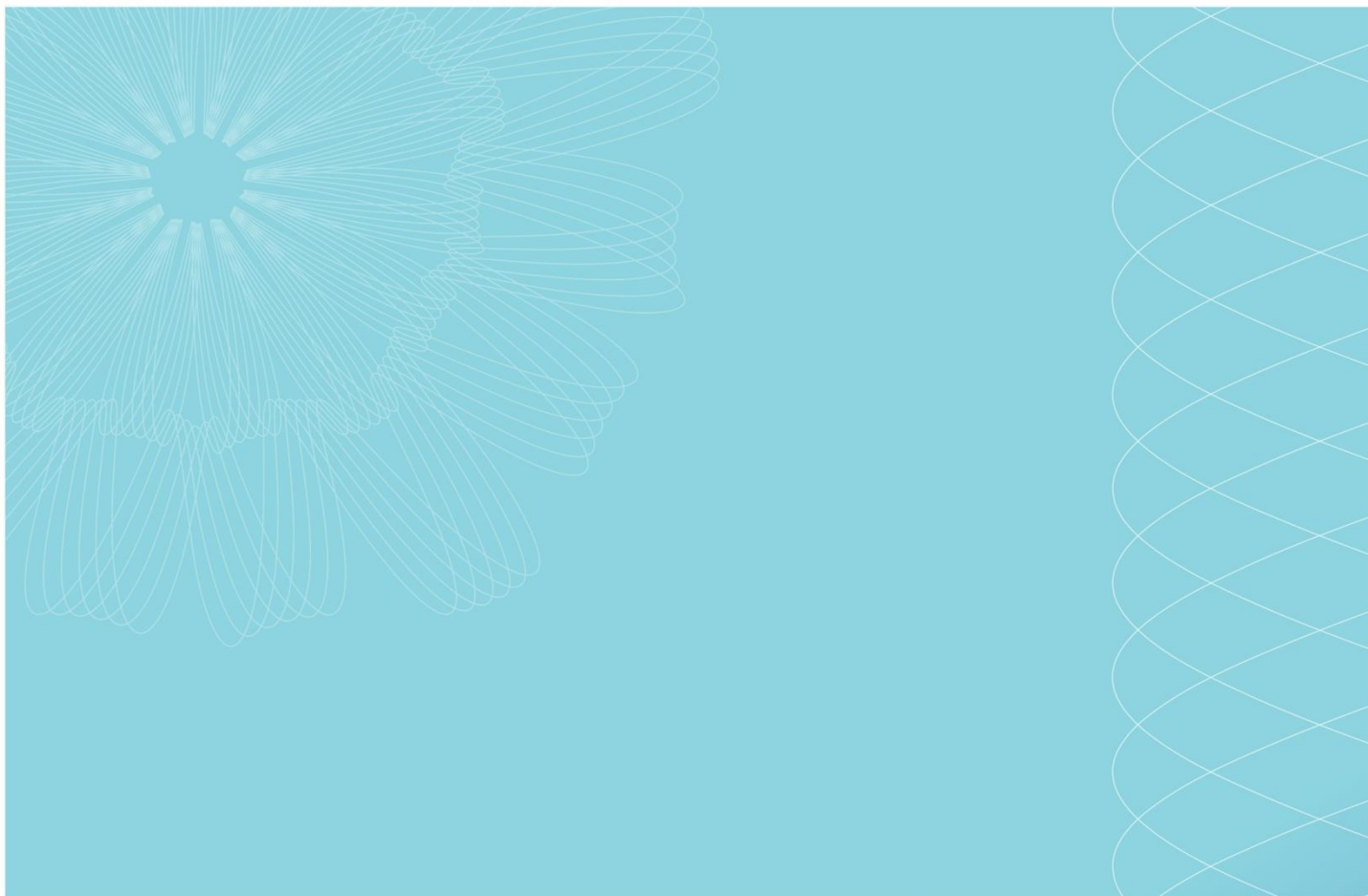
Tavallisimmin käteistä pankkiautomaatista nostavat perustelevat tapaansa sillä, että se on etenkin helppoa ja kätevää mutta myös nopeaa. Automaatteja on myös lähellä ja monissa paikoissa. Helppouden kätevyyden ja nopeuden mainitsevat keskimääräistä useammin 15-24 -vuotiaat. Pankin konttorista nostamista perustellaan useimmiten henkilökohtaisen palvelun saamisella, sillä ettei ole käytössä pankkikorttia, nostamisen turvallisuustekijöillä ja tässäkin sen helppoudella.

Kuvio 29d. Miksi nostaa tavallisimmin automaattista (spontaanit maininnat luokiteltuina)

Kuvio 29e. Miksi nostaa tavallisimmin pankin konttorista (spontaanit maininnat luokiteltuina)

FK | Finanssialan Keskusliitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
www.fkl.fi

FK | Finanssialan Keskusliitto

